

מזרח חדש (אוי קלט)
 עתון יומי בלתי מפלגתי כשפה ההוגנת.
 העורך: ד"ר א. מרטון. תאריך: דוד שן
 המדפיס: מרחב חדש בע"מ. ת"א. רח' הנגב 11.

שנה ל"ט.
 XXXIX. ערפויאמ.
 Főszerkesztő: DR. MARTON ERNO.
 A szerkesztésért és kiadásért felelős:
 SCHON DEZSO. - Kiadó: Mizraah
 Chadas Ltd., Tel-Aviv, Rechov Hanegev
 (voit Schlemmer) 11. sz. Telefon 67671.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Golda Méir külügyminiszter:

Izrael fegyveresen is megvédi az éjláti hajózás szabadságát

Gilbert francia nagykövet hazarepült tanácskozással — Eisenhower elnök a gázai helyzetről tárgyalt Amerika nemzetbiztonsági tanácsával

Golda Méir külügyminiszter a Mápaj telavivi ülésén tegnap kijelentette, hogy aki meg akarja akadályozni a szabad hajózást az éjláti öbölben, az Izrael fegyveresen ellenállással fogja magát szembetalálni. Az éjláti öböl nem lesz többé zárva az izraeli hajózás előtt. Az izraeli álláspontot a világ népeinek többsége támogatja.

Ennél komplikáltabb a gázai övezet kérdése — mondotta a külügyminiszter. — Izrael azzal a feltevessel ültette ki az övezetet, hogy az egyiptomiak nem fognak oda visszatérni. Bizonyos tényezők ennek a fordítottját szeretnék elérni. Az izraeli kormány lépéseket tesz, hogy elejét vegye ezeknek a kísérleteknek.

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). A fővárosba érkezett jelentések szerint, a nyugati államok kísérletet

tesznek arra, hogy egyelőre megakadályozzák az egyiptomiak visszatérését a gázai sávba. Az Amerikában és Angliában folytatott diplomáciai tevékenység, valamint Franciaország nyílt kiállása azt eredményezte, hogy a State Department és maga az UNO főtájkára is „súlyosnak” itéli meg a gázai helyzetet és egy esetleges közkeleti kirobbanás megakadályozása érdekében hajlandók kísérletet tenni Nasser időleges megfűzésére.

Jeruzsálemi kormánykörök értesülése szerint az Abdel Nasser által kinevezett új gázai kormány — a kairói rádió jelentésével ellentétben — nem érkezett meg Gázába és ott változatlanul az UNO-haderő irányítja a polgári közigazgatást.

Pierre Eugen Gilbert izraeli francia nagykövet tegnap

este az Air France gépén Párisba repült. A luddi repülőterén a nagykövet a közkeleti körökkel találkozott. — Párisba utazom a kormányommal való tanácskozás céljából. Hadd emlékjünk, hogy visszatérésemig semmi sem fog történni.

A nagykövet mosolygva füzte hozzá, hogy a „semmi sem fog történni” szavakkal bármilyen negatív kezdeményezésre célozt az Egyiptom, vagy az UNO-főtájkáról. Gilbert nagykövet végül azt mondotta, hogy március 21-ikén, vagy legkésőbb 27-ikén számít visszatérni Izraelbe.

Washington, (STA). — Eisenhower elnök tegnap megbeszélést folytatott az amerikai nemzeti biztonsági tanács tagjaival a gázai helyzetről és más problémákról. Az elnök ezután megteremtette a végső előkészületeket bermudai útjára, amelynek során hat napig fog pihenni. Bermudán az elnök megbeszéléseket folytat majd Macmillan angol miniszterelnökkel.

Beirut, (Reuter). — James Richards, aki mint Eisenhower elnök személyes küldöttje a Közelkeletre indult, tegnap megérkezett Beirutba. A repülőterén felolvasott rövid nyilatkozatban Richards hangoztatta, hogy az Egyesült Államok nem törekszik semmiféle befolyásra, vagy hatalmi helyzetre a Közelkeleten. „Az a célunk,

hogy megerősítsük a szabad világot, beleértve Amerika biztonságát azzal, hogy hozzájárulunk a közkeleti térség államai függetlenségéhez és biztonságához fenntartásához, ha erre felkérnek bennünket”. Richards és kísérete szombaton Libiába folytatja útját.

Az ITIM hírgyűjtője értesülése szerint a dr. Kasztner Rezső ellen elküldött merénylet rendőrségi vizsgálata során három szembeállítás tartottak és ezek révén sikerült két gyanúsított ellen olyan bizonyítékokat produkálni, amelyeknek terhe alatt beismerő vallomást tettek. Az ITIM szerint a szembeállítások néhány nappal ezelőtt folytak le és ezeknek során

két telavivi lakos, akik látták, amikor a tettesek ellopták Jozsef Mejhánszának, a Mekorot sofförjének jeepjét, felismerték az eléjük állított emberek közül a kocsi elrablót.

A szentannak három gyanúsítottat ismertek fel, ezek közül azonban csak a 23 éves Dan Semer, valamint

Amerika felújítja Izráellel a segélytárgyalásokat

A gazdasági segélyterv 20 millió dolláros keretben mozog

Washington, (Reuter). — Az amerikai külügyminisztérium szóvivője tegnap közölte az újságírókkal, hogy Amerika újra megkezdi a segélynyújtást Izrael számára, miután az erre vonatkozó tárgyalások a két országgal megkezdődtek. A segélyterv 20 millió dolláros keretben mozog és csak gazdasági támogatásra vonatkozik.

A Fehér Ház szóvivője, aki rendes heti sajtófogadásán beszélt, a következő nyilatkozatot olvasta fel ebben az ügyben:

Aba Even izraeli nagykövet kifejezésre juttatta kormányának azt a szándékát, hogy gazdasági téren elmélyítse a kapcsolatokat az Egyesült Államokkal. Ezeket a kapcsolatokat a legutóbbi események megzavarták. Az izraeli csapatok visszavonulata a fegyverszüneti vonalak mögé, az UNO határozatának megfelelően. E lépés után, amelyet az Egyesült Államok teljes mértékben támogatott, fel akarjuk újítani a

tanácskozással az izraeli hatóságokkal a két félt érdekelt gazdasági kérdésekben.

A szóvivő azt mondotta, hogy a tárgyalások Washingtonban és Izraelben egyidőben fognak folytatódni és az amerikai szakértők, akik a segélynyújtás megszaktatása után Athénbe utaztak, visszatérnek Izraelbe.

Az újságírók kérdésére válaszolva a szóvivő kijelentette, nem tud róla, hogy Egyiptom és Jordánia számára is folytatni fogják-e a segélynyújtást.

További esők várhatók

A meteorológiai intézet jóslata szerint ma délután részlegesen ki fog derülni. Az éjjeli és reggeli órákban viharokkal kísért záporok várhatók.

Tegnap az egész országban, március közepén szokatlanul erős esőzések voltak. A Negevben áradások keletkeztek, amelyek zavaratták a közlekedést.

Többrendbéli szembesítés során felismerték dr. Kasztner merénylőit

Változatlanul súlyos dr. Kasztner állapota

Zeev Eckstein ismerték be, hogy résztvettek a merénylet elküldésében. A jeepet Dan Semer vezette, akinek ujjlenyomatát megtalálták a járművön.

Kiszivárgott hírek szerint Semer és Eckstein teljes beismerő vallomást tettek és a következőképpen indokolták cselekedetüket:

A törvényszéki bíró azt állapította meg ítéletében, hogy Kasztner eladta lelkét a sátnak. De tartani lehet attól, hogy a felsőbbrendűség nem fogadja el ezt a fel fogást és figyelmen kívül fogja hagyni azt. Ezért mi elhatároztuk, hogy levonjuk a bíró világos megállapításait (Folytatás a 16-ik oldalon.)

Magyarország fokozott biztonsági intézkedésekkel várta március 15-ikét

Fegyveres rendőrkészültség vette körül a csepeli üzemeket

Budapest (AFP és SIMA). Magyarországon zászlódszobát állítva várja a mai március 15-ikét. A főváros utcáin rengeteg rendőri és katonai őrként jár. Teljes harci felszerelésű őrségek védik a kormány és a kommunista párt épületeit, a

közszolgáltatási üzemeket és a nagyipari vállalatokat. — Orosz, vagy magyar katonákkal kell teherautók körkénnek. Megjelent az utcákon a munkásmilícia is, amelynek eredeti feladata csak a gyárak biztonságának megvédése volna.

A csepeli üzemeket, amelyekben több, mint 40 ezer munkás dolgozik, a magyar rendőrség fegyveres egységei fogták körül. Ezekkel a hatósági intézkedésekkel elejét akarják venni minden forradalmi akciónak, amelyet a földalatti szervezetek nemrégben március 15-ikére bejelentettek.

DÁJÁN VEZÉRKARI FŐNÖK CÁFOLJA A LEMONDÁSÁRÓL ELTERJEDT HIREKET

A külföldi sajtóban néhány nappal ezelőtt az a hír jelent meg, hogy Mose Dáján tábornok, vezérkari főnök, a szinájji és gázai visszavonulás ellenzése miatt benyújtotta lemondását. A vezérkari főnök tegnap nyilatkozatot adott a Májáris szerkesztőjének, amelyben megcáfolta a lemondásáról elterjedt hírt.

Nem felel meg a valóságnak, hogy távozom a hadsereg éléről, vagy hogy felmentésemet kértém volna a vezérkari főnöki megbízatás alól. Kineveztek erre a megbízatásra, amelyet addig vállaltam, amíg dönteni fognak leváltásomról.

— mondotta Dáján tábornok, majd így folytatta: — Igaz ugyan, hogy már negyedik éve töltöm be ezt a tisztséget és lehet, hogy négy évi szolgálat után, amelyet mint vezérkari főnök töltök be, eljött már leváltásomnak az ideje. De ha utasítást kapok arra, hogy az ötödik évben, sőt azután is megmaradjak a vezérkar élén, tovább folytatom szolgálatomat ebben a minőségben.

Nézetem szerint az általános hadseregben levő tisztnek általában hosszú szolgálata kell kötelezniük magukat. A vezérkari főnökök eljutott tábornokok ezen szolgálatauk befejezése után is meg kell, hogy maradjanak a hadseregben és a hadsereg keretében tábornoki rangban, ha felelősek így kívánják.

— En hosszú szolgálata irtam alá szerződést és amennyiben tőlem függ, azt teljesíteni fogom, mint a hadsereg egyik tábornoka, ha be is fejezem szolgálataimat, mint vezérkari főnök, — hangzik a vezérkari főnök nyilatkozata.

A tegnapi sorsolás eredményei

A Mifal Hápájisz első osztályának tegnapi húzásán a 074026 számú sorsjegy 10 ezer fontot nyert.

Ötezer fontot nyert a 135018 szám.

Kétezer fontot nyertek az 137382 és 101808 számú sorsjegyek.

Ezer fontot nyertek az 134216, 089427, 079442, 042864 és 026085 számú sorsjegyek.

Ötszáz fontot nyertek az 116205, 101185, 038040, 017833, 018064, 150642, 147348, 142204, 125177 és 121140 számú sorsjegyek.

Húsz fontot nyert minden sorsjegy, amelynek száma 144-el, vagy 563-al végződik. Tíz fontot nyert minden sorsjegy, amelynek száma 080, 627, 316, vagy 732-vel végződik. Minden sorsjegy, amelynek száma 1-el végződik, 2 fontot nyert.

Aba Even átnyújtotta Izrael tiltakozását a gázai sáv egyiptomi közigazgatása ellen

Amerika kairói nagykövete Nasserrel tárgyalt a kérdésben

Washington, (STA). Aba Even izraeli nagykövet, aki megszakította floridai pihenését, megjelent Foster Dulles külügyminiszter helyettesénél, Christian Herternél, akivel 35 percig tárgyalt. Ezt megelőzőleg Hervé Alfons francia nagykövetet fogadta Herter. A külügyminisztérium nem volt hajlandó elárulni, hogy következik-e valamelyes együttes lépés azon megbeszélések után, amelyeket Christian Herter helyettes külügyminiszter folytatott Izrael és Francia-

ország nagyköveteivel.

Aba Even az újságíróknak kijelentette, hogy jegyzéket nyújtott át Izrael Kormányának, amely izraeli szempontokból ismerteti a helyzetet. A nagykövet nem válaszolt arra a kérdésre, hogy Izrael valamely határozott kérést intézett-e az Egyesült Államokhoz, hanem csak emlékeztetett Golda Méir külügyminiszternek március 2-án az UNO közgyűlésén tartott beszédére, valamint Eisenhower elnöknek Ben Gurionhoz intézett második jegyzékére. „Nincs hely kétségekre afelől, hogy mit remél Izrael és mit remélnék mindazok az államok, amelyek békét akarnak a gázai övezetben” — mondotta Even.

Newyorki politikai körökben biztosra veszik, hogy Aba Even még egyszer tárgyalni fog Hammarskjölddel, mielőtt a főtájkára, vagy szombaton a Közelkeletre indul. Mordecháj Kidron, Aba Even helyettese szerdán és csütörtökön is beszélt az UNO-főtájkárral.

New York, (STA). A Daily News washingtoni jelentése szerint az Egyesült Államok — Izrael ellenkezése dacára — titokban közölte az UNO-val, hogy hozzájárul Egyiptom teljes közigazgatási ellenőrzéséhez Gáza fölött, a következő két kikötéssel: 1. Az Egyesült Államok reméli, hogy a Gázába kinevezett

egyiptomi tisztviselők az övezet helyi hatóságainak kezében hagyják az uralmat és a rendőri ellenőrzést. 2. Az Egyesült Államok figyelmeztette az UNO-t, hogy az egyiptomi hadseregnek Gázába való visszatérése új háborúra vezethet Izráellel.

Amerika közölte ugyan az UNO-val, hogy Egyiptomnak a fegyverszüneti egyezmény értelmében joga van újra birtokába venni Gázát, de azt a reményt fejezte ki, hogy nem hozza vissza hadseregét az övezetbe, mert majdnem biztos, hogy erre Izrael katonailag fog közbe lépni. Amerikai magasrangú tisztviselők „helytelennek és veszedelmesnek” minősítették, hogy Egyiptom azonnal átveszi az övezet közigazgatását, de részben Izraeli okok miatt, mert túlságosan sokszor hangoztatta, hogy az UNO-haderő korlátlan ideig marad Gázában.

Ezúton értesítem tisztelt vevőimet és ismerőseimet, hogy a T.A., Kalischer-u. 38. sz. a. Weisz Dáviddal társas szabó-cégből kiváltam és

Tel-Aviv, King George 29. sz. alatt (II. em.) (két házzal a Gán Meir előtt, Allenbytól számítva)

megnyitottam saját műhelyemet.

Aharoni Jechezkel,

TELVA MODEL GYÁR
 keres
varrónőket

CSAK ELSŐSŐZTÁLYU MUNKAERŐKET.

Gyakorlott, szug álef konfekció-varrónőket kérnek, jelentkezzenek — péntek kivételével — naponta délután 9-től délután 4 óráig a gyárban, Bné-Brákbán, Bajor Hátáaszijá, Tel-Litvinszki-kv. A t u b u s z o k : 68 és 69.

SHAVIT
 a kávé-hoz
 kitűnő, gazdaságos, jóízű.

Finom kávéja olcsón
 CSAK AKKOR LÉBSZ, HA
AROMATIC cikóriát
 KEVER HOZZÁ PÓTLÉKNÁK.

Hübsch Bözsi és Ferenc (Ipolyseg-Béve)
 RAMAT-GAN, Sztérot Hátmárim 14.
 szeretettel hívják meg rokonaikat, barátait és ismerőseiket
Mordecháj (Stefán) bár micvájára
 amelyet március 16-án, szombaton délután 4 órakor tartanak lakásukon. (54-es autóbusszvonál.)

Hauer Éva és Neubauer Béla (Zenta) (MAIFA) (Pozsony)
 értesítik rokonaikat és barátait, hogy
HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

Felszerelik az első telefonfülkéket örögek foglalkoztatására Tel Avivban

Nagyarányu tevékenységbe kezdett a „Hámesákém” közérdekű társaság

Tel Aviv, (Az Új Kelet tudósítójától.) A Hámesákém társaság, amely egymillió forint alapítókéval alakult és az öregek munkáira való elhelyezését tűzte ki céljává, az utóbbi napokban nagyarányú tevékenységbe kezdett. A közintézmény jellegű alakulat élén Chana Landan volt Kneszet képviselőnő áll.

J. Karmi, a társaság egyik igazgatója elmondotta tudósítónknak, hogy a jövő héten már felszerelik Tel Avivban az első nyolc nyilvános telefonfülkét, amelyet öregek fognak kezelni. A jövő héten további nyolcvan fülkének a helyét jelölik ki a postával

Ötvenezer ember tüntetett Ammanban Eisenhower és a Nyugat ellen

A tömeg Husszeint éltette az angol-jordáni szerződés lejártával

Amman, (Reuter). Ötvenezer ember tüntetett tegnap Amman utcáin annak öröme, hogy a parlament szerdai határozatával az 1948 évi angol-jordániai szerződés véget ért. Husszein király a város főutcáján felállított emelvényen Nabulsi miniszterelnök és magasrangú katonatisztek társaságában nézte végig az arab légő felvonulását. A parádé után a tömeg körülvette az emelvényt és lelkes ünneplésben részesítette az uralkodót. A város fölött a jordániai léghaderő gépei keringtek és

„Politikánkat sohasem tettük függővé Hammarskjöldtől, vagy Nasseritől”

Gideon Ráfáel hazatért az UNO-közgyűlésről

Gideon Ráfáel, az izraeli UNO-küldöttség tagja, aki a tegnapi virradó éjjel visszatért az országba, a luddi repülőtéren a következő kijelentést tette: „Soha sem tettük függővé politikánkat Hammarskjöldtől, vagy Nasseritől, vagy Nasseritől. Mi a nagyhatalmak ünnepélyes nyilatkozataiban bizunk és a saját biztosítékainkban, amelyeket abban az esetben fogunk igénybevenni, ha a nagyhatalmak nem tartják be ígéreteiket.”

Ráfáel szerint Izrael jogosan tesz majd lépéseket, amennyiben a nagyhatalmak megszegik ígéreteiket, ami egyébként is rajtuk fogja megboszulni magát, mert el fogják veszíteni befolyásukat a Közelkeleten. A jelek azonban azt mutatják, hogy a Nyugat nem bízik többé Nasserben.

Ráfáel végül elmondotta, hogy továbbra is megmarad deignált törökországi követnek, de kiküldetésére

Asz izraeli font árfolyama

New York, (STA). — Az UNO intézményeként szereplő nemzetközi valutaalap tegnap közölte, hogy az izraeli kormányval történt megállapodása alapján az izraeli font hivatalos árfolyamát a dollárhoz 1 font 800 prutában állapították meg.

Pészachra vámmentes IKKA-csomagot

magyarországi rokonainak és barátainak.

AI IKKA gyors - pontos - megbízható és az egyetlen vámmentes csomagküldési lehetőség.

Torlódás elkerülése végett adja fel máris megrendelését a MEGRENDELŐHELYEKEN:

JERUZSÁLEMBEN: WEISS börtönös (Vajda Mose) Sion Cion Házak (Princess Mary)-u. 15., csak délután 4-6 óráig.

TEL AVIVBAN: IKKA, Ben Jehuda 27., G. KEMÉNY

I. emelet, délután 10-12, délután 4-7 óráig.

HAIFÁN: GISEKALAY KLARI Kétszobásnyitárban, Nordau-u. 21. szán.

Levél cím: Eng. G. KEMÉNY, TEL AVIV, Ben Jehuda 27.

3 Új Kelet 1957 III 15

Sport

A Nemzeti Bajnokság

mérkőzéseit kerülnek ismét az érdeklődés középpontjába az Újpest rövidre szabott látogatása után. A bajnokságban vezető Hápoél Tel Aviv már „nyeregben ül”, hiszen négy pont tömgy van az útből: két szemből és még akkor is hosszakkal vezet, ha a holnapi mérkőzésen megtörténnek a csoda, amelyre a főváros, a Makkábi Tel-Aviv alapítójának reményeit a bajnokság megnyerésére, az tudniillik, hogy a Makkábi Natana megszerzi esetleg mindkét bajnoki pontot a Hápoél Tel-Aviv ellen. Kétségtelen, hogy Natana salát otthonában felületesen ellenfél és már nem egyszer okozott kellemetlen meglepetést már a legjobb csapatoknak is. A múlt héten 78-lényes játékkal verte meg a Bétárt és most erősen felkészült a Hápoél Tel-Aviv ellen is.

A Makkábi Tel-Aviv látszólag könnyebb feladat megoldása előtt áll a holnapi bajnoki fordulóban. A Bétár Tel-Aviv lesz az ellenfele és jelenleg gyenge formája ellenére is győzelmi esélyekkel indul a Makkábi a holnapi küzdelembe. Összel 4:0 volt a Makkábi javára.

Petách-Tikva város Összesapára van kilátás a két helyi rivális, a Makkábi és Hápoél között. Az ősi forduló a Makkábi 2:1 arányú győzelmével végződött. Most nehezebb feladat a Hápoél legyőzése és inkább a döntetlen eredmény várható ezen a találkozón.

Az első félidőben ellenállás nélkül szorította meg a Makkábi Háfa bajnoki győzelmét holnapi ellenfele, a Makkábi Jaffa ellen. (5:0 volt az eredmény.) Jelenleg az erőviszonyok lényegesen eltolódtak és ezen a mérkőzésen is kilátás van arra, hogy az ellenfelek a pontokon megosztózzanak.

A Hápoél Háfa holnap bizonyára mindent „belead”, hogy a bajnoki táblázatban megszerzett ötödik helyet továbbra is biztosítsa. Néhány lépés a két pontot biztosítania magának, minthogy a Hápoél Rámát-Gán ellen kell játszania, olyan csapat ellen, amelyet még az osztályozó mérkőzés réme fenyeget és amelynek minden pontra égetően nagy szüksége van.

Az NB holnapi — tizenegyedik — fordulójában a következő mérkőzések kerülnek megrendezésre (elő a pályaválasztó): Makkábi Natana — Hápoél Tel-Aviv, Bétár Tel-Aviv — Makkábi Tel-Aviv, Makkábi Petách-Tikva — Hápoél Petách-Tikva, Hápoél Háfa — Hápoél Rámát-Gán, Makkábi Jaffa — Makkábi Háfa.

Az I. osztályú bajnokság holnapi sorsolása a következő: Makkábi Rechovot — Hápoél Rechovot, Bétár Jeruzsálem — Hápoél Kfar Szábá, Makkábi Rámát-Gán — Hápoél Jeruzsálem, Hápoél Mácháné Jehuda — Hápoél Chetura, Hápoél Kfar Chajim — Hápoél Tel-Aviv, Makkábi Sáarajim — Hápoél Náhária.

A II. osztályú labdarúgó bajnokságban az ősi évadról elmaradt mérkőzéseket játszzák le.

Az országos kosárlabdabajnokság I. osztályának eddig lejátszott mérkőzéseit nem mutatták a résztvevő csapatok tényleges játékerejét, minthogy a legjobb játékosok Amerikában játszottak a válogatott együttesben. A hévégi fordulóban már ezek a játékosok is szerepelnek egyet csapatukban s így realitásabb eredmények kialakulása várható. Pénteken este 8 órakor két mérkőzést játszanak, a Makkábi Háfa — Hápoél Cholon és a Makkábi Tel-Aviv — Hápoél Mismár küzdenek egymás ellen: szombaton délelőtti 10 órakor a Makkábi Hádróm — Hápoél Mismár és 17 órakor a Bétár Makkábi Atid — Hápoél Háfa játszanak egymással.

Az utóttak szombaton reggel versenyeznek Tel-Avivban, a Makkábi-stadionban a Makkábi Cáfón rendezésében sorra kerülő Idelson-vándordíjas verseny keretében. A versenyre számos atléta nevezett be és népes mezőnyök indulása várható, ha csak az időjárás ismét be nem zavarja és még nem akadályozza a tervezett verseny megtartását.

Brit Ovidm Mizedaknim Bőjiszráél

Idősebb Dolgozók Szövetsége Munkát kaphatnak: Szalámigyar keres perfect szakembert munkavezetői állásba, rugalmas belépésre. Dobozkészítő szakmunkás állást kaphat. - Köszörs szakember, üzemi állandó munkára, sürgősen kerestetik. - Kávéházba fagyaltkészítő cukrász új olé, betársulhat. - Szépródmalmi könyvek, művészeti képek, festmények terjesztésére, jó kereseti lehetőséggel, agilis ügynőkök felvételnek. Uj olé existenciális megsegítésül, szakember vállalja a fényképesztel szakmára díjmentes kitanítást, mely után a fényképezőgépet kölcsönhasználatra is megkapja. - Hávezetőnök, bentlakással, állást kaphanak.

Munkát keresnek

Textilnyomó, sablonkészítő szakmunkás állást vállalna. - Perszasonyegtisztítást házánál vállal új olé szakember. Gyors és gépfutó, magyar, német, angol, írni nyelvtudással félnapos elfoglaltságot keres. - Nyomdai gépmeister állást keres. - Irodalmi fordítást magyar, német, angol nyelven felelősséggel vállal műfordító. Hávezetőnök, szakácsok, betegápolók, gyermekgondozók állást keresnek.

Szövetségünk levelezése: Tel-Aviv, POB 9045. Hőspont: Jerudja: Allenby 2. Telefon: 3203.

Ellenséges állam-e Libanon?

Erdekes elvi kérdés a ki nem egyenlített váltók körül

A felsőbíró előtt a napokban fejeződött be egy örökösödési per, amelyben felmerült a probléma, hogy jogi szempontból Izrael háborús állapotban van-e Libanonnal, vagy sem. József Judeszin izraeli lakos követele, hogy Machmut Kemal Santi örökösét fizessék ki neki az örökösétől kapott váltókat, az izraeli örökösök azonban azzal érveltek, hogy a váltó eredeti aláírója libanon: lakos és így az ellenséges javak felügyelőjének hozzájárulása nélkül a követeles nem jogérvényes. A törvényték úgy döntött, hogy Libanon és Izrael között nem került sor hadüzenetre és minthogy nem folynak a harcok, így háborús állapot sem áll fenn. Az örökösök megfellebbezték az ítéletet. A felsőbíró döntése előtt a felek kiegyeztek és így a bíróságnak nem kellett a kérdésben döntenie.

A felek egyébként benyújtották Mose Sárát akkori külügyminiszter hivatalos véleményezését a kérdésben. A külügyminiszter, anélkül, hogy választ adna a kérdésre, hogy háborús felek-e Izrael és Libanon, rámutatott arra, hogy Libanon minden szempontból a legmesszebbmenően ellenséges magatartást tanúsítja Izraelle szemben.

Szudán elfogadja az amerikai segílyt

Khartum, (Reuter). — Richard Nixon, az Egyesült Államok alelnöke tegnap megbeszélés folytatott Abdalla Chalil szudáni miniszterelnökkel, Nixon ezután sajtófogadáson közölte, hogy Chalil miniszterelnök szerint Szudán elfogadja Amerikától a gazdasági segílyt, de nem akar katonai segílyt. Chalil kijelentette Nixon előtt, hogy szívesen látja James Richardsot, Eisenhower megbízottját, aki most indult el a Közelkeletre, hogy megmagyarázza az Eisenhower-doktrínát.

Haifai útmutató

A MAGYARNYELVÜEK KÖLCSÖNPENZTÁRA haifai fiókja csütörtökön, március 21-én 7 órakor a Carmela Courtban (Herzlia-u.) RENDKÍVÜLT KÖZGYŰLEST tart, melyre részvényeseit, ügyfeleit és barátait ezúton hívja meg

MEGHÍVÓ

הגון ארצי של אסיר' הנאצים לשונר
purimkor, 1957 március 17-én, vasárnap este 8 órakor
A Volt KZ-esek Szövetsége haifai fiókja

táncestet rendez

műsorral egybekötött táncestet rendez a haifai Bét Hápoél termében, Mész-Hágefen-utca sarok. Mindannyian ott legyenek! Ritmikus büffe! Mindannyian ott legyenek! A vezetősek.

MAGYARORSZÁGI ÚJ BEVÁNDORLÓK és MUNKASZOLGÁLTATOSOK

azonnal jelentkezzenek NEMTORSZÁG elleni KARTÉRITÉSERT

General Company Ltd.

HAIFA, Herzli-u. 1.
Nemzetországi irodánk segít és sürgeti kérvényeik elintézését.

TÖKELETES nyomdai gépmesteri keresünk

JÓLFIZETETT ALLÁSBA, HAIFÁN.
Írásbeli ajánlkozás: „No. 1430” RÉSZERE, HAIFA, P. O. B. 4668.

Haifai mozik műsora:

- ORION. — PANCHO VILLA KINCSE.
- GAL-OR. — Nappal: péntek, vasárnap, hétfő: DOOLINS OF OKLAHOMA Kedd, szerda, csütörtök: VARAZSSZONYEG Este: ELJ GYORSAN
- PEER. Tel. 2232. — HALÁTLAN SZIV (2-ll. hét)
- ORAH. — A BIGAMISTA
- AMFITEATRUM. — CASA RICORDI
- ARMON. — EGY ÉJSZAKA TÖRTÉNETE
- EN-DOR. — Szombat, vasárnap, hétfő: EGY GODOLYE Rövid film: Charlie Chaplin a rendőrmíniszter Kedd, szerda, csütörtök: RASPUTIN
- ACMON. Tel. 3003. THE MAN WITH THE GOLDEN ARM
- HADAR. Tel. 2509. — Szombat, vasárnap, hétfő: KOPOGJA LE. (Szines) — Danny Kaye Kedd, szerda, csütörtök: A HARCMEZON TÖRTÉNT
- GANIM. Tel. 2536. — „LACKYNY”
- MAY. — CASCQUE D'OR

Pészachra
MÁR MOST ELFOGAD ELOJEGYZESEKET A
SALAMON
penzió
TIVON

ŐRIZZE MEG MINDENKOR
kellemes emléket, életnek minden említésreméltó eseményét. Tartozik vele gyermekeinek és unokáinak. Még évtizedek múlva is örülni fognak a képeknek, amelyeket Ön a mi gépünkkel készített.

Photo Brenner
HAIFA 51 HECHALUTZ 57

Diplomás pedikűrös
egyenesen Budapestről, aki első osztályú szalonban dolgozott, különleges kiszolgálásban részesül. Ont a

DINA cipőüzletben, Haifa, Bét Hákránót, Balfour-u. 2.

ORTHOPEDI
B. ARLOSOROFF ST. HAIFA

Az ország vezető üzlete
ludtalpbetétek
sérvkötők
fűzők
gumiharisnyák

KURT LABO & SONS
ORTHOPÁDIAI ÜZEM
HAIFA
Arlosoroff utca 8.

Telefon: 66376
Autóbusz: 2, 5, 13, 20, 21, 40

Freund

Dorina & Elanít
kötött modellek
RUHAK
SZOKNYÁK
BLUZOK

TOZOTT ASSZONY

Haifa város — Kultúrügyosztály
A közoktatásiügyi minisztérium támogatásával
és terjedősége alatt

1957. május 1-én indul HAIFÁN (INTENZÍV) ULPÁN

Folytatódik a beiratkozás a délelőtti és esti KEZDŐ- ÉS HALADÓ TANFOLYAMOKRA.

Uj olék könnyítésekben és különleges elbánásban részesülnek.

Felvilágosítás és beiratkozás:
BÉT ERDSTEIN, J. L. PEREC-UTCA (MUCHALISZ) 20., DELELEPT 7-2, DELUTAN 6-8.

A visszavonulás stratégiája

Írta: Feltman Jozsef

„Ha a háború célját analizáljuk, igen fontos a katonai és politikai célok közötti megkülönböztetés és a különbség állandó szem előtt tartása. A két cél különbözik ugyan egymástól, de megsemmisíthető külön. A népek ugyanis nem viselnek öncélú háborút, a háború bizonyos politikai célok megvalósítását szolgálja. A katonai cél eszközül szolgál a politikai érdekek realizálásában. Ebből következik, hogy a politikai célnak kell a döntő és irányító szerepet játszania, de egy feltétellel: a politika nem követelheti azt, ami katonailag lehetetlen. Eppen ezért minden katonai problémának a politikai kérdés analízisével kell kezdődnie és végződnie.”

B. H. Liddel-Hart.

Amikor égető katonai és politikai problémáink a népgyűlések szónoki emelvényére kerülnek és szabadtéri hordószónokok számára szólnak témául, nem felesleges idejünk korunk egyik kiemelkedő stratégiájának, az angol Liddel-Hart-nak „Strategia the indirect approach” című művében tett fenti megállapításait.

Természetesen, mi mindannyian ennek az országnak a fiai, fájlatjuk, hogy külső kényszerítő körülmények miatt kénytelenek voltunk visszavonulni azokról a területekről, amelyek számunkra oly nagy fontossággal bírnak. Nem azért akartuk vállalni a gázai sáv és a Slomo-öböl megtartásával járó kockázatokat, hogy növeljük „birodalmunkat”, mégscsak nem is nemzeti öntudatunk fejlesztése vagy géniuszunk növelése lebegett szemünk előtt, amikor a múlt év októberének 29-ik napján ejtőernyős egységünket ledobták Nachelnél. Azok, akik azt hiszik, hogy azért foglaltuk el Gázát, mert az Simon Hagibor szülővárosa, merő tévedés áldozatai, illetve saját jelszavaik félrevezeteljei.

Izraeli hadserege nem öncélú háborúba kezdett. A gázai sávot azért foglaltuk el, mert a sáv veszélyeztetta határainkat, feldulta a déli-vidéki településeink békés életét, a fidain-bandák bázisai szolgált, amelyek nem válogattak az egyiptomi politikai célok elérésének eszközeiben. Ugyanis a fidain terrorakciói sem öncélúak. Nasser nem azért küldi őket, mert kedve telik asszonyok és gyermekek legyilkolásában, hanem azért, mert így kívánja elérni morálunk aláaknázását, így akarja megzavarni építőmunkánkat, ami végül is, ha hazamosabb ideig tart, gazdasági elgyengülésünkhez, vagyis katonai összeroppanásunkhoz vezet. Nasser bevallott politikai, sőt nemzeti célja, amelyet az egész Közelkelet céljává akar tenni, — Izrael megsemmisítése és az ázsiai népek névsorából való törlése.

Az a gazdasági blokádnak, amelyet az arabok mondtak ki ránk és amelynek Nasser a legfőbb előharcosa, ugyanazt a célt szolgálja, mint az a fidain banda, mely éjjel Jád Mordecháj, vagy Kiszufim közelében lelővi a traktoristát. Az éjláti öblöt ennek a blokádnak egyik szakasza, tegyük hozzá: meg lehetőséget ad a Slomo-öböl, a szabad hajózás biztosítása lenne-e, vagy sem? Nos, a stratégiai vezetés analízise szerint válasz negatív és ha ez így van, az egész további „ottmaradás” felesleges, sőt káros lett volna.

Ben Gurion miniszterelnök ezt igen szellemesen fogalmazta meg a Kneszetben, e hó ötödikén este megtartott beszédében: ha nem vonulunk vissza, a hajózás szabad lenne ugyan, csak éppen hajók nem közlekednének, mert azok az országok, amelyekkel hajózni akagunk, közölték velünk, bármennyire fájlatjuk, de a nemzetközi akarat ellen, nem küldh-

zást nélkül, de a jövőben ez gazdasági függetlenségünk egyik nélkülözhetetlen kelléke. Avraham Joffe ezredes, a 9-es brigád élén nem azért küszört le a Slomo-öböl, hogy helyreállítsa a böcs Salamon birodalmát, hanem azért, mert Dolek Horovitz szerint (az állami bank elnöke) elérkezett az idő, amikor az éjláti blokádnak borzasztóan káros számunkra. Ugyanez áll Nasser szempontjából is. Mivel szemlélhetőleg nagyon is tisztában van a víziút fontosságával, nem kíméli az anyagi eszközöket arra, hogy ezen az istenhátamögötti helyen modernül felszerelt helyőrséget és parti ütegeket tartson készenlétben.

Nasser, céljainak biztosítása érdekében, nem kíméli semilyen áldozatot. Hadseregét modernizálta, felszerelte és jelentős részét elhelyezte a Szináj félszigetnek ama bázisaiban, amelyeket október 29 és november 5-ike között az izraeli hadsereg kifüstölt. E hadsereg szétvázásával tehát azt a célt szolgáltuk, hogy csapat mérjünk arra az instrumentumra, amelynek segítségével Nasser biztosítani akarja legfőbb törekvését: Izrael megsemmisítését.

A Szináj-hadjárat célját Ben Gurion miniszterelnök a következőkben foglalta össze: csapat mérni az egyiptomi hadseregre, hogy hosszabb ideig ne álljon módjában támadással fenyegetni bennünket, eltávolítani a fidain-bázisokat a gázai sáv-ból, megnyitni az éjláti öblöt hajóink számára.

A stratégiai vezetés nem rótt a hadseregre lehetetlent. Nem követelte Szuezi megszállását, Kairó elfoglalását, holott ha ez történné volna, bizonyára „hatható-sabb” lett volna az egyiptomi hadseregre mért csapás. Ez azonban senkinek sem jutott eszébe, mert nem öncélú háborút viseltünk, hanem bizonyos politikai célokat akartunk elérni.

„A politika nem követelheti azt, amit katonailag lehetetlen megvalósítani” — írja Liddel-Hart. — Ugyanez a szabály vonatkozik azonban a megszállt területek megszállva tartására, vagy kiürítésére is. Ha elfogadjuk azt a tételet, hogy a gázai sávot és a Slomo-öblöt nem birodalmunk növelésére foglaltuk el, hanem bizonyos politikai célokat akartunk elérni, úgy, ebből a szempontból kell vizsgálni a visszavonulást is. Természetesen igaz és ezt senki sem vitatja, hogy a szabad hajózást úgy biztosítottuk volna legjobban, ha Mose Dáján katonái továbbra is Srám e-Sejchben és Ras-Nasraniban maradnak, éppen úgy, ahogy a leghatékotóbb csapat akkor mértük volna az egyiptomiakra, ha nem Kantaráig szaladunk le a múlt őszön, hanem Alexandriáig. Miután azonban elfogadjuk Liddel-Hart-nak azt a tételét, hogy „a katonai célt eszközül szolgál a politikai érdekek realizálásában”, kénytelenek vagyunk a kérdést így feltenni: Ha nem vonulunk vissza a Slomo-öbölből, a szabad hajózás biztosítása lenne-e, vagy sem? Nos, a stratégiai vezetés analízise szerint válasz negatív és ha ez így van, az egész további „ottmaradás” felesleges, sőt káros lett volna.

Amikor tehát a stratégiai vezetés arra a konklúzióra jutott, hogy csak a visszavonulás nyújthat némi biztosítékot arra, hogy katonai erőfeszítéseink nem voltak hiábavalók, „hátraarcot” vettünk, aminek nem kevesebb bátorság szükséges, mint az „előre”-hez.

A tárgyi adatok ismeretében nyugodtan állíthatjuk, hogy a stratégiai vezetés nem riadt vissza a szankcióktól, vagyis azoktól az intézkedésektől, amelyek elviselésére a kormány a népet felszólította. Ebből a szempontból is azt kellett mérlegelni, hogy ospan „szankciókról” van-e szó, vagyis olyasmiről, ami nem teszi

semmissé a politikai célt, amelyek érdekében a szankciókat vállaljuk, vagy pedig az ellenük fogantatosított eszközök magát a célt semmissé teszik meg.

Más az, ha azt mondják nekünk, hogyha nem vonulunk vissza Gázából, le kell mondanunk a Nes-kávéról, sőt a húsadagunkról is és egész más, ha tankjaink olajhiányában berögződnek. Ha a Nes-kávéról mondunk le, hősiessé vállaltuk a szankciókat, ha azonban a tankokról mondunk le, akkor fejfel megüünk a falnak... és természetesen elevel lemondottunk nemcsak Gázáról, hanem sokkal többről.

Persze a stratégiai vezetésben belül is voltak olyan hangok, amely szerint még további kísérleteket kell tennünk a tárgyalóasztal körül, nem kell sietni beadni a derekunkat, ráérünk akkor visszavonulni, ha már úgy látjuk, hogy elérkeztünk a végső határig. Ezek olyan kérdések, amelyekhez csak azok tudnak hozzászólni, akiknek a legapróbb nüanszokat is módjában volt közelebről látni. A diplomáciai tárgyalások boszorkánykonyhája csak egyes kiválasztottak számára áll nyitva, úgy-hogy a közvélemény kénytelen bizalmi álláspontra helyezkedni. Vagy bizik azokban, akik nevében tárgyalnak és azt állították, hogy nincs értelme tovább feszíteni a húrt, vagy pedig nem bizik bennük. Szilárd meggyőződésünk, hogy mindazok, akik kormányváltással fenyegettek arra az esetre, ha visszavonulunk, végső fokon azért tartózkodtak ettől a lépéstől, mert belátták, hogy Izrael számára nem maradt más választás.

Igen termékeny talajra találnak azok a jelszavak, amelyek a nép félrevezetéséről és becsapásáról szólnak. Azért találnak termékeny talajra, mert a stratégiai vezetés, a nemzetközi porondon vívott küzdelemben igénybevette a demokratikus rendszerekben legális eszközt, a közvéleményt. A három nagyvárosban lezajlott tüntetések közvélemény-formáló jelleggel bírtak, amelyek — legmélyebb meggyőződésünk szerint — megtették azt a hatást külföldön, amelyet ilyen eszköztől egyáltalán nem élméni lehet. A hazai tömeg számára azonban ezek a tömegüntetések fogadalmiszzerűek voltak. A tömeg ösztint és becsületesen kések voltak az áldozatok vállalására, a lemondásra a nemzeti célok megvédése érdekében. A tömegek így látták a Kneszetnek december 23-án hozott emlékeztetés határozatát is. A stratégiai vezetés nem tehet róla, hogy a k o r nem állott módjában feltárni a nép előtt aggodalmait és előkészíteni arra, ami bekövetkezett, mert ezzel kifelte is felfedte volna kártyáit. Most azonban elsőrendű kötelessége eloszlatni a kéteket és ami ennél is fontosabb, előkészíteni a népet a további helytállásra.

Az izraeli városok utcáit birtokba vette a purimi hangulat. Jóval purim előtt már, mint minden évben. Édes, kicsi Eszter királynő, napkeleti fejedelmek, krinolinok, damák, cowboyok, maharadzások és más exotikus figurák maszkjában lepik el az utcákat a gyermekek.

A politikai helyzet és a gazdasági nehézségek nem imponálnak. Zsidó történelmet játszanak ők is. Ők az előhírnökei a közelgő purimnak, statisztái a minden évben megjelenő drámának, amelynek főalakjai: Achászváros király, a gonosz Hámán, a hőselkü Mordecháj és a szépséges Eszter királynő, az ünnep estéjén a Megila felolvasása során fényes udvari kísérettel tartják aztán bevonulásukat a kivilágított templomokba.

Ott kavarog előttünk a perzsa királyi udvar tarka élete, pasáival, vezéreivel, udvaroncáival és cselszövészeivel. — mignem a hőselkü és okos királynő a megfelelő drámai pillanatban urra les az összes intrikák felett és félkezével seprile a szinről és küldi a sülyesztőbe a cselszövőt — népeink ellenségét — aljas sleppjével és minden pereputtyával együtt.

A szívderítő és tanulságos történet olvasása — a gonosz bűnhődésével, az igazság diadalával, és a kis népnek, a mi zsidó népünknek a felülkerekedésével, — mindig megnyugtató és örömteli érzés nekünk. A gálutból jöttünk, tudjuk, hogy mindez így igaz. Vándorló utunkon sokféle Hámánnal volt találkozásunk. Okossággal, pénzzel — nagyon sokszor sajnos, vérrel, — valahogy urra letünk felettük és akkor — átmenetileg — ujjongva ünnepeleltünk.

De mit jelent mindez egy önálló zsidó nép és zsidó állam életében? Mit mond nekünk ma és mit mond a gyermekeinknek, a jelmezekben felvonuló pöttömnyi figuráknak? A tipikusan gálutai történet egy megfélemlített, kiszolgáltatott, rettegő néptömege, amely a végén közbenjárással, „stádánut”-tal, egy okos férfi és egy bátor asszony befolyása révén menekül csak meg a halálos veszedelemből.

Mit ad nekünk ez a messiás gálutai multból jövő, régi história, gyerekkorunknak feltejtethetetlenül vidám ünnepe, amely régi hájjával és derűjével jelenik meg minden évben nálunk ma is és megfellebbezhetetlenül okkupálta a maga helyét a már szabadságban felnövő zsidó gyermek életében is?

Mi van benne és mi van mögötte, hogy újra és újra ma is és mindig annyi hitellességgel, élettellejesen és bizodalmat sugárzóan jelenik meg előttünk?

A kérdésre a feleletet a purimi Megila szövege adja

EGYESEK AZT MONDJÁK, HOGY

a XVII.

transzport

MEGRÁZÓ KORDOKUMENTUM, MASOK AZT ALLITJAK, HOGY SZÓRAKOZTATÓ, ELVEZETES OLVASMANY, VANNAK, AKIK IZGALMAS DETEKTIVREGENYEK TARTJAK, DE ABBAN MINDENKI EGYETÉRT, HOGY KÉT FONTERT ERDEMES VOLT MEGVENNI ÉS ELOLVASNI

INGYEN OSZTUNK ÁRUT!

A KOZELEBI ADATOKAT MEGTALALJA KIRAKATAINKBAN

MADIMON

56 ALLENBY RD. T. A. NO. 1-ES FERFIRUHAZAT HAZA

ÖRÖK PÜRIM

Az izraeli városok utcáit birtokba vette a purimi hangulat. Jóval purim előtt már, mint minden évben. Édes, kicsi Eszter királynő, napkeleti fejedelmek, krinolinok, damák, cowboyok, maharadzások és más exotikus figurák maszkjában lepik el az utcákat a gyermekek.

A politikai helyzet és a gazdasági nehézségek nem imponálnak. Zsidó történelmet játszanak ők is. Ők az előhírnökei a közelgő purimnak, statisztái a minden évben megjelenő drámának, amelynek főalakjai: Achászváros király, a gonosz Hámán, a hőselkü Mordecháj és a szépséges Eszter királynő, az ünnep estéjén a Megila felolvasása során fényes udvari kísérettel tartják aztán bevonulásukat a kivilágított templomokba.

Ott kavarog előttünk a perzsa királyi udvar tarka élete, pasáival, vezéreivel, udvaroncáival és cselszövészeivel. — mignem a hőselkü és okos királynő a megfelelő drámai pillanatban urra les az összes intrikák felett és félkezével seprile a szinről és küldi a sülyesztőbe a cselszövőt — népeink ellenségét — aljas sleppjével és minden pereputtyával együtt.

A szívderítő és tanulságos történet olvasása — a gonosz bűnhődésével, az igazság diadalával, és a kis népnek, a mi zsidó népünknek a felülkerekedésével, — mindig megnyugtató és örömteli érzés nekünk. A gálutból jöttünk, tudjuk, hogy mindez így igaz. Vándorló utunkon sokféle Hámánnal volt találkozásunk. Okossággal, pénzzel — nagyon sokszor sajnos, vérrel, — valahogy urra letünk felettük és akkor — átmenetileg — ujjongva ünnepeleltünk.

De mit jelent mindez egy önálló zsidó nép és zsidó állam életében? Mit mond nekünk ma és mit mond a gyermekeinknek, a jelmezekben felvonuló pöttömnyi figuráknak? A tipikusan gálutai történet egy megfélemlített, kiszolgáltatott, rettegő néptömege, amely a végén közbenjárással, „stádánut”-tal, egy okos férfi és egy bátor asszony befolyása révén menekül csak meg a halálos veszedelemből.

Mit ad nekünk ez a messiás gálutai multból jövő, régi história, gyerekkorunknak feltejtethetetlenül vidám ünnepe, amely régi hájjával és derűjével jelenik meg minden évben nálunk ma is és megfellebbezhetetlenül okkupálta a maga helyét a már szabadságban felnövő zsidó gyermek életében is?

Mi van benne és mi van mögötte, hogy újra és újra ma is és mindig annyi hitellességgel, élettellejesen és bizodalmat sugárzóan jelenik meg előttünk?

A kérdésre a feleletet a purimi Megila szövege adja

meg nekünk. Az örök zsidó nép mindig visszatérő vég nélküli küzdelme ez a gyűlölködéssel szemben. Amelyet akaratlanul idéz fel maga ellen. A maga „furesa” emberi ideáljaival. „Weit-fremd”-ségével, azzal, hogy létezik és a világon van. És hogy „nem hajt térdet és nem hajol meg” a világot uraló robusztus „igazságok” és a nyers erő előtt.

Az örök üldözésnek, a heroikus és okos ellenállásnak és a diadalnak is a története ez a könyv. Mordechájnak a népeért okosan harcoló zsidó férfinek és Eszter királynőnek, az elszánt és áldozatos zsidó asszonynak a története ez.

Nehogy egy percig is azt hidd, hogy a királyi udvar menedéket jelent neked, — izeni Mordecháj a nehéz feladatot előtt egy pillanatra megtorpanó királynőnek, — a segítség valahonnan jönni fog... de ki tudja, vajjon nem éppen ennek okából jutott-e el egészen a királyi trónusig.

A két hőselkü ember harca, küzdelme és diadala a mi sorsunk is egyben. A mi küzdelmünk, harcunk, reményességünk és nehéz helyzetünk. A göröngyös út, amelyet végig kell járunk. Mordecháj és Eszter tulajdonképpen mi vagyunk, és Eszter könyve hozzánk, a mai zsidó nemzedékhez, az országépítő zsidó néphez szól igazán. Nem torpanhatunk meg és nem alkudhatunk. Ez a végzetünk és rendeltetésünk is, ha végre már annyi Hámán után ehhez a gyönyörű „magas trónushoz” eljutottunk.

S ha végre diadalmaskodtunk és felülkerekedtünk, „nagy dísz és díszesség” — és csodálatos elégtétel és fel-emelkedés lesz az számunkra és a lehanyatlott, megtaposott „elszört és magárahagyott” zsidó népünk számára a világ minden hatalmassága előtt.

De Eszter királynő öröké aktuális könyve mást is mond nekünk. Azt, hogy a világot bíró nagyurak jöndulatára ritkán számíthatunk. Akik, mint a perzsa király, 127 ország felett uralkodnak, nagyon elfoglalt emberek. Nem nagyon kedvezhetnek nekünk, vigyázniok kell az „egyensúlyi helyzet-re”. Így a Hámánok sokáig büntetlenül gazdálkodnak a világ felett és kötéltre csak a végkifejletnél kerülnek.

De mindig odakerülnek. Legyünk erősek és áldozatosak az újabb purimok eljövételének reményében.

Erre tanít bennünket Eszter könyve.

A könyv, amely, mint a zsidó nép maga is, aktuális és örök.

(s. m.)

Mágén Goldmann Ltd.

Vaskasszák, páncélajtók, székek, tűzbiztos szekrények

Különleges belső kasszabozsítás bélyeggyűjtők részére

Ramat-Gan, SCHAPIRA-UTCA, POB. 338. Tel. 73001. 6.

Aranycémmel kitüntetve a közelkeleti kiállításokor 1932, 1934, 1936-ban és „A pusztaság meghódítása” kiállításon 1953-ban.

אל תחטאו בקלות ראש
KALAPOT CSAK
Hesil Schwarz-NAL
VEGYEN.
T.-A., Nachlat Benjamin 40.
TISZTITAS • JAVITAS.

Reviczky Imre ezredes meghalt

Budapestről most érkezett levelek hozták el a szomorú hírt, hogy revidés Reviczky Imre, nyugalmazott honvéde ezredes, a náci- és nyilasidők zsidó és nemzsidó üldözöttjeinek legendáshírű védelmezője és megmentője, február 16-án délután háromnegyed 5 órakor szívizélhűtésben meghalt. Még életében ezen az utolsó napján is, hatvan éves fejjel és 75 százalékos rokkantsággal ott dolgozott a „Tüker”, allami tit. nyugkereskedelmi vállalat Vörösmarty utca 23. sz. alatti pincéjében — és szent lapátolt. Mert a magyar nép, a magyar kormány és az egész emberiség szegényére ez a pártját ritkítóan emberfeles ember, ez az igazi bátor hős, talán az egyedüli magasabbrangú magyar törzs tiszt, aki annakidején nyíltan szembe mert helyezkedni a német náci-gépezet és a magyar nyilas-csöcselék vérszomjas kegyetlenkedéseivel, — ez a csupa szív, csupa becsület, csupa embereszeretettel álló ember, éveken keresztül abból volt kénytelen tengeni az életét és e tartani a családját, hogy a 261-es számú állami pincében szent lapátolt a mérlegre áhított fűzfavesszőből font kosarakba. Mialatt sokan a volt öbrödök és nyilasok közül ott terpeszkednek ma is jörfizetett, kényelmes és hatalommal járó állami pozíciókban.

Reviczky Imre ezredes nevét először 1942 nyarán ismerte meg a zsidótörvényes Magyarország, amikor alig néhány heti szolgálat után visszarendelték az orosz frontról, mert emberesége bántalmára kötelezte a bűnügyi-csizmás tiszturakat a „büdös zsidó munkaszolgálatosokkal és mocskos oláh parasztokkal” szemben. Leváltották és a degradálás jeléül a Hízedik közmunkaszolgálatos zászlóalj parancsnokává nevezték ki Nagybanyára. Megérkezésekor menetkészbüntetészadatok álltak a lakanya udvarán: zsidók és románok. A századparancsnokok, főhadnagyok, hadnagyok őrmesterek, szakaszvezetők, káplárok, tizedesek és az egyszerű magyar „honvédurak” is bottal, ököllel, rúgásokkal, kikötéssel és éhezéssel „fegyelmezték” a hatalmukba adott boldogtalan muszósokat.

A megdöbben Reviczky ezredes már az első nap felozlatta a büntetészadatok és kiadta az utasítást, hogy a zászlóaljnál, amelyhez huszonnégyezer ember tartozott, tilos a behívottak bántalmazása és emberesége ellátásáról, orvosi felülvizsgálattól is gondoskodott, ami azelőtt ismeretlen fogalom volt Nagybanyán. Nehéz és veszélyes személyi harcok által leváltotta azokat a tisztakat és altiszteket, akik brutálisan bántak a munkaszolgálatosokkal. Az akkori viszonyok között példátlan módon feljogosította a muszósokat arra, hogy egyenesen nála jelentkezhetnek kihallgatásra, ha valami panaszuk vagy kérésük van.

Csalóhamar híre ment az új zászlóaljparancsnok embereségének és mindenfelől özőnlenni kezdtek hozzá a munkaszolgálatos férfiak szülei, feleségei és testvérei.

Többnyire a Bodonkút nevű réten fogadta a hozzátartozókat és mindenkinek a kérését igyekezett elintézni, ha csak lehetett, de legalább néhány vigasztaló jó szóval bátorította kitarásra a kétségbeesett embereket. Valóságos szentként kezdték emlegetni, szeretni és tisztelni Reviczky alezredes az üldözötték, a halálos veszélyekbe vezetőket és megaláztatottak körében.

Annál rosszabb szemmel nézték a tevékenységét hivatalos és felsőbb katonai körökben. Valósággal eszevesztett dühroham fogta el a zsidógyilkos hatóságokat, amikor tudomásukra jutott, hogy 1944 júliusában, mint Nagybanyára városparancsnoka elszabotálta az előretörő orosz csapatok elleni védővonalak gyilkos tempójú építését és hallgatólágon segíttette két román század szökését. Ma már legendaként hangzik, hogy 1944 év augusztusában külön vasúti szerelvény érkezett Nagybanyára, amellyel 2.500 munkaszolgálatos zsidó és románt kellett volna leptom-bált vagonokban az ismeretlen halálba küldenie. Az írásos parancs vétele után Reviczky alezredes azonnal felozlatta a nagybanyát, nagy-somkúti és kápolnokmonostori járások behívottjaiból álló három munkásszázadot, szívélyesen elbűcsűzött az emberektől, azután megmondta nekik, hogy mindenek-ki fűsön, amerre lát. Az üres vagonokat pedig meg-rakatta tűzfahasabokkal és úgy indította el a szerelvényt

Németországba. Ugyanígy megakadályozta 1944 őszén, hogy Nyugatra hurcolják a Nagybanyára környéki magyar leventéket és megátolta a város előterületének aláknázását, amivel egész Nagybanyát megmentette.

Mindezek a cselekedetei és más hasonló intézkedései, — mint például az internálótábor felozlata — felhőrdülést okoztak a nyilasok által átvett hadügyminisztériumban. Az ügyvezetett leg-felsőbb különleges katonai bíróság parancsára Reviczkyt letartóztatták és „a tényállás tisztázásáig” a sopronkőhídi hírhedt fegyházba zárták. Az orosz csapatok szabadtartották ki a fegyház-ból és Reviczky alezredes végig a tomboló harcoktól zajló és menekülő nyilasok által terrorizált Dunavonalán gyalog nekiindult Budapestre. Megérkezésekor azonnal jelentkezett a demokratikus kormányfőnél, amelytől fontos megbízást kapott az új had-sereg megszervezésében. Kitűnő munkájának elismeréséül háromévi rangelözzéssel nyíltleges ezredesi rangra emelték.

De mialatt a magyar néphadsereg kiépítésén dolgozott, Magyarországon megváltozott a politikai éghajlat. A szerény, tülekedni helyezkedni nem tudó Reviczky Imrét 1950 február-jában nyugdíjazták, mialatt a volt náci és nyilasok — dörörsre festett „meggyőző-déssel” — visszakérültek a hadügyminisztériumba és a hadseregbe. Ezek nem is nyugodtak addig, amíg 1952-

ben Reviczky Imrétől meg nem vonták a hatszáz és néhány forintos nyugdíját... Hiába volt minden kérvényezés, instanciázás, a rezsim emberel „megbizhatatlan” elemnek minősítették Reviczkyt, akire a legsúlyosabb nékülkülözés napjai köszöntöttek rá. Csak az általa megmentett egykori munkaszolgálatosok Izraelben, Svájcban, Amerikában és a világ minden részében gondoltak néhárá és igyekeztek alkalmilag küldött segítségével kifejezni soha le nem róható háljukat.

Az elmúlt év szeptemberében Reviczky Imrét meghívták látogatásra Kolozsvárra, Nagyváradra, Nagybanyára és Marosvásárhelyre. Minde-nütt tízezrek ünnepezték hősként a lelkileg és testileg már megtört Reviczkyt. — Egyetem tanárok, művészek, tudósok és közéleti személyiségek memorandumban fordultak a budapesti kormányhoz, hogy szolgálatoson igaz-ságot ennek a kiváló embernek. A lapokban oldals cikk-ek ismertették és méltatták Reviczky ezredes ténykedéseit, amelyek talán az egyedüli ténypontjai a magyar történelem legsötétebb korszakának. Alighanem ennek a megmozdulásnak lett az eredménye, hogy Reviczky Imrének négy hónappal előttré végre visszaadták a nyugdíj jogosultságát. A nyugdíj azonban nem volt elég a megélésre és a hatvan éves öregúr kénytelen volt visszamenni a szentespincébe. Ott érte utól a halál...

A sokézer megmentett munkaszolgálatos és az egész zsidó nép soha el nem múló hálával fogja megőrizni ennek a egyszerű embernek a „chászidé umot hóalóm” (a világ népei közül való jámborok) egyikének az emlékét.

Vallásos új olék figyelmében
A „MISHI” késnélküli borotválóport
 kiváló minőségéért 24 év óta használja a vallásos jisiv.
PROBALJA KI. KAPHATÓ MINDEN GYOGSZERTÁRBAN, ÁRA 360 PR.

Alkalmi ajándék — örök érték
 LEPIJE MEG SZERETETÉIT PURIMRA
GROSSZ ELIEZER
héber-magyar szótárával
 Kapható az UJ KELET-nél és a lap összes árusítóinál

Eszter könyve

Irta: Löwenkopf Kálmán

Jellegzetes gáluti történet gáluti emberek számára. Olyan nagyon kéri a Szentírás többi könyvei közül. Az óhazáról, az utána való vágyakozásról egy szóval sem történik benne említés, de hiányzik belőle az Isten neve is, ami még furcsább. Színes leírás az idegen király udvarának szinte hihetetlen pompájáról, a száználvannapos dáridóról, minthacsak a könyv szerzőjét is elképzelhetjük az idegen szokások szépsége, fénye, a fehér, zöld és kék-bibor szövetek, a byssus és pirosbibor zsinórok, az ezüst hengerek és márványoszlopok, arany s ezüst kerevetek.

Annai a felmerülő kérdés, amire nem kapunk feleletet. A rövid gáluti élet után már a nevek is hogy megváltoznak! Mordecháj. A héber név már hiányzik is mellőle. Az Eszter mellett legalább még ott húzódik meg a Hádász.

Aztán meg az a nagy titoktartás a származásáról: „Nem mondta meg Eszter sem nevet, sem származását, mert Mordecháj reáparancsolt, hogy ne mondja meg.”

Miért ne mondja meg?! És kapjuk a válaszok özönét, de egyik sem állja meg a helyét.

De abban megegyeznek az összes kommentárok, hogy bizonyos gyűrűje most már a Mordecháj kezét ékesíti és következik a bosszú. Csak úgy repülnek a számok. Ötszáz ember, háromszáz, majd meg — hetvenöt ezer. Az a zsidó, aki még rövid idővel azelőtt bőjtölt, gyalozott és sirt, jajveszékelt, hirtelen hosszú vedlett.

Milyen óriási különbség a zsidó földön sarjadt Ruth könyve, a héber novella öse és a gálutban íródott Eszter könyve között, amely utóbbinak minden sorából kitesszik az a jámbor igyeket, hogy a gálut borzalmait néhány napra elfelejtse, hogy a leikeket elszibassza, hogy a sötét felhőkön keresztül néhány vékony, hideg nap-sugarat sugároztasson.

Ruth könyve azt bizonyítja, hogyan jár az, aki az országot elhagyja, még akkor is, ha az éhség hajtja. Itt élend, haldok kell. Eszter könyve a gálutot föltozgatja. Zsidó királynő, zsidó tanácsadó, aki „második volt Achászvéros király mellett.” Hogy Hámán is volt? Nem tesz semmit! Látod, így jár nek a Hámánok. Ne féj bőlük! Így végi mind.

Egészen megrészegedett szegény zsidó évről-évre, amidőn a Meglét felolvastak előtte. Hallgatta késszer, ha úgy kellett, négyezer, de meghallgatta volna akár tízezer is. Csak harmadnap értett a szellemi és testi mámor után valami keserű let a szájában, amidőn a hátsó elhagyta és az utca kölyvei kórusban kiáltották utána a zsidó-bibót.

van szóva, el van szedelve a népek között a világ minden táján. Törvények is különböznek minden népetől, de a királyi törvényeit nem teljesítik a királynak mit sem ér, hogy meghagyja őket.

A király kedvező válasza nem is késik: Nem kell az ezüst, tartd csak meg magadnak, azt a bizonyos népet is, tégy vele, ami jónak tejszik a smeideiben.

A király még rá is fűzött, levette a gyűrűjét keserű, és odaadta ráadásul Hámán-nak.

De nagyrítván a gálutban csoda is történik. A zsidó királyné hosszas habozás után megicscsak felfedi lelkét és megmenti népét.

Fordul a kőca, akéressak a mesében. Mordecháj te-téről lekerül a zsák, a fejtől is a hamu, királyi öltözékbe öltöztették, a király lovára ültetik, a fején a királyi korona, a ló kantárszárát meg Hámán fogja és vezetí keresztül a város te-rein, utcáin, miközben torka-szakadtából kiáltja: Imigy történi azzal a férfival, akinek a király kívánja meg-tisztelését.

Ezután már gyorsan pe-regnek az események. Nines az a bő keleti fantázia, amely szinesebbet kitalálhat-na.

Hámán már ott lóg az akasztófán, a király ama bizonyos gyűrűje most már a Mordecháj kezét ékesíti és következik a bosszú. Csak úgy repülnek a számok. Ötszáz ember, háromszáz, majd meg — hetvenöt ezer. Az a zsidó, aki még rövid idővel azelőtt bőjtölt, gyalozott és sirt, jajveszékelt, hirtelen hosszú vedlett.

Milyen óriási különbség a zsidó földön sarjadt Ruth könyve, a héber novella öse és a gálutban íródott Eszter könyve között, amely utóbbinak minden sorából kitesszik az a jámbor igyeket, hogy a gálut borzalmait néhány napra elfelejtse, hogy a leikeket elszibassza, hogy a sötét felhőkön keresztül néhány vékony, hideg nap-sugarat sugároztasson.

Ruth könyve azt bizonyítja, hogyan jár az, aki az országot elhagyja, még akkor is, ha az éhség hajtja. Itt élend, haldok kell. Eszter könyve a gálutot föltozgatja. Zsidó királynő, zsidó tanácsadó, aki „második volt Achászvéros király mellett.” Hogy Hámán is volt? Nem tesz semmit! Látod, így jár nek a Hámánok. Ne féj bőlük! Így végi mind.

KERESZTREJT VÉNY 206

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	16		17		18		19		20		21			
22	23		24		25		26		27					
28			29				30		31			32		
	33	34	35				36	37		38	39		40	
41	42		43		44		45		46		47		48	
49			50		51				52				53	
54				55					56					57
58			59						60					62
63			64						65		66	67	68	
	69								70		71	72		
									74					
73									75		76		77	
78									79				81	82
83									84	85			86	
89													87	
														90

Vízintés: 1. Gyorsan. — 6. Francia filmszínész. 16. Héber tanu. 17. Déli tábor-nok. 19. Elem. 20. Francia arany. 21. Vissza: női név (i=á). 22. Telavivi főrabbi. 26. Orvos, orgonaművész és humanista. — 28. Terhelt része. — 29. Éles fordulat. — 31. S. O. N. M. — 32. Szár — franciául. 38. Kacsu része. 35. Kender része. 38. Közoktatásügyi miniszter. 38. Számahang. 40. Fordított hal. 41. Elszér féle. 44. Elalél. 46. Link betűi ke-verve. 48. Nagybecsű. — 49. Vissza: szíjjel ikerszava. — 51. E. R. J. R. 52. Gyulladás. 54. Kellemetlen zajt okozni. 56. XVII-ik századbeli francia író és hitszónok. 58. Medecina része. 59. Híres svéd botanikus. 60. Végteleen női ruhadarab. 61. Idegen női név. 62. Ipari növény más-salhangzó. 63. Egy — idegen nyelven. 64. U. V. N. I. I. 65. Izrael volt szépségkirálynője és nev. kezdőbet. — 67. Foglalkozás (ék. hiány). 69. Ötlet. 70. ... es, nagy spa-nyol is. 72. Fog. 76. ... de. Vörösmarty mé. 75. Tartó. 76. Francia szerző. 78. As-

kálon környéki kibuc. 79. Tü-zérség. 82. Sporteszköz. 83. Pinza keresztnéve. 84. Re-párja. 86. Idegen tagadás. — 87. Ismeretlen. 89. Jeruzsá-lem környéki kibuc. — 90. Kivánság.

Függőleges: 1. Izrael bécsi követe. 2. Haifa környéki kibuc. 3. Férfi név. 4. Világhírű hegedűművész. — 5. ... rthal, itt találják meg az első ösember nyomait. 7. E. E. S. Nyitás. 9. K-val az elején nem egyforma a két szemé. 11. Híres londoni ut-ca. 11. Osztrák származásu rendező és filmproducer. 12. Helyhatározó (fel. duplázás). 13. Szit. 14. Ismeretlen. 15. A klácionista párt elnöke. 18. Férfi és nő szócott. 23. Szám idegen rövidítése. 24. Tarka része. 25. A fűg. 76 fele. 27. Haza. 30. Vissza: héber hó-

nap. 34. Bank kifejezés. 37. Csapek dráma. — 38. G-vel Lengyelország része. — 42. Nyílt betűi keverve. 43. Bon. utalvány (Y=D). 54. Északi férfi név (ék. fel.). 46. Evő-eszköz mássalhangzó. — 47. Tartalom idegen nyelven. — 50. Kasmir fővárosát. 52. A különleges. 53. A. I. 55. B-vel az elején olasz férfi név. 56. Nem aktuális többé. 57. Szin-náj fővárosa. 60. Izraeli kar-mester. 64. Vissza: gazdag. 65: Két szó: európai főváros. 66. Rádióhoz tartozik. 68. Kártya: 69. Két szó: ember - ivritül, nevet-ni - franciául (fonetiku-san). 70. Szél. 71. Testrés. 73. ...mir, lengyel férfinév. 74. Garat része. 76. Távolkeleti ország. 78. Szin (ékezet hiány). 80. Idegen rövidel. 81. Francia levegő. 85. Azb nos betűk. 88. Időhatározó.

A J Á N D É K B A A S Z T A L Á R A
purimra
 gyönyörű
BONBON - DOBOZOK, CSOKOLÁDE, CUKORKA
 legelőnőbb becseszei forrásu a gyári lerakat
KATZBURG
 TEL-AVIV, ALLENBY 96
 Magánérvél szemben (szelét Pósony)

UJ KELET REJTVENYPALYAZAT SZELVÉNY 206
 PARTNYERSÉGI LAP
 Név: _____
 Cím: _____

A magyar felkelés

a forradalmi sajtó tükrében

Egy új olé jött be a napokban a szerkesztőségbe, nagy pakcsamétával a hóna alatt. „Ezt a csomagot fényképezőgéppel, főképpen pedig befagyott hőmérőkön át mentettem meg a történelmeknek”, — mondotta büszkén és letette az asztalra. — Ujságok voltak benne, a magyar forradalom idején Budapesten megjelent lapok. Az alábbiakban kronológikus sorrendben kivonatokat közlünk ezekből a történelmi dokumentumokból. Ha nem is képeznek szerves egészet, hiszen tükrözik vissza a sorsdöntő napok eseményeit.

1956. október 28, vasárnap

A SZABAD NÉP, a Magyar Dolgozók Pártjának (kommunista párt) hivatalos lapja bejelent, hogy megalakult az új nemzeti kormány, Nagy Imre elnökletével. A kormányban részt vesz Tildy Zoltán, v. államelnök és Kovács Béla, a Független Kisgazda Párt volt főtitkára.

A lap vezércikkét közli: „Híven az igazsághoz” címmel. A vezércikkben a lap a következőket írja:

„Az események a budapesti főiskolai és egyetemi ifjúság tüntetésével kezdődtek, de a legnagyobb tévedés volna csak ifjúsági mozgalmat látni ebben. A budapesti ifjak az egész nép szívéből fakadó érzésnek és nemcsak forró szenvedélyeknek adtak kifejezést... a felkelők zömét kitevő munkás, paraszt és értelmiségi egyetemistákat és munkásgerekeket nem tekintethetjük a népi demokrácia ellenségeinek...”

Egy másik cikkben, „Rend és bizalom” címmel: „Budapest ezekben a napokban nem ellenforradalmi puccsnak, nem burzsoá restaurátorok felkelésének, hanem egy hatalmas erőt, elszánt és igazságos nemzeti, demokratikus megmozdulásnak volt a színtere” — így a kommunista újság.

1956. október 29, hétfő

A HÉTFOI HIRLAP, független napilap negyedik számában Boldizsár Iván „Véres lap” című vezércikkében Petőfi idézi: „Amit rákentek a századok, lemossuk a gyalázatot!”. Majd ezt írja: „Nagyszerű, új érzés ez: büszkék lehetünk arra, hogy magyarok vagyunk... ahhoz, hogy a szovjet csapatok kivonuljanak — hiszen ezt várja mindenki! — az kell, hogy rend és nyugalom uralkodjék a budapesti utcán.”

A lap jelentéseket közöl a vidéken lezajlott forradalomról, beszámoló Szolnokról, Miskolcra, Szegedről, Debrecenről, Sopronról és a többi vidéki városokról. Győről például a következőket írja: „Október 26-án Győrött heves tüntetés zajlott le. A tömeg kiszabadította a fogházakból a politikai foglyokat. Az őrség fegyverét használta, ezt követően másnap a tömeg megmozdulása forradalmi erejűvé vált...” Az újság vastagbetűs hírből közli, hogy (a rádió) „Hétfőn megváltozott a hangja. Mészáros Ági hétfő délután fél négy órakor nyilatkozott a magyar

Feldolgozta:
Lampel Tamás

rádióban: Ameddig a szovjet csapatok Budapesten vannak, ne szóljon egyetlen magyar színész sem.” A negyedik oldalon Petőfi Sándor „Feltámadott a tenger” című versét olvashatjuk:

Habár fölül a gálya,
S alul a víznek árja,
Áért a víz az úr!

Az újság végül közli: „A honvédelmi és belügyminiszter parancsa utasítja a honvédséget és a rendőrséget, hogy a mai naptól kezdve a megszólítás „bajtárs” legyen.”

1956. október 30, kedd

A NÉPSZAVA, a magyar szakszervezetek központi lapja, vastagbetűs első hírből közli Janza Károly altábornagy, honvédelmi miniszter jelentését, hogy: „a magyar néphadsereg csapatai hétfő este a VIII-ik kerületben megkezdték a szovjet csapatok felváltását.” Ezután következik a vezércikk:

„Magyarországnak... független önállása... sarkalatos főrvények által biztosított és a nemzetnek oly kincsét teszi, melynek biztosító levélét az utolsó magyar haláláig kezeiből lehetett csak kicsikarni, s az utolsó magyar halála, ha meg volna írva a Végzet Könyvében — még hiszek Istenben, messze van; s ha mégis meg volna írva, esküszöm nemtem becsületére: mellé van írva az is, hogy a temetkezés felett egy világ vérben áll.” A vezércikket Kossuth Lajos írta 1848-ban a „Kossuth Hírlapjában”.

Az újságokból kitűnik, hogy a magyar főváros élelmiszerellátása mind komolyabb problémát jelent. Egyetlen oldalon két cikk tárgyalja ezt a kérdést. Az egyiknek „Elég ennyivaló van Budapesten!” — másiknak meg „Emberfeletti hősiesség küzdelem Budapest ellátásáért” a címe. Az újság ugyanazon az oldalon „Igazsághoz hű tájékoztatást a magyar rádió” cím alatt írja, hogy „október 24-25-én a rádió a nemzet elemi érdekeivel, az ország becsületével ellentétben, a súlyos véráldozatokhoz méltatlan hangot használ.”

A lap megírja azt is, hogy: „Hétfőn délelőtt megszólalt szakszervezetünkben a telefon: „Halló, itt Puskás Ócsi beszél. Nehogy megírják, hogy meghaltam, mert az egész csak rémhír!”

Az újságban egyetlen hírvan, amely nem a magyarországi eseményekkel foglalkozik: „Izraeli támadás Egyiptom ellen Suez szomszédságában.” Ez a cím és alatta: „Az izraeli rádió a DPA jelentése szerint hétfőn este rendkívüli adásban közölte, hogy izraeli csapatok a vöröstengeri Elat kikötőtől észak-nyugatra támadást intéztek egyiptomi állások ellen. Az izraeli erők, mint a rádió mondta, „a Szezi-csatorna szomszédságában” foglaltak állást.”

1956. október 31, szerda

A MAGYAR NEMZET (alapította Pethő Sándor) aláhírozott vastagbetűs címmel közli a nagy eseményt: „Kivonultak Budapestről a szovjet csapatok” és alatta: „Több-párt-rendszer — sza-

bad választások — megszüntették a begyűjtést” és még: „Mindszenty bíboros visszatér Esztergomba”.

A belső oldalakon hírek és riportok. Hatvány Lajos nyilatkozata: „Boldog vagyok, hogy ezt a forradalmat, mint az 1918-as októberi forradalom élő nemzeti tanácsosa, ha betegem is, de megérem.” Riport: „A Kossuth Lajos utcában, a Horizont könyvekereskedés előtt máglya: felülről a raktár ablakából szorgalmas fiatalok láplálják brosurákkal, plakátokkal. Az emberek csendben nézik. Beljebb, a Károly-kert szélén szívszorító látvány: három sir, friss virágokkal. Az egyik alatt a 15 éves Szabó Gyula nyugszik...” Az orosz tankista „megégyeszer körülnézett, majd lehúzta a tank fedelét. Mi némán, de őzint megnyugvással néztük az elvonulókat, szívünkben azzal az elhatározással, hogy idegen csapatok jelenléte és beavatkozása fővárosunkban és országunkban soha de soha többé nem fordulhat elő!”

Ugyanaznap a NÉPSZAVA értesíti olvasóit, hogy „lenygel repülőgépek ablaküvegei hoztak Budapestre.” A lap közli, hogy „kedvező légkörüben folynak a tárgyalások a kormány és a forradalmi erők képviselői között.” A tárgyalásokat a kormány részéről Nagy Imre, a forradalmárok képviselőiben pedig az azóta kivégzett Dudás József folytatta.

Egy riport Nogrady Gábor tollából: „...lépteink nyomát messze visszahangozza a fogház vaspadlója... A lépcsőtől balra az első magánzárka, Farkas Vladimir a lakója. Félrehúzzuk a kukucskálót. Kóvér, kopasz fiatalember tart az ajtó felé, rátekint: szemében gyűlölet, ilyennek képelem izzó szemét, amikor emberek szavait kiznotta halálra. AVO-s tiszt volt. Nemrég még rettegve ejtették ki nevét. S most nyugtalan. A tárgyalásait várja. Kettővel balra újabb magánzárka. Farkas Mihályé, a vérengző apáé. Nem kevesebért felelős, mint Rajk és társai haláláért és sok-sok más ember pusztulásáért. Ő nyugodt. Bordó melegítőjében, svájci sapkával a fején, szemüveggel nem nagyon hasonlít a régi, érdemrendekkel teleaggatott Farkas Mihály honvédelmi miniszterre. Ő a priccsen... „Nincs mitől félnem — mondja óreinek — nem követtem el semmit.” Csak a fia miatt ideges. Joggal.”

Az utolsó oldalon az újság közli, hogy „elutaztak olimpiikonjaink Melbournebe”, majd a 113 olimpiai versenyző tiltakozását teszi közzé: „A függetlenségi forradalom legnépszerűbb napjaiban, amikor fiatal barátaink és a munkásság színe-java vértét és életét áldozta a hazáért, a rádió hullámain olyan kijelentéseket tett Szepesi György bemozdó, a sportolók nevében, amelyek a magyar olimpiai csapat jogos felháborodását váltották ki”. (Mint ismeretes, Szepesi, — Pluhár utódja — a forradalom kezdetén rádió szövegét fel Budapest lakosságát, hogy hagyjon fel a harcral, mert különben elmarad a vasárnapi futballmeccs.)

1956. november 1, csütörtök

Megjelenik a NÉPSZAVA. Már nem a „Magyar Szakszervezetek Lapja”, hanem az újjáéledt Szociáldemokrata Párt hivatalosa. A balsarokban a lap büszkén hirdeti, hogy 77-ik évfolyam 1. szám. — A vezércikket Kéthly Anna, a párt elnöke írta. „Szociáldemokraták vagyunk!” címmel és úgy kezdődik, hogy „Egy olyan történelmi pillanatban áll talpra a Szociáldemokrata Párt, törpéktől megbénított óriás amilyen a magyar történelemben még nem volt.”

A párt forradalmi szövegét követeli, hogy éljedjenek ismét fel a Ferenváros, MTK, Újpest, Kispeszt és más régi, nagyhírű csapatok. (Ez meg is történik.) Az újság közli az országos mentőszolgálat nyilatkozatát: „Evek óta tudjuk, hogy az AVH olta céljainak elérésére mentő-gépkocsijainkkal teljesen azonos külsejű gépkocsikat használ...” Az a mentőgépkocsival teljesen azonos külsejű autót, amelyen az AVH brigantik löszert szállítottak a magyar fiatalok gyilkosainak, soha nem volt az országos mentőszolgálat tulajdona.” A mentők krónikájából egyébként kiderül, hogy még mindig nem uralkodik teljes csend Budapest utcáin: „Október 31-én a főváros különböző pontjain több lövöldözésből keletkezett sérülés történt. Az igazságügyi minisztérium portásait valószínűleg két AVO-s lelőtte... Több öngyilkosság történt a fővárosban, köztük a Szent István Park 6-os számú ház ötödik emeletéről az udvarra ugrott Bóda György AVO-s tiszt és szponnal szörnyethalt.” Az újság végül olvasói tudomására hozza, hogy „Magyarország felmondja a varsói szerződést.”

1956. november 2, péntek

A MAGYAR NEMZET főcímében megírja, hogy „A kormány kinyilatkozta Magyarország semlegességét és követelte a szovjet csapatok kivonását”. Ugyanakkor az újságban egy másik hírt is közölünk, amely magában hordja a magyar forradalom tragikus fátumát. Aból, hogy a hírt a lap legalsó helyezett el, arra kell következtetni, hogy a Magyar Nemzet szerkesztői két nappal a döntő események bekövetkezése előtt még nem sejtették hogy milyen sors vár a forradalomra. A hír a következőképpen szól: „A Szabad Kossuth-rádió csütörtökön éjjel jelentette: „A budapesti szovjet nagykövetség közölte, hogy a magyar légierő repülőterét a szovjet hadsereg páncélos erőkkel körülvette, abból a célból, hogy biztosítsa a Magyarországon tartózkodó szovjet csapatok állománya hozzáférést az utóknak és sebesülteiknek légi uton történő elszállítását. A magyar légierők teljes állománya készen volt a túlerő elleni védekezésre. A kormány azonban felelőssége teljes tudatában megtiltotta a tűz megnyitását. Így a légierő csapatai fegyverzetten, kivés nélkül állnak szemben az otlévő szovjet erőkkel, várva az orosz csapatok elvonulását.”

Az újság közli Maléter Pál ezredes felhívását, hogy „a forradalomban rendet, biztonságot és nyugalmat kell teremteni. Pártunk most alakul újra, hogy Bajcsi-Zsilinszky Endre és sokak vérével megszentelt zászlaját újból magasra emelje.” A volt Nemzeti Parasztpártból alakult Petőfi párt főtitkára, Farkas Ferenc, a rádióban közölte, hogy „Kodály Zoltán elnökletével alakuljon nemzeti főtanács.” A

LEGJOBB KISZOLGÁLÁS • PONTOS FELVILÁGOSÍTÁS

Barhová utazik a világon

FORDULJON UTAZÁSI IRODÁNKHOZ:

»TRAVA« (ISRAEL) LTD.
TEL-AVIV, ACHAD HAAM 11 • TELEFON: 4275
Magyarul beszélünk.

Púrimi ajándékok nagy választékban kaphatók

SACHER KÁROLYNE illatszertárában
TEL-AVIV, PICCIOTTO-U. 23.

Magyar Távirati Iroda közli, hogy dr. Zajdóvári Károly elnökletével megalakult a Keresztény Magyar Párt. A kommunisták a Magyar Dolgozók Pártja (MDP) helyett megalakították a Magyar Szocialista Munkáspártot és erről Kádár János értesítette a rádióban a magyar népet.

Megtörténtek az első lépések a rendes polgári élet helyreállítására. „Ujjáéled a magyar Pen-Club” írja az egyik hír, a másikban pedig közlik, hogy megalakult „a kereskedők új érdekképviselete”. A színházak vezetésében változások állottak be, az Operaház éléről leváltott Tóth Aladár, a mai napon a Nemzeti Színház vezetésében is mélyreható változások történtek, amennyiben Major Tamás lemondott...

A napi krónikák rovatában egy soros hír: „A Pesti Izraelita Hitközség forradalmi bizottsága dr. Heves Lajos elnököt megfosztotta tisztségétől.”

A Népszavában riport az elmúlt hetek harcáról: „Ujra jönnek a tankok, a gyerekek már lövik őket a sarokról.”

1956. november 3, szombat

A MAGYAR VILAG, független politikai napilap, vezércikkében azt írja, hogy: „A rend lassan helyreáll, lecsendesedik Budapest.” A többi hírből arról tanuszkodunk, hogy a szovjet csapatok 45 vonalra indult az autóbussziforgalom”, „Ma megindult a csepeli gyorsvonat”, „Hétfőn megkezdődik az iskolai oktatás.” A lap közli, hogy „A magyar kormány kikéri Rákosi Mátyást a Szovjetuniótól.”

Az IGAZSÁG, a forradalmi magyar honvédség és ifjúság lapja, beszámoló arról, hogy „a magyar írók szövetsége taggyűlést tartott. Az elnök Veres Péter üdvözlő szavai után Képes Géza emelkedett szószárra... Illyés Gyula megrázó szavakkal hívta fel figyelmre és higgadságra a jelenlevőket. Felszólaltak még Féja Géza, Keresztury Dezső, Kálnoky László, Vajda Endre, Kassák Lajos.”

A budapesti színházak forradalmi bizottságokat választottak. A Nemzeti Színházban Szörényi Éva, a Madách színházban Timár József, Tolnay Klári, Lázár Mária, a Néphadsereg Színházában Ajtay Andor, Bulla Elma, a Petőfi Színházban Pethes Sándor, a Fővárosi Operett-színházban Latabár Kálmán, a Vidám Színpadon Kazal László nevét találjuk a forradalmi bizottság tagjai között.

A NÉPSZABADSÁG, amely november 2-ka óta a kommunisták szövetsége, „Megtisztult” cím alatt vezércikk-

ket közöl, amelyben többek között ezt írja: „A vétkes sztalinistáknak nem lehet helyük az új párt tagjainak sorában... Sem tank, sem Ágyu, sem AVH nem vadi meg tekintélyünket... Helyeseljük Nagy Imre nyilatkozatát, amely hazánk semlegessége és a szovjet csapatoknak az ország területéről való kivonulása mellett foglalt állást.”

A MAGYAR IFJUSÁG, az ifjúságok forradalmi tanácsának lapja, közli, hogy „Az általános iskolai magyar irodalom tankönyvekből csak a magyar irodalmat tartalmazó szemelvényeket használják fel, a szovjet irodalommal foglalkozó részeket kihagyják... A hitoktatásra vonatkozó külön beiratás megszűnik, mindenki külön jelentkezés nélkül látogathatja a vallásórákat... a Maxim Gorkij magyar-orosz iskola megszűnik.”

„Nemzeti méltóság” cím alatt a következőket írja a lap: „Emberek, magyarok! Magyarországi miniszterelnöké tiz esztendő óta először magához kérte a szovjet nagykövetet!... S mit tehetett a nagykövét? A független magyar kormány nyilatkozatát — hír szerint — „tudomásul vette”. Valószínűleg meglepődött. Ezen viszont mi nem csodálkozunk. Még nem szokta meg...”

A „Szeretet üzenete!” rovatban ezt olvassuk: „Nizreáhi Lászlónak és családjának Izraelben, Braun Lajosnak Miskolcra, Rósinak üzeni Földes Mihályné és Éva, hogy jól vannak, üzenetet várnak.”

A NÉPSZAVA pedig főcímében a következőket írja: „Hajnali háromkor jelentik Szobolev cáfolja, hogy újabb szovjet csapatok érkeztek Magyarországra.”

1956. november 4, vasárnap

A szovjet csapatok megszállják Magyarországot. A főváros harcoló polgárai újságok helyett a következő rőpcédulát olvassák:

„Budapest lakossága!

Az ellenforradalmi felkelők fő ellenállási göcseit leverte. A fasista bandák maradványai a város nyugodt kerületei felé szivárognak. Behatolnak lakó és középületekbe és szándékosan új és új harcokat kezdenek a város olyan területein, ahol sok az üzlet, templom, kultúrintézmény, vagy műemlék. A bandák veszélyeztetik az utcai járőrközpont, valamint otthonaikban tartózkodó családokat, mert arra kényszerítik a szovjet katonai alakulatokat, hogy lakóházakra tüzeljenek...

A budapesti szovjet katonai egységek városparancsnoka GREBENNYIK K. gárdavezetőrnagy

At „optimisták” EGYED LÁSZLÓ GAL PUFI NOVAK SÁNDOR VÁRDY CSIRY

Márc. 23-án, szombat este 8.30-kor

szombat este 8.30-kor a Híradrut dísztermében.

TÁNC BAR

NAGY MÚSOROS

★ BUFFÉ TOMBOLA

PÚRIM BÁLON

Jegyelővétel: Vig magyar kölcsonkönyvtárban és a Mirjam szalonban

Egy HET Izraelben

A „Mekorot” vizsgálatai vállalat sürgős utasítást kapott a kormánytól, hogy haladéktalanul fogjon hozzá egy további petróleum-gyűjtőmedence építéséhez Éjlában. Az új ciszterna építése, amelyre a „Mekorot” társaság árlejtést írt ki, azért vált sürgőssé, mert az Éjlából Beér Sívába vezető csővezeték lefektetése már befejezéshez közeledik. A 230 kilométeres vezeték útvonala mentén több mint 175 kilométer hosszú sávban ott vannak már a 8 hüvelyk átmérőjű acélcsonnyak, amelyekből naponta 25 kilométernyi hegeszteni kell egyrészt. Az utóbbi napokban megkezdtek a petróleum-vezetékhez szükséges nehézsúlyú gyártását is, amelyek nyersanyaga csak a múlt hét végén érkezett meg. Ezeket a nehéz csöveket, amelyekből 20 kilométernyi Franciaországból rendeltek, a szivatyuállomások közelében fogják beilleszteni a vezetékbe, ahol a petróleum áramlása nagyobb nyomás alatt történik majd. Az egész vezeték lefektetését és felügyeletét a „Mekorot” társaságra bízta.

Ezzel párhuzamosan gyorsított előkészületek folynak a Beér Sívá és a Földközi tenger között tervezett petróleumvezeték lefektetésére is. Ebből a 77 kilométeres vezetékkel 62 kilométer 16 hüvelykes cső lesz, míg a többi 15 kilométeren 8 inches csövet fektetnek le, amelyeket az országban gyártottak. A 16 hüvelykes átmérőjű csövek egyrészt az Iraq Petroleum Co. társaságtól, másik részét pedig Franciaországból rendelta a kormány. Ez a tétel április elején érkezik az országba, s akkor azonnal hozzáfognak a Sukreirig haladó vezeték lefektetéséhez, amelyet június közepére akarunk befejezni.

Ugyancsak a „Mekorot” felügyelete mellett és a Chevrá Leumit Lehadászási mérnöki vállalat kivitelezésében tervszerűen halad a Haifa és Tel-Aviv közti petróleumvezeték lefektetése is. Jelenleg a Benjámina és Kfar Vitkin környékén levő szakaszon dolgoznak a remélik, hogy a finomított petróleumtermékek szállítására szolgáló vezeték hat hónapon belül elkészül.

Adár 7-ike a hagyomány szerint Mózes születésének és halálának a napja. Evesztadok óta a Chevrá Kádásák maguknak foglalták le a szentegyletek tagjai adár 7-ikén börtöltek, imádkoztak, könyörgő litániákat (szlichot) mondtak és el látogattak az általuk kezelt temetőbe. Most azonban a katonai főrabbinátus magának igényli adár 7-ikét és erre a napra állapította meg a névtelen izraeli katona emléknapiját, ahinek a sirját nem ismerik, mint ahogy a nemzet szabadító Mózes sirjának a helyét sem tudják. Vasárnap a jeruzsálemi Herziel hős temetőjében összegyűltek a hős halált haltakhoz hozzátartozói, a hősök képviselői, a tábori rabbi és megbízottai és közéleti személyiségek, hogy leróják kegyeletüket azok iránt, akiknek a hamvai ott pihennek a zsidó állam megálmódójának, Herziel Tivadarnek a sírjében.

Tel-Aviv városi tanácsa elhatározta, hogy minden ezután születendő gyermek nevére fát ültet a Keren Kájemet erdeiben, amiről a szülők, meg fogják kapni

a nemzeti intézmény oklevelét. A fákat minden év Susán-purimján fogják elültetni, amely Meir Dizengoffnak, a város alapítójának és első polgármesterének a születésnapja és a tel-avivi gyermekek érdeje is az ő nevét fogja viselni.

A láchisi körzet Nánora nevű falusi központjában kerületi poliklinika kezdte meg a működését, amely öt település rendelkezésére áll. Ez az első kísérlet az országban arra, hogy az orvosi szolgálatot körzeti alapon szervezzék meg és nem minden egyes faluban létesítsenek külön rendelőt. Az új körzeti rendelőben, amelynek működése Noga, Sáhár, Zohár, Éjlán és Szód David településekre terjed ki, két orvosi fogadószoba, gyógyszerári helyiség, iroda, valamint az ápolók részére szolgáló szobák vannak.

Haifán, a Kármel-hegy oldalán levő „perzsa-kertben” befejezéshez közeledik a bahaita vallás központi levéltárának építése. Ebben az épületen fogják elhelyezni a szekta valamennyi kincsét, szentkönyveit, rajzokat, fényképeket és okmányokat a világ minden részéből. A levéltár az athéni Parthenon mintájára építik fehér márványoszlopokból és ugyancsak zöld színű téglacseréppel fogják leborítani, mint az ókori Görögország középleteit. Ezeket a különleges csempeket Hollandiából rendelték meg, és az épülethez szükséges márványt, valamint az egy darabból kifaragott fehér márványoszlopokat Olaszországból hozatták. Az épületet, amelynek 400 ezer dolláros költségeit a különböző országokban élő bahaita hívek adták össze, valószínűleg májusban fejezik be.

A tavalyi sikeres kísérletek után, ebben az évben 200 dunám területen készülnek virághagymákat ültetni a Chule-mocsár lecsapolás részében. Főként gladioluszok és iriszek termesztéséről van szó, amelyeket külföldön fognak értékesíteni. Mintegy ötven dunámon már be is fejezték az ültetést, míg a terület többi részét most készítik elő erre a célra.

Vasárnap volt a kilencedik évfordulója, hogy Jechák Ben Ovi államelnöknek és nejeének Eli nevi fia hősi halált halt a függetlenségi háborúban. Ebből a szomorú alkalomból az elnök pár elzárandokolt fiának a sírjához, amely az alsógállili Bét Keset kibuchan van. Az 1944-ben létesített település, amelynek alapítói a közelben levő Caddoorie (Káduri) mezőgazdasági iskola végzett növendékei voltak, a függetlenségi háborúban rengeteget szenvedett az arab támadásoktól és az egyik harcban, 1948 március hó 15-én, a kibuc nyolc tagja esett el. A kibuc az államalapítás óta is.

Valamelyik nap érdekes látogatást kereste fel Izrael oszlói követségét. A látogató dr. Jan Dvoreszki fogorvos volt, aki nem szerepel ugyan a norvég főváros zsidó hitközségének tagjai között, de zsidónak vallja magát. A fogorvos ezüst dobozban arany katonai kitüntetést adott át azzal a kéréssel, hogy a diplomáciai postával juttassák el Mose Dáján tábornokhoz, az izraeli hadsereg vezérkari főnökéhez, a színjáti hadjáratban ara-

lott fényes győzelem elismeréséül. Az arany medallia már meg is érkezett és az állami jogtanácsos döntése szerint Dáján tábornok elfogadhatja, sőt viselheti is az érdekes ajándékot.

Háerl kibuc sportcsapatának a tagja, Emanuel Pines érte el múlt héten a legjobb időt a Kineret-tó szelvényben való átúszásában. Pines a Tibériás és Ein Gev közötti kilenc kilométeres távolságot 2 óra és 5 percen kitűnő idő alatt tette meg. Második lett Mose Avigdor 2 óra 35 percen idővel, míg a harmadik helyen Jákob Rothenblum, Azriel Jersámi és Ben Cion Schreber végteket egyszerre, akik 2 óra 48 percen időt értek el.

Az egyik gálai vallásos településen a héten avatták fel az ifjúsági otthont. Az ünnepségen dr. Josséf Burg postaügyi miniszter is részt vett, aki tudvalevően a Poel Hámizráchi egyik vezetője. De a község körében más magyarázatot is adtak a miniszter személyes megjelenésének. Azt mondják, hogy azért nem elégedett meg egyszerű üdvözlő távirattal küldésével, mert ismét tudta, hogy a sürgöny csak két nap múlva fog megérkezni.

A Kneszet történetében az egyik legviharosabb ülés az volt, amelyen Ben Gurion miniszterelnök megmagyarázta a gázai sáv és Sárme-Sejch kiűritésének okait. Beszédét különösen a Chéрут padosraiból állandóan zajos közbeköltásokkal zavarták és a legnagyobb lármát dr. Simson Junitschmann képviselő csapta. Az ülés szünetében Junitschmann leült a büffében, amikor váratlanul megállt előtte Paula Ben Gurion, a miniszterelnök felesége és mindeki füle hallatára csúnyán „lekapta” a képviselőt. „Szégyellje magát! Szégyellje magát! Maga zavarta legjobban a férjem beszédét!”

Tudni kell ugyanis, hogy a Chéрут-párti képviselő a Ben Gurion-család egyik legrégebbi barátja. Ezért rendezte neki a miniszterelnök felháborodott felesége a nyilvános skandalumot. De meg is lett az eredménye. Junitschmann az összes kormánypárti szónokok felszólalását zavarta később, csak Ben Guriont nem szakította félbe többé.

Eredeti és ötletes formában hívták meg az igazságügyminisztérium és a jeruzsálemi bíróságok alkalmazottait a vasárnap esti purimbálra. A rendezőség a leg hivatalosabb előírásoknak megfelelő formában megszerkesztett törvényjavaslattal készítette el a meghívókat, amelyeket „Az igazságügyminisztérium álarcosbáljáról intézkedő törvény” cím alatt küldtek szét. A „büntetések” alcímű szakasz arra figyelmeztet, hogy mindenki, aki nem megy el a purimbálra, az életével játszik. „Azt, aki más álarcosbált helyezne előnybe a jelen törvényben előírt purimbállal szemben, unatkozással, csalódással és más sorscsapásokkal fog bünhődni” — hangzik a törvény rendelkező részén.

A Készáriától nem messze feltárt történelmi előtti Kébará-barlang egyik rétegről megállapították, hogy körülbelül 35.000 éves. A barlangban végzett ásatások során dr. M. Stekells, aki a héber egyetem a történelemelődési korszakok előadója, rádióaktív szenet,

vagy elszenesedett fát talált és elküldte a Harvard-egyetem melletti Peabody-múzeum paleolitikorabeli régészeti szaktudósának, Hallam Morius professzornak. A vizsgálatokat dr. Lawrence Kulp végezte a Columbia-egyetem geológiai obszervatóriumában és ő állapította meg a szén rádiumkiszáradása alapján annak a rétegnek a korát, amelyből a szén előkerült. Érdekes, hogy időközben dr. Stekells egy másfél méterrel mélyebben fekvő, tehát még sokkal régebbi keletű rétegben egy emberi koponya maradványaira bukkant és most ebből a rétegből is küldött Amerikába mintákat, amelyek korát ugyancsak rádióaktív módszerrel fogják megállapítani.

A negevi beduinok most kaptak első ízben kölcsönköt a földművelésügyi minisztériumtól nyári gabona-vezetések megművelésére. A dunámonként 3 font kölcsönt minden beduinnak megadják, aki modern módszereket vezet be a gazdálkodásban, mint például a traktorral való szántást, a műtrágya használatát, stb.

Most jelent meg a telavivi munkástanács működéséről és intézményeiről szóló könyv, amely statisztikákat és egyéb adatok tömegét tartalmazza. Ezekből kiderül, hogy míg az állam megalkulása óta Tel-Aviv lakosságának a száma csak 36 százalékkal emelkedett, addig a munkásszervezet taglétszáma 130 százalékos növekedést mutat fel.

Adullám elnevezés alatt 15 mezőgazdasági települést magába foglaló új telepítési körzetet létesítenek a jeruzsálemi korridorban. Eredetileg csak 5-6 új falu alapítását tervezték ebben az évben, de a napokban megtartott helyszíni körít alapján a Szochnut és a Keren Kájemet telepítési osztály elhatározta a keret jelentős kibővítését. Az új települések részére kijelölt 32.000 dunám területen kitűnő legelők vannak és ezért a jövőbeni lakosság egyik legfontosabb gazdasági a juh- és vágóállattenyésztés lesz. A környék igen alkalmas dohányszermés és hegyvidéki gyümölcsfák — különösen kenyérfák — ültetésére. A költségvetési irányzat szerint egy család letelepítési költsége az első évben tizenegyezer fontot fognak kitenni.

Utazom az autóbussen. A mögöttem lévő páros ülésen két hölgy ül, beszélgetnek. Hangosan és magyarul beszélnek, ha nem is akarom, meghallanom. Gázáról mondták el véleményüket, majd áttérnek a purimi előkészületekre, meg tudom, hogy gyermekeik, férjeik, önma-

A türelmetlen hölgy és a többiek...

A Dizengoff sarkán várom az 5-ös autóbust. A megállótól néhány méterre elegáns hölgy topog türelmetlenül. A hölgy minduntalan az órájára tekint, kutyáját szoros pórázon tartja. A szép hölgy feltűnő jelenség. Hajába ezüst csokokat szántott a fodrász esetje, sudár termetén Párizsban álmódott kosztüm feszül, cipője, retlikülje egy krokodil-baby élétebe került, vérbemártott körmű ujján lészőben, nagy briliáns csillog.

A szép hölgy láthatóan nagyon ideges, türelmetlen. Szeme szikrákat szór, perzsel sőtőlódott tekintete. A kutyaszőr, reszket, átérzi gazdájá izgalmat. De végül is oldódik a feszültség. Hosszasan nyújtózkodik, halkanként Buick-kocsit simul a járdaszegélyhez. A hölgy még egy pillantást vett gyémántokkal kihimzett órájára és szaggatott, nyers, záporozó mondatokkal támad a kocsi kinyitó kéz tulajdonosára:

— Már hét perccel várok! Mit gondolsz tulajdonképpen? Ezt semmiképpen nem vezetjük be...

Válasz nem érkezik, helyette a hölgy rugalmas mozdulatokkal elhelyezkedik az első ülésen, míg kutyáját a hátsó ülésre parancsolja. Az eb lábait rárakja az első ülésre, vigyázó hűséges szemével őri gazdáját.

Kinéz a gondolát, honnan ismerem a hölgyet? Biztosan tudom: ismerem. Már a Taháná Merkazit környékén amikor velem az autóbussz, amikor minden tévedést kizáró bizonyossággal felvilágot bennem: Mauthausenben találkoztunk. Mindenre visszaemlékezem: fiatal lány volt, ruhája tépett rongy, haját barbár kezek olajjal tündítette el. Ott ült egész nap a ponyvasátor előtti korláson, kezében alumínium lábasát szorongatva. Nem beszélte, nem mosakodott, a kondért leste napfoszot. Várta, egyre várta az éhség fájdalmát enyhítő marharépa levest.

De nagy boldogság, hogy átélte a borzalmakat, szabad huzóra lelt, felemelt fűvel jár. Kár, hogy annyira ideges, türelmetlen...

Utazom az autóbussen. A mögöttem lévő páros ülésen két hölgy ül, beszélgetnek. Hangosan és magyarul beszélnek, ha nem is akarom, meghallanom. Gázáról mondták el véleményüket, majd áttérnek a purimi előkészületekre, meg tudom, hogy gyermekeik, férjeik, önma-

guk milyen jelmezt öltenek magukra az örömmünnepen. Aztán szóba kerülnek a tavaszi ruhagondok, külföldi utazásról, autósárlásról, lakáseseréről, amerikai rokonok várható látogatásáról tájékoztatják egymást. Az egyik hölgy megemlíti, hogy sok új olé érkezik most Magyarországról.

— Te nem vász senki, drágám — kéri a másik. — Nem, hála Istennek, — hangzik a válasz.

Együttérző, gurgulázó nevetéssel csattan a válasz: — En sem.

A bái-jámi polgármesteri hivatalban van dolgom. Két egyszerű asszony, új olék, kézzel-lábbal magyarázzák, hogy érkező csomagjaik kiváltásához szükséges iratokért jöttek. A tisztviselő csodálkozással kéri:

— De miért jöttek ilyen irlapokat csak Tel-Avivban lehet kapni.

Mint kiderül, a két asszony már többször járt Tel-Avivban, megfordult az illetékes hivatalban, de minden esetben dolguk végezetlenül mentek haza Natan-jára. Pedig nekik sem pénzüik, sem idejük. Még azt is elmondják, hogy az illető tisztviselő már bizonyára haragszik rájuk, mert folyton megvárakoztatja, elküldi őket és mikor legutóbb ez ellen kikelték, valósággal kizavarta őket és azt mondta, hogy menjenek Bát-Jámába.

— Menjenek szépen vissza Tel-Avivba — feleli türelmesen a bái-jámi tisztviselő és egy papírra felírja a címet, a szobaszámot, ahol egészen biztosan megkapják az irlapokat. Az új olék hittel kedve bár, de kitámaszkodva a szobából, irány: Tel-Aviv.

A bái-jámi tisztviselő tenyeresé temeti homlokát.

— Csak tudnám, miért küldték őket Bát-Jámába? Többször is megismélti a kérdést és egyszerre csak megvilágosodik benne.

— Már értem! Tudja, uram — fordul felém, — hogy miért küldték őket a két szerencsétlen asszonyt ide? Bizonyára a megengedettnél erőszakosabban követelték az irlapokat, talán még veszekedtek, kiabáltak is a tisztviselővel, mire az felbőszült és elküldte őket... elküldte őket ide. Ugyanis tudnia kell, hogy itt, Bát-Jámában van a bolondok háza. Ez olyan, mintha valakinek Pesten azt mondták, hogy menjen a Lipótmezőre. És ezek szegények el is mentek...

Zoltán Dezső

P.P.K. 1957 CONCERT MANAGERS Co. Pendező: GATTI DEZSŐ

púrimi kabaré

PREMIER-előadások:

Március 21 csütörtök	Tel-Aviv, OHEL SEM terem. Jegyek: Roecoco, Dizengoff 93; Kánáf, Allenby-út 83. sz.
Március 26 kedd	Haifa, MAY mozi Jegyek: Grünbergernél, Schapira-u. 13. sz.
Március 27 szerda	Natanja, SARON mozi Jegyek: Signa Ruzsanszky.
Április 2 kedd	Jeruzsálem, EDISON mozi Jegyek: Káhánánál
Április 3 szerda	Ramat-Gan, „RAMA” mozi Jegyek: Rechnitz, Ramat-Gan; Roecoco, T.-A., Dizengoff 93.

Közreműködnek:

HAIMAI IMRE BOROSS IDA

PERÉNYI ÉVA
EGYED LÁSZÓ
NOVÁK SÁNDOR
ÉLI LEICHTNER

Műsor: humoros szölok, paródiák, pantominok, szonok, operettrezletek, jazzszámok, stb.

Minden előadás este 8.30-kor kezdődik.

KIRJÁT CHAJIM, RISON LECION dátumait a napokban közöljük

Néhány szó a kibucról

Írta: F. Fűrth Margit

Olvasson, hogy az új oték ötven százaléka kibucokban és mosávkban akarják elhelyezni.

Azt is olvasom, meg hallom is mindenfelől, hogy a mostani alfjja, úgy a mircájim, mint a kelet-európai, kitűnő emberanyag. Részint, mert aránylag sok az országépítés szempontjából oly igen fontos, sok esetben hiányzó szakember, — részint, mert „megpróbáltatták” a ezézt remélhető — mielőbbi, surlódásmentes beilleszkedésük nemcsak az országba, de a népbe is.

A kibuc beilleszkedés a beilleszkedés, a beelésés legjobb lehetősége. Nem elfogultság irattja le ezt velem, hanem a dolgok ismerete.

Nézzék: mindjárt fedél alá kerülnek. Mindjárt van biztosított munkalehetőség, nem kell hisztladruti vizsgára várni és azután a „liská” járni esetleg nem is szakmabeli csak havi 4–12 napi munkáért. Az asszonyoknak nincs se bevásárlási, se háztartási, főzés-mosogatás-mosás gondjuk. A gyerekek ovodában, iskolában vannak és megvan a mindenféle játszási lehetőségük, eszközük, alkalmuk, chávórujuk. Van mindannyiuknak, az egész családnak ideje és „feje” a nyelv tanulására. Még a mozijegyért sem kell sorba állni, sem fizetni, megkapják a kibucban rendszeresen a legjobb filmeket, ingyen.

S ami a legnagyobb szerűbb: nem kell le magát egy életre! Ha nem tetszik, elmehet máshova szerencsét próbálni, a sikkun joga biztosított két évig. Ezalatt a két, kibucban eltöltött év alatt megtanulhatja a nyelvet anyagi gondok nélkül és ugyanigy szakmát tanulhat a kibuc üzemeiben, garázs, villany, vízvezeték, motorszerezés, asztaloság, lakatoság, bádógosság), amihet kedve van. És ha azután másra akar menni, maga gazdája akar lenni, a kibuc alkalmat ad az állatok gondozásának, a mezei munka különböző ágának e megtanulására.

Kell ennél több és jobb? És mégis... még sem jönnek? Miért?

Tudott, hogy az asszimilálódáshoz két erő kell: asszimilálódni és asszimilálni akaró, Magyarul: nemcsak beolvadni akaró, de befogadni akaró is kell.

Nos, a kibucokban megalkultak a klita bizottságok. Már a hajónál várják a megbizottak a „leadást”, — mert a „felvevő” állomás kapcsolódik. Elmennek a táborokba is, de...

Hallok kibucokról, ahol szülők gyerekeikhez jöttek és boldogan dolgoznak az üzemekben, a mamák vannak vagy más nekik kellemes munkahelyen értékesítik a tudásukat. De hallok arról is, hogy pld. egy kibucba 14 lélek volt „hajlandó”, de pár hét múlva lefogott a szám egy mamára és két gyereke.

Valami hiányzik tehát, valahogyan el kellene osztani a tévhiedelmeket, a féltelmeket a kibucból, a mi nem kolchoz!

Meg kellene győzni, — de hogyan? — a letört, küzdésre fáradt, hitevesztett embereket arról, hogy az emberi s így érthető jólétiakaráson túl van még küzdésre érdekes ideál és cél, az a bizonyos, — még semmiesetre sem elcsépett, mert még mindig aktuális, propagandá jelszónál jóval több: országépítés a népek, a gyerekeiknek, néppé építése az ország lakóinak.

Nem akarom azt javasolni, amit az Egyesült Államokban a vidéki orvoshiány leküzdésére ajánlottak. Nem is tudom, megvalósították-e? Hogy t. l. minden friss diplomásnak előbb két évig a hatóságok által kijelölt vidéken kell működnie, mielőtt

szíveszerinti nagy városban letelepszik. Semmiféle kényszerem nem lehet Isten áldása.

Más valami kell, ami ha nem is hatna a teljes meggyőzés erejével, de felkeltené az érdeklődést, a hozzáállni akarást; a többit meghozza maga az élet.

Azt hiszem, az a baj, hogy tájékozatlanok újonnan jött testvéreink, amin nem csodálkozom. Vannak vendégeim, sok éves erdei lakosok, akik itt láttak először kibucot, amit én ismerlek. Új oléinknál az a tapasztalatom, hogy sokkal kevésbé tájékozottak a zsidóság és Izrael történetéről, helyzetéről, nem is szólva a kibuc miféleségéről, mint az átlag amerikai turista, bele értve a nemzsidót is, mert ilyet is volt alkalmam már vezetni. Ugyanis az amerikaiak a zsidó és a világlapok tudósításából többé kevésbé jól informáltak. Vítázó vendégem volt, de olyan nem, aki ne lelkesedett volna, ne lett volna megalapozva a fejlődés tempóját, a nagyképzettségű chávóru tudatos, önzertesz sorsvállalásától és a gyerekektől...

Igen: tájékoztató kell a kibucról.

Itt van előttem a budapesti izraeli követség tájékoztatójának képes melléklete, amit dr. Márton Lajos fordított, magyarra.

Az első cikk Degánjáról, a kibucok ősanjáról szól. Képek vonzzák a szemet, a szöveg olvastatja magát, könnyű jó stílusa leköti az érdeklődést.

Ez a cikk, kiegészítve a kibuc elhelyezkedés előnyöivel és mibenlétének az természetével kellene röpiratban eljutatni minden új oléhoz. Talán, már mikor a hajóról lélek és kihezett egy anyanyelvén hozzá szóló felvilágosításra.

Lehet azonban, hogy ezt a röpiratot kezdeti egzisztenciális gondjál közepette eldőljen, mert talán már unja a „propagandát”, mely ámeneti állomásain nem közele vele a ráváró nehézségeket. Jóhiszemben. Hogy ne csüggedjen, ne féljen az ismeretlen jövőtől, leaz még szőlő, lágy kenyér! Egy új olé azt kérdezte tőlem: miért csak az izraeliek agítanak? Megjönnek és azt kell tapasztalniok, hogy — mint a Mikszáth hasonlata szemlélteti: a hegyek csak messziről oly vonzóan szépek. Közélről szikla és göröngy a valóság, liska-ostromlás munkáért, Szochnut járás lakásért, a sorbanállások végtelene. És a nyelv! A nyelv! Fáradtan ül le átmeneti otthonában újonnan jött testvéreink...

Ha ott találna kis lakásban ezt a „tájékoztatót”... Talán felkerekedik, elmege körülnézni egy kibucba és meglátja, belátja, hogy az állandó, biztos munkahelyen és a mindennapi gondoktól való mentességén kívül kap még valami mágyra megbecsülendőt: a szociális biztonságot.

Es még valamit szeretnék mondani.

Tudom, unják a szólamot: „mikor én az országba jöttem”.

Mégis engedjenek meg nekem ennyit: már a hajón egyre azt kérdeztem magamtól: mit adok én az ország-

nak azért, mert vár és befogad?

Talán még ennyit sem kellett volna mondani, mert hiszen tudom, hogy a kibuc életre nevelődni kell. Kell a legalábbis akkor, mikor a „hőskorban” a chaluci élet sátorlakást, vagy kalyibát és heringen életet jelentett. Akkor, a mozgalmak kezdetén, a „kék”-ek, a fészek, vagyis csoportok, kvucák nem is igen vettek fel 18 éven felülieket. Tudták, amit minden nép minden nemzettel és társadalmi újjászületés mozgalma tud, hogy az átfarmálódásra, az ehhez szükséges „éharcos”-okat nevelni kell. Mert az erények, az önfeláldozás, az önzetlenség nem születik mindig velünk.

De ez az idő a múlté. És valljuk be, a chalucok nem mindegyikénél futotta az ifjonti hévből egy egész életre való, egy arzenálynál eszmai és érzelmi puskapor. Sokan mentek és mennek ma is a „privát szektorba”.

De előbb adtak is valamit az országnak...

Ezt a jó érzést, hogy nemcsak magukért dolgoznak, de részesek egy ország, a saját országuk építésében, legközvetlenebbül a kibuc életébe adják meg. Ezt akartam mondani.

Kishont Ferenc:

MADELAINE

Az egyik kovászos szürkületkor, amikor a környező párdeszekben kacagni kezdenek a sakálók és a sivatag felől gomolygó, vemhes homokfelhőket hoz a szél megjelent nálam Sultájsz. Megörültem neki, mert már régen nem láttam, de ugyanakkor meg kellett állapítanom, hogy semmit sem változott: ugyanaz a jömegjelenésű, elegáns Sultájsz, azzal a finom, intellektuális beütéssel — legfeljebb mintha a szemében volna valami titkos bú. Leültünk a mirpeszetem — mert ez fekszik legmesszebb Réfáeltől — és eszenden idegáltunk egy kis Jordánvizet.

— Madelaine — sóhajtott fel végül Sultájsz. — Beszéltem kell magával...

— Kérem szépen, azért vagyunk itt.

— Sokáig haboztam, hogy egyáltalában szabad-e megosztanom titkomat valakivel. Mégiscsak vezető állami tisztviselő vagyok, akinek vigyázni kell a jóhírére. Azonban nem bírom tovább magamba folytani a dolgot...

Töltöttem neki még egy stamperli Jordánt. Egyetlen hörpintéssel hajtotta fel.

— Nem is tudom, hol kezdjem. Nem ma ismert meg engem, tudja, hogy kiengensúlyozott, egészséges ember vagyok, aki munkahelyén kivívta feljebbvalóit elismerését...

— Evidens — mondtam. — Evidens.

— Igen, így nézek ki messziről. De valójában, higgye el, olyan egyedül állok az életben, mint a székszárdi fűfa. Agglegény vagyok, valahogy nem jött ki a lépés, egyedül lakom, nagyon egyedül. Ha őszinte akarok lenni magammal, egész életemen át vágyódtam egy kis melegségre. De mindebben nem volt részem, amíg Madelaine meg nem jelent...

Kis ideig révetegen bámult Sultájsz a levegőbe, aztán folytatta:

— Tudja, doktor úr, az ember néha nem is tud róla, hogy a Sors ott kopog az ajtaján. Azon a napon sem sejtettem semmit...

Kis noteszt húzott elő.

— 1956 november harmadika volt.

— Tehát már majdnem félve tart az ügy?

— Igen. Reggel hidegrázással ébredtem, kihívtam az orvost, aki megállapította, hogy influenzám van és felírt nekem valamit. Szomszédom ment el a Kupát Cholimba a recepttel és egy dobozzal tért haza. Kilnyitottam és ott fektűt egy gumipalack...

— Melegítő?

— Igen, egyszerű, rózsaszín gumiból, toceret háárec, csavarós dugóval. Semmi különösebb. Biziten szegyettem magam...

— De miért? Dáéká nagyon érdekes az eset.

— Ezek mégis az ember legitímabb dolgai. Nem kellemes erről beszélnem. Amikor először töltöttem meg forró vízzel, tisztán emlékszem, hogy odakünn zuhogott az eső és a szobában kutyahideg volt. Betettem a palackot magam mellé és akár hiszi, akár nem — először éreztem valami kis melegséget magam körül. Először történt, hogy nem voltam egyedül. Megért engem?

— Evidens.

Nehéz ezt szavakba önteni. Ott fekszik az ember mellett ez a kis meleg és puha valami, akinek egyetlen hivatása, hogy kellemesé tegye az életet. Nem tudja elképzelni, milyen mértékben voltam hálás Madelaine-nek.

— Szlché?

— Így hívtam az első pillanattól, Madelaine. Hogy miért pont Madelaine? Biziten nem tudom. Valahogy kikívánkozott belőlem. És ettől kezdve örjngöhetett künn a vihar, ott volt a takaróm alatt Madelaine. Furosanak találja?

— Nem. Sokan használnak palackot.

— Meg kell, hogy értsen. Ha a lábam fázik, oda teszem. Sajog a derekam, Madelaine enyhíti a fájdalmakat. De ha akarom, tehetem a hasamra is. Higgye el a variációk végtelen skálája nyílik meg az ember előtt. És Madelaine mindig ugyanaz a szerény, hűséges, odaadó, aki nem kér mást, csak egy kis meleg vizet. Hosszú ideig még magamnak sem mertem bevallani, de már nincs sok értelme tagadni...

— Szerelmes belé?

Sultájsz behúnyta szeméit és hátradőlt székében.

— Talán — sottogta — még nincs a dolog kikkristályosodva. Azt hiszem én egy tipikus Pysmalion eset vagyok. Bizonyára ismeri a gyönyörű legendát az ókori nyelvészről, aki beleszeretett Bernard Shaw Aphrodité szobrába. Nehogy azt higgye, hogy én nem látom tisztán a helyzetet. Sokszor mondom magamba, hogy lehetséges

az, hogy én, intelligens, komoly, felnőt férfi, ennyire belelegyen bolondulva egy egyszerű kis gumiflaskába, amikor van a világon annyi nagyobb és drágább melegítő palack. Nekem azonban csak ő kell, a kis Madelaine. Öszintén szólva kicsit féltékeny is vagyok. Ezt nem tudom legyűrni magamban...

— Megcsalta magát?

— Igen. Egyszer.

Sultájsz idegesen rágyújtott.

— Nem ő volt a hibás. A körülmények a felelősek. Az év elején Madelaine csöpögni kezdett. Azt akartam, hogy még melegebb legyen és túl forró vizet adtam neki, amely kirágtá a falát. Képzheteli, hogy kétségbe voltam esve. Azonnal elrohantam a legjobb vulkanizálóhoz — de rettenetes dolog történt. Este elmegyek Madelaine-ért, mire a gazember kezembe nyom egy egészen idegen palackot. Elcsérlette a nyomorult. Nem hiszem hogy szándékosan tette volna, de ez nem mentés. Éjfélig szaladgáltam, amíg megtaláltam Madelaine-t... egy kővér, tolkereskedő... ágyában...

— Inflagranti?

Sultájsz csak bólogatni tudott.

— Azóta nem adom ki a kezemből. Viszont állandóan attól tartok, hogy kiülhaz az ulkusz. Sokszor felberek éjjel, mert azt álmodom, hogy csöpög. Ez a rettenetes olyan méreteket öltött, hogy pszichiáterhez fordultam. Az megvizsgált és megállapította, hogy csak egy megoldás van: vennem kell egy másik palackot, mert csak egy új palack tudja csökkenteni Madelaine-nek rám gyakorolt beteges hatását.

— Megvette?

— Meg. De azóta is ott fekszik használatlanul a fiókban. Isten tudja, szép, hibátlan példány — de nem tudok hozzányúlni. Ezt Madelaine nem érdemi meg tőlem. Tudom, hogy a törvény módot ad, hogy két palackot tartsak, de semmiesetre sem kötelez rá, nemde?

— Evidens.

— Mit mondjak Önnek, kedves Doktor úr, Madelaine meg én öszertartozunk egy életre. Itt már nem segít semmi.

— Hát igazán gratulálok. Ritkán találkozik az ember ilyen bensőséges meleg kapcsolattal...

— Várjon még a gratulációval. Sajnos még nem mondtam meg, miért jöttem. Be kell önnek férfias őszinteséggel vallanom, hogy egy bizonyos körülmény sötét árnyéként nehezedik kettőnkre. Nehezemre esik erről szólnom, de most már mindegy. A palackoknak ugyanis az a természetük, hogy csak 4–5 óráig tartják a meleget és aztán — hogy is mondjam csak...

— Kihűlnék?

— Tökéletesen. Köszönöm, hogy nem nekem kellett kimondanom. Ugyanis Madelaine iránti összes érzelmeim ellenére meg kell jegyezmem, hogy alig van kellemetlenebb érzés egy hívós gumipalacknál. Mit mondjak magának, amikor hajnal felé úgy félszóban érzem azt a hideg vackot a lábaimnál, akkor úgy kirugom a paplan alól, mint lampel a rocskát...

— Nem!

Sajnos igen. Am reggel, ha felberek és látom szegénykémét... a balatnaa öterülve... mint egy kinnyult, egy számkivetett...

Sultájsz hangja elcsuklott.

— Ugy szegyelmem magam emiatt — sottogta. — Van ebben valami rettenetes emberi tragédia. Amig meleg, addig csüngök rajta, de abban a pillanatban amint kihűlt, elhajtom mint egy rongyot. Sosem hittem volna, hogy ilyen kegyetlen tudok lenni.

— Akkor ne rugja.

— De amikor olyan hideg! Tudja milyen helyzetbe hoz ez engem? Reggelente, amikor a földön találok őt, térdnélva kérek tőle bocsánatot és fogadkozom Madelaine-nak, hogy soha, soha, sohatöbbé — és másnap reggel... újból... kirugom...

Sultájsz egészen összeomlott:

— Drága doktor úr, segítsen — nyüzítette. — Mítévő legyek?

— Töltse meg hajnalba újra forró vízzel.

— Gondolja? — derült fel újra Sultájsz arca. — Talán igaz van. Fél háromkor újra töltöm Madelaine-t... Ez vissza fogja állítani a jóviszonyt kettőnk között... Köszönöm, doktor úr, nagyon köszönöm...

Könnycs, rugalmas léptekkel távozott. Elgondolkozva néztem utána. A végső megoldást az idő fogja meghozni. A jó meleg, nyári idő.

Olajbogyó

Váitk vagyok. Egy hónapja járom Izrael földjét, egy hónapja szerves tagja vagyok a zsidók országának. Na, azért a váitk szót nem kell komolyan venni. Ahhoz még kell egy-két év, de a tegnapi, vagy éppen-séggel a múlt héten érkezetteknek már óslakó vagyok. Tudok egyet-mást az országból, kezdem megérteni az emberek büszkeségét, ha Izraelről beszélnek. Az időjárásról is, úgy érzem, hozzászokom lassan, és ha olyan az idő, melki-húzza jegyzem meg az új oléknak: ma chamszin van. Aztán másfélórás előadást tartok róla, mint egy bennszülött: Szóval, lassan, de biztosan edződöm. Fel vagyok vertve sokminden ellen. A köfűsök szemérmessége, az utcai árusok erőszakoskodása és a sérut-soffórok kiabálása ellen.

De egyvalami ellen még az én ifjú és erős szervezetenem sem képes harcolni. Barátaim, akik meghívtok csendes baráti beszélgetésre, ahol felelevenítünk érzéni emléket, irgalmaztatok! Ne kínálatok olajbogyóval! Mit vétettem ellenetek? Mikor megláttam „öt” először egy telavivi árus pultján, nagy fehér tábla fekkid és úgy ütött el feketesége a tálplasztik szürkés-fehér színétől, mint a jó a rosszútól. Barátomtól kérdeztem meg, mi az, és felelé a jóbarát: olajbogyó! Nem ettél még? Mennyei finom, györe, vesztünk és hazavisszük. S én, balga, tudatlan fejfel beleegyeztem.

Otthon hidegvacsora mellé találták. Az utón még közele, lehet, hogy először nem érzem az igazi izét és nem ízlik, de ezt is meg kell szokni, mint minden újat. Ezekkel a gondolatokkal vettem a számba az első darabot. Először nem éreztem semmi különös ízt, csak az olajosít. Aztán beleharaptam. Isten, ki vagy! A petróleumos fagyókér és az étolajba áztatott kerékpárgumi vegyülete tödült számba az első harapás nyomán. S aztán többet nem is haraptam. Köhögést utánnozva, kultürember módjára szájam elé tettem a kezem és beleköptem a menynevei edelet, majd a szemembe süllyesztettem. (Nemkülönben kultürember módjára.) Mucius Scaevola, hogy behl-zonyítsa bátorságát, tűzbe tartotta balkarját. Eveti volna olajbogyót. Barátom érdeklődött, hogy ízlik? Kellemes — mondom — csak kicsit szokatlan. És megittam rá vagy három pohár miccet, hogy elvegjem undorító izét.

Egy óra múlva elhűsöztünk, de kedves neje önagsága átadott egy zacskóban egy pár olajbogyót, hogy ezzel gyakoroljam a megszokást. Az utóan ügyesen elosztogattam a kutyák között. Csak egy dögölt meg, úgy látszik, új olé volt. A megdühödött tömeg kezei közül alig tudtam elmenekülni. Váitk vagyok. Egy hónapja élek az országban. Sok mindent megtanultam már. Elvezem az ország áldásait. Azt, hogy itt élhetek szabadon, beszélhetek szabadon, írhatok szabadon és most azt mondom Dante után szabadon:

„Uj olé, lel olajbogyót eszel, hagyj fel minden reménnyel!”

Vetvart Richárd

VIDOR

KÖZVETÍTŐ IRODA

T.-A., Allenby 94., tel. 3345

Lakások ◆ Exisztenciák
Üzlethelyiségek
Üzletek ◆ Telkek
stb.

Bucsu Giza nénitől

Irta: Sauber-Michajlovics Sándor

Családom alijázó tagjaival nem nagyon dicsekedhetem. A legtöbbben be sem várják, hogy vátkokká avasználjanak és máris jorédoikká válnak. Elsőnek Bumi unokaöcsém joridázott, még mielőtt a jerida szó átment volna a köztudatba.

1934-ben, miután a munkácsi héber gimnáziumban leérettiséget, eljött az országba és a jeruzsálemi jogakadémiára iratkozott be. A jóképű, éleseszű, feltűnően elegáns, titziánvörös jogászyerekek nagy jövőt jósoltak. Még tanulmányai befejezése előtt Jeruzsálem egyik dúsgazdag kereskedőjének csinos lányával lépett jegyebe, ami megnyitotta volna számára a karrier felé. 1936-ban autautazott vakációra. Ott egy rendes, kétgyermekes asszonytól szerelmi kapcsolatba bocsátkozott, ami rendszerűen ért véget: halva állították őket a fürdőszobában.

1941-ben, a háború második tavaszának egyik napján, a kassom bejratásánál a kisfiam örömteljes hírrel fogad: „Abá! Új rokon jött Európából, a Mardche!” A szobában ott találtam egy jóképű fiatalembert, akiben első pillantásra felismertem a nagysomkúti Cipóra néni legkisebb fiát. Amikor legközelebb találkoztunk, lengőpáncsú chéder-jingli volt. Most az öltözék férfi, de a pájészatok a nyoma is eltűnt. Bliányára kinötte — gondoltam magamban. Ilyesmí más el is elfordult...

Elmondta, hogy női ruhában szökött át Romániába. Ezért borotválta le szakállát és le kellett vágnia a pájészatát. Amikor életveszélyes utikalandjainak elbeszélése véget ért, azt ajánlottam neki, jelentkezzen katonának. Mint jó rokon, megígértem, hogy elintézem felvételt a Royal Air Force-ba, vagyis a repülőkhöz.

— Nem megyek a repülőkhöz, — mondta közömbösen.

— Jó, akkor menj a Royal Navy-hez, a tengerészetnél is nagyon jó dolgod lesz.

— Nem megyek katonának, — mondotta határozottan.

Ez a válasz szerfelett meglepett. — Hát hogyan, te nem akarsz Hitler ellen harcolni? Te nőlen fiatalember vagy és bosszút kell állnod népünk gyilkosain.

— Az Isten segítségével, Hitlernek úgy is rossz vége lesz. Ha pedig, chullile, az Isten nem akarja, akkor ezen sem repülőgépek, sem hajók nem változtathatnak. En nem megyek katonának. En Jeruzsálembe megyek Duschinsky rabbi jesivájába. — Ezt olyan meggyőződéssel mondtotta, hogy hiabavalónak tartottam a vita folytatását.

Ezek után nem nagyon marasztaltam a kedves rokont, de ő sem igen ambicionálta, hogy házamban maradjon. Még aznap, a jaffai arab autóbusszal Jeruzsálembe utazott. Egged autóra nem ül, mert azok állítólag szombaton is utaznak.

Vagy két évig nem mutatkozott. Egy szép napon esküvői meghívót hozott a postán. A régi stílusban megfogalmazott meghívóból szereztem tudomást arról, hogy Mardche megtalálta élete párját és az esküvő „jó és szerencsés órában” a Meá Seárim egyik templomában lesz megtartva. Nyomban elhatároztam, hogy az esküvőre elmegyek. Kiváncsi voltam az új jeruzsálemi rokonára. Sőt, elhatároztam, hogy unokaöcsémet valódi gyertyatartóval ajándékozom meg. Már készült is az esküvőre, mikor Mardche váratlanul beállított. Időközben gyémántcsiszoló lett, megnőtt a pájésza és a szakállá és nemez kalapját széleskarimájú velurkalappal cserélte fel. A csinos Mardcheből, törőfakadt neturék-kartista lett.

Sok szerencsét kívántam házasságához és tudomására adtam, hogy nemcsak az esküvőre akarok elmenni, hanem már ott leszek szombaton a templomban is. Erre azt válaszolta: nem hiszi, hogy jól fogom magam érezni. Szóval, eljött lebeszélni, hogy az esküvőre elmenjek. A völégény tanácsára hallgatva, otthon maradtam és nem vettem részt a családi örömben. De ez nem akadályozta meg Mardchet család-szaporítási tevékenységében. Rövid őt esztendő alatt, őt

szép kisfia született. Gyémántcsiszolással jól keresett, családjáról szépen gondoskodott és panaszra oka nem volt. Ő különben sem panasz-kodó természetű. Minden úgy van, ahogy a Jóisten akarja.

A múlt évben, amikor New Yorkban voltam, a legnagyobb meglepetésemre arról értesültem, hogy Mardche egész családjával Amerikába joridázott. Felkerestem Williamsburgban és ott találtam egyik sógoránál, akinek szűk lakásában Mardcheékkel együtt tizenöt aluznak. Tizen a földön aluznak, mert a szegény sógornak annyi pénze sincs, hogy megfelelő számú ágyat vásároljon. De ha volnának is ágyak, nincs hova elhelyezni őket. A lakás tipikus nagyvárosi nyomortanya.

Sajnáltam Mardchet, amikor új helyzetében meglátottam. Szóhoz sem jutottam. Csak annyit kérdeztem tőle: — Minek kellett ez neked? Mivel jobb neked itt, mint Jeruzsálemben?

— Itt a gyerekeket a szent szatmári rebbe jesivájába küldhetem.

Izrael önállóságának kikiáltása után az országba érkezett Micu unokaöcsém. Prágából jött szép fiatal feleségével, néhányhetes kis-lányával, két nagy liffel és sok ezer forinttal. Háromszobás örökéket vásárolt Rámát Gánban, de helyzetével sehogy sem volt megelégedve.

— Vevőt keresek a lakásra. Nem akarok itt maradni, mert nem értek egyet a rendszerről — közölte velem bizalmasan. — Tudod, én a szabadkereskedelem híve vagyok, ezért jöttem el Csehországból is. Itt a magán-szektorban nincs jövője. Ezt én jobban értem. Nem akarom megenni vagyonom roncsait, ezért elhatároztuk, hogy Ausztráliába megyünk. Ismerve makacsságát, csendben végighallgattam terveit, s csak annyit mondtam: — Adjá Isten, hogy ne bánd meg...

— Ne gondold, hogy én azért nem maradok cionista. Ha Isten megsegít, nagyobb hasznára leszek Izraelnek ott, mint te itt.

Nem tudom, mennyit használt eddig Izraelnek, csak azt tudom, hogy konfekció üzemet nyitott „Motek” néven. Ezzel is demonstrálni akarta a héber nyelvhez való ragaszkodását. Tavaly meghívott a melborne-i olimpiászra. Megírta, hogy bár jól megy sora, mégis visszavágyik. Rövidesen visszajön Izraelbe. Azóta várom. Ed-dig nem jött, de nagyon értékes csomagokat küldött saját készítményeiből. Valóban motek dolgok.

A legkedvesebb rokonaim sorába tartozik a Giza néni, akiről nehezen tudnám megmondani, hogyan kerültem vele rokonságba. 1948-ban előadást tartottam a luddi HOH-ban. Az előadás után hozzám jött egy Gyurkóvics mama külsejű, őszhajú urinő, aki így mutatkozott be: — En Sauber Sándor huga vagyok. A családnak az egyik ága Jugoszláviába került s én ehhez az ághoz tartozom. — Giza néni hozs-zsan próbálta a rokonságot megmagyarázni, mire megnyugtattam, hogy érdeklődése fölösleges. Nálam a család a fiannál kezdődik és a lányomnál végződik. Ha a rokonságot ki akarom terjeszteni, erről magam gondoskodnék. De őt elfogadom nénimnek, minden indoklás nélkül.

Giza néni szorgalmasan ápolta a rokon kapcsolatát. Mint új olénak sok volt a baja és minden gondjának én voltam a letéteményese. En interviáltam a család érdekében, én zsíraltam a váltókat. Egyszóval nagy

volt a rokonl összefartás közöttünk.

Giza néni nem egyedül jött az országba. Vele együtt érkezett András fia, feleségével és két gyerekével, és a kisebbik fia Gyuri, akivel együtt vészelté át a deportálást. Bandit nem deportálták. Ő muszos volt. Mikor a századot Auschwitzba vitték, szülővárosán, Ujvidéken vonultak át. Bandi lezött egyik pék-barátjának a maradt a sorból és belopóházába. Másnap már fehér kabátban és péklegény sapkában hordta ki a friss süteményt. Zsidók már rég nem voltak Ujvidéken. Azt hitte, hogy a zsidóság elpusztult. A pékség udvarán lakott egy bunyevác család, melynek partizán férfitagját a náci megölték. A fiatal özvegy Bandi feleségül vette, kislányát pedig örökbe fogadta. Időközben kisfiuk született és 1948-ban együtt érkezett a család az országba.

A család nem maradt sokáig Luddon. Bandiék Jeruzsálembe költöztek, Gyuri pedig, aki időközben megnősült, legutóbb Tel-Avivban dolgozott Hirschnél, a villany-szerelőnél, ahol napi 15 fontot keresett. Komoly szakember, és ezért az új zene-palota villany-szerelési munkálatainak vezetését Hirsch rábízta.

Amikor a család az országba érkezett, nem árulták el az alijázásukat, hogy a kislány kereszténynek született, hanem őt is a zsidó mostohaapja nevével ajándékozták. Így lett a haifai költőben a szerb Nádicából, a héber Chává. Édesanyja továbbra is hitbuzgó pravoszláv maradt. Luddon gyakran járt el a Szent György templom miséire. Miután a pap csak héberül és arabul tudott, az asszony pedig csak sberül és magyarul beszélt, magával vitte a kis Nádicát tolmácnak.

A család később Jeruzsálembe költözött és miután az új lakáshoz a legközelebb a Mizráchi iskola volt, oda költöztek Nádicát. A pravoszláv mama ennek különösen örült. Nem szerette, ha fiúk és lányok együtt járnak iskolába. Az öröm azonban nem tartott sokáig. A gyerekek kifogásolni kezdte a mama vallástalan életmódját. Erélyesen követelte a péntekesti gyertyagyújtást, a Kiddust és tiltakozott, ha szalonnát hoztak a házába. Hiába magyarázta az anyja, hogy ők pravoszlávok. A gyerekek azt válaszolta: Külföldön lehettünk gajok, de itt mi zsidók vagyunk és úgy is kell élnünk.

A Nádicából lett Chává az elemi iskola befejezése után a WIZO-iskolába került, a Gádnának tagja lett és lelkes honleány vált belőle. Előre örült, hogy rövidesen elmege katonának és mint repülő-gádnás, pilótaezred-be kerül. Es ekkor lépett közbe a Balog.

Ez a Balog otthoni szomszédjuk volt Ujvidéken, aki velük együtt alijázott és Jeruzsálembe is szomszéd-ságba kerültek. Körülbelül egy évvel ezelőtt meghalt Balog brazillai nagybácsija és nagy vagyon hagyott neki örökségbe. Hogy az örökségbe kapott pénzt ne kelljen hivatalosan beváltania, kivándorolt. De ez csak a kisebb baj volna. Nem ő az egyetlen joridázó ebben az országban. Ugy látszik hiányzott neki a hazai társaság és a kivándorlásra csábító levelek özönével árasztotta el Nádicáikat. A család elhatározta, hogy követni fogja Balogot. Gyuri feleségével már el is utazott. Nádicák már megkezdtek az iratok beszerzését, mikor kiderült, hogy Nádicáé, illetve Chává, aki hadköteles korban van, nem kaphat kiutazási engedélyt. Chává különben is kijelentette, hogy nem bánja, ha a szülők elmennek, ő nem hagyja el az országot. Szereti Izraelt és a bacher-nyelvet, az Amoszt, akit nem fog elhagyni Balog egész vagyonáért sem. A férfi már hajlandó lenne Chává né-

A HETI SZIDRA

„Es szolt az Örökkévaló Mózeshez, mondván: Szólj Aronhoz és fiaihoz, mondván: az a törvény a vétékáldozat-ról... amely helyen levágják az égőáldozatot, ott vágják le a vétékáldozatot... az Örökkévaló színe előtt, legszen-tebb ez...”

(Vájikrá 6, 17-18)

A Jeruzsálemi Talmud szerint az Örökkévaló tekintetel volt a bünös ember érzékénységére, ezért mondja az Irás, hogy azon a helyen, ahol az égőáldozatot vágják le, ott vágják le a véték-és bünáldozatot is. Ha valaki áldozás közben látja az illetőt, hadd higgye, hogy égőáldozatot hoz... A bünös ember jóhírnevét és becsületét is meg kell kimélni.

A vétékáldozat az olyan vétkek kiengesztelésére szolgál, amelyeket tudtán kívül — tévedésből, akaratlanul, szándék nélkül — követ el az ember. A héber chét eredeti értelme „cél téveszteni”, a vétkező eltéveszi az emberi élet igazi célját. De a chét azt is jelenti, hogy „megtisztítani”. Ez az áldozat — korbán chátát — megtisztítja bemutatóját, eltöri vétkét és tévedését, ismét alkalmassá teszi az isteni kegyre.

Az áldozat — akár jom-kippur — csak olyan bünök-re vonatkozik, amelyeket az ember Isten ellen követ el — „ávérot sebijn ádam l'má-kom” — de nem engeszteli ki azokat a bünöket, amelyeket az ember embertársára követ el. Ezek csak akkor nyernek bünbocsánatot, ha az ember kiengeszteli felebarátját.

Simon Federbusch rabbi „Hamuszár v'hamispát b'Jiszráél” című művében érdekes elméletet állít fel a vétékáldozat eredetéről vonatkozólag. Az ókori erkölcs szerint — írja — csak a cselekmény volt mérvadó, míg a mögötte meghúzódó szándékot figyelmen kívül hagyták. A görög legenda elmondja, hogy Agamemnon, aki a trójai háboruban a görög haderők főparancsnoka volt, megölte Artemis szarvasát és ezért kénytelen volt lányát, Iphigeniát feláldozni, — jöllehet, akarat és szándék nélkül követte el tettét. Sophocles, aki megírta Oedipus tragédiáját, egyáltalán nem gondolt arra, hogy hőse akarat nélkül követte el azt, amit elkövetett és ezért cselekedete más elbírálás alá esik.

„Ha elfogadjuk tehát Rám-bám nézetét, amely szerint az áldozatokkal fokozatosan el akarták téríteni a zsidókat az ősi pogány szokásoktól, igen valószínű, hogy a vétékáldozat külön célt szolgált: megmutatta a zsidóknak, hogy az akaratlanul, tévedésből elkövetett bün áldozattal kell leróni. A bünöst nem szabad felelősségre vonni és megbüntetni. Mert a magasabbrendű zsidó erkölcs szerint nem a cselekmény a döntő, hanem a szándék...”

„Ha valamely személy vétkezik és hálátlanságot követ el az Örökkévaló ellen, úgy, hogy letagadja felebarátjának valamely rábizott vagy kezébe letett tulajdonát, vagy rabolt, vagy megfosztotta felebarátját...”

A Toszefta szerint, ahol megszünik az istenhit — ott kezdődik a bün... Csak az képes megtagadni felebarátját, aki előbb megtagadja Istent.

Rabbi Akiba nagy jelentőséget tulajdonít annak a kifejezésnek, hogy „hütlenséget követ el az Örökkévaló ellen”. Aki letagadja azt a tulajdont, amit embertársára rábizott, megtagadta Istent, aki tanuja volt a tárgy átvételének... (Szifra)

Hasonlóan magyarázza Philo ezt a kifejezést: „Az, aki valamit leléte helyez embertársánál, csakis annak a becsületességére bizza magát, aki azt a tárgyat átvette. Nincs más tana jelen, mint Isten, a legcsalhatatlanabb és legmegbízhatóbb tanu, aki látja az emberek összes tetteit, akár akarják, akár nem.”

Rabbi Sámson Ráfáél Hirsch tovább fűzi a gondolatort: „Minden bün, amit embertársunk ellen követünk el — áruslás az Örökkévaló ellen, aki láthatatlanul tanuja minden cselekedetnek. Aki fegyvert emel társára, fegyveret tulajdonképpen az Örökkévaló szívének szegezi. A hagyományhű nevelés leküzödtötte a zsidókban a gyilkos ösztönöket és hajlamokat, viszont az újkori materialista eszmék káros okoznak és feltépek az erkölcsi zsllipeket. Ahol megszünik az istenhit, ott kiburjánzik a bün...”

A vétékáldozat irányt mutat Izraelnek arra vonatkozólag is, hogyan kell bannia a népkisebbségekkel.

„Hogya pedig egy személy vétkezik tévedésből — mondja az Irás — mutasson be egy esztendő kecskét bünáldozatnak... A honosoknak Izrael fiaí közül szül ez épp úgy, mint az idegennek, aki köztük tartózkodik... Egy törvény legyen annak számára, aki tévedésből vétkezik...”

Valahányszor a Tóra kihangsúlyozza, hogy „egy törvény legyen a honos és az idegen számára”, joggyenlőséget kíván biztosítani az idegennek, mai nyelven szólva, a népkisebbségnek. A többi áldozatnál az Irás nem említi az idegent, ami annak bizonyítéka, hogy a bünáldozat jogot jelent annak számára, aki tévedésből, akaratlanul, minden szándék nélkül bünst követett el és ösz-szeütközött a törvénnyel.

Ezért mondja a Tóra „egy törvény legyen a honos és az idegen számára”: az idegennél is nem csupán a cselekedetet, hanem a mögötte rejlő szándékot nézzétek. Ha pedig szándéka becsületes, ne vonjátok felelősségre, ne büntessétek meg, hanem hagyjátok, hogy térjen meg és a múlt minden vétékől megtisztulva, béküljön ki az emberekkel, béküljön ki Mennyei Atyjával...

kül is elmenni, de az anyja nem akarja itthagyni kislányát, Giza néni pedig nem maradhat itt egyedül és így azon törték a fejüket, hogyan lehet ezt a komplikációt áthidalni.

Erre azt a tanácsot kapták, hogy vissza kell gajositani a Nádicát és mint született keresztény, a hadkötelesség alól felmenthető. Erre megindult a levelezés az anyakönyvi kivonatokat, mellyel minden kétséget kizáróan igazolják, Nádicá keresztény voltát. Az ügy elintézés alatt van. De Nádicá nem törődik a hivatalos eljárással, ragaszkodik az or-

Borban az igazság...

BRANDY EXTRA FINE

VERMOUT ZICHRON LIKÖR

CARMEL ORIENTAL

RISHON-LE-ZION & ZICRON JACOB'S WINE CELLARS

Pürimi sütemények, édességek

Alkalis: 4 tojás sárgáját 12 dkg cukorral habosra keverjük. Hozzáadunk kis reszelt citromhéjat, pár szem törött szegfűszeget, 2 dkg élesztőt, amelyet fél dl rummal áztatunk, 3 evőkanálnyi finom májat, fél kg melegített mézet, 40 dkg lisztet, késhegyre vízben oldott szóda-karbonátot és a négy tojást kemény habjává. Kikent és lisztelt, beszórt tepsibe, vagy wundertopba öntve közepes lángon negy óra alatt sütjük meg.

Makkenyér: 4 tojássárgáját 10 dkg cukorral habosra keverjük, hozzáadunk törött szegfűszeget, fahéjat, fél citromlevét, 8 dkg darált diót, negy kg melegített mézet, 18 dkg lisztet, fél kávéskanálnyi vízben oldott szóda-karbonátot, végül a 4 tojás kemény habját. Kikent és lisztelt beszórt tepsibe, vagy wundertopba öntve lassu láng mellett sütjük.

Örögrin: 4 tojássárgát, 20 dkg cukrot, 3 kanál kakaót, fél óra hosszat keverünk, majd 5 dkg darált diót, vagy mandulát, két kanálnyi rumot, vagy konyakba áztatott 2 kanál morzsát, végül a 4 tojás keményre vert habját adjuk hozzá és kikent, lisztelt beszórt öngyerc-formába öntve megsütjük. Ha kihűlt, csokoládémázzal vonjuk be.

Halva: 4 tojás fehérjét 30 dkg cukorral elkeverünk és hideg vízzel felt edény fölé állítva, lángra téve addig verjük a habverővel, míg az jó keményen megáll benne. Ekkor 8 dkg forró mézet csurgatunk bele és a vizgöz fölé még jó ideig verjük. Aztán 20 dkg durván vágott diót, vagy mandulát keverünk hozzá és két nagyobb ostyapap közé kenve a masszát, 2 tálcra, vagy deszka közé préseljük. Ha megszáradt, — másnap — éles késsel szeleljük fel. Csokoládémázzal is bevonhatjuk.

Gyümölcskosárok: 15 dkg lisztből, 8 dkg margarinból, fél tojásból, pár csepp citromléből tésztát készítünk, 2 mm vastagságúra kinyújtjuk és erre a célra való kis formákat kibélelünk vele. A formákat sütőbe téve, vagy wundertopba rakva megsütjük. (Hogy a kosárok formája hibátlan legyen, szokásos azokat a sütés előtt tiszta, száraz babbal tele tölteni, majd a sülés után kimenteni belőlük.) Ha a kosár-

Irta: Löbl Margit

kák már kihűltek, apróra vágott gyümölcsfélével, vagy eperszemekkel és tejszínhabbal, vagy gyümölcskoszonnyal töltjük meg. **Gyümölcskoszonnyal:** 1 pohár gyümölcsleves és 2-3 kanál cukrot felöntünk, még melegen hozzáadunk 1 dkg zselatint, addig keverhetjük, míg elázik benne és ha kihűlt, a gyümölcskosárokban lévő töltelékre öntjük és jégsekereyben megfagyaszthatjuk.

Bécsiszelet I.: 10 dkg lisztből, 10 dkg margarinnal, 5 dkg cukorból, 5 dkg darált mandulából, vagy dióból kis reszelt citromhéjjal, késhegyrenyi fahéjjal és 1 tojássárgával omlesztésztát készítünk, kinyújtjuk és egy lapban megsütjük. Aztán ketté vágjuk, egyik felét egyenlő négy zetekre osztva elvágjuk, a másik felére pedig a következő krémet kenjük: 10 dkg margarint, vagy vajot 10 dkg porcukorral, 10 dkg darált dióval 2 kanálnyi rummal habosra keverünk, a tésztára kenjük, a szeleteket sorjába rakjuk, utánavágjuk és vaniliás porcukorral beszórtjuk.

Bécsiszelet II.: 3 tojássárgából, 10 dkg cukorból, 10 dkg margarinnal, vagy vajból 5 dkg darált dióból, 20 dkg lisztből omlesztésztát készítünk, tepsibe téve félig megsütjük, ekkor finom lekvárral megkenjük, a 3 tojás kemény habjába 15 dkg porcukrot és 15 dkg darált diót vagy mandulát keverünk és egyenletesen a lekvárra kenjük. Világos sárgára sütjük és még melegen hosszukás szeletekre vágjuk fel.

Marcipán: 15 dkg mandulát, forró vízbe dobva lehámozunk és másnapig szárítjuk. Másnap a száraz mandulát ledaráljuk, majd 15 dkg porcukrot hozzákeverünk és ezzel együtt még kétszer ledaráljuk, hogy finom lisztszerű legyen. 15 dkg cukorból egy nyolcad liter (a két és fél decis pohár fele) vizet sűrű szirupot főzünk, majd a lángról levéve addig keverjük, míg megvastagodik és fehéredik. Ekkor hozzáadjuk a mandulát, jól kidolgozzuk, majd tetszés szerinti cukrászfestékkel színesítve különböző formákat — gyümölcsöket, sárgarépát, burgonyát, zöldmandulát, stb. formálunk belőle.

LEVELEKRE VALASZOLÓK

Bernáth Judit asszony,
Rámát Jicchák

Hajtogatott levelestészták: Egy negyed kg lisztet egy egész tojással, kávéskanálnyi rummal, vagy citromlével és annyi langyosmeleg sósvízzel, amennyit felvesz, felkémény tésztát gyurunk és igen jól kidolgozzuk. Szalvétával letakarva pihentetjük. Fél kg vaját, vagy margarint negyed kg lisztel összegyurunk. Az előbbi tésztát kétfok vékonyágúra kinyújtjuk, a lisztet vajjal egyenletesen rákenjük és összehajtogatjuk mint azt szokás: balról jobbra, jobbról balra, fölülről lefelé és lentől felfelé. Félórát pihentetés után ismét kinyújtjuk és ugyanabban a sorrendben és fekvésben hajtogatjuk, pihentetjük, összesen négyszer ismételve. Mikor utóljára kinyújtjuk kisujjnyi vékonyra, tetszés szerinti szeleteknek, vagy bélesnek, vagy krémesnek használjuk fel.

Rétestészták készítése: Fél kg lisztet egy tojássárgát

egy evőkanál tejsóval, vagy pici olvasztott vajjal és annyi langyosmeleg sósvízzel amennyit felvesz, hogy félkémény rétestésztánk legyen, összegyurunk, igen jól kidolgozzuk, amíg hólyagos lesz. Ezt a mennyiséget három részbe vágjuk és cipővé kerekítjük addig gyurva, míg az alja íze betete is szép sima lesz. A cipőket lisztetett táblára sorba rakjuk, szalvétával letakarjuk és 15-20 percig pihentetjük. Utána sorrendben kezdjük a nyújtást úgy, hogy a deszkán, nyújtófalval tányérra nyújtjuk (gyűrődésmentesen), vékonyan megkenjük langyos olvasztott vajjal, vagy olajjal és a már előre elkészített nagyobb asztalra a langyos közepére helyezve, óvatosan, hogy el ne szakadjon, körbekerbe húzogatva egyenletesen hártványkonyságúra nyújtjuk, a széléről a lecsúszó vastag részt éles késsel körülvágjuk, (ezt jól kidolgozzuk és ismét nyújtható lesz) pár percig szikkadni hagyjuk, majd szilárd morzsával vékonyan megszórtuk, olvasztott vajjal, vagy olajjal meglocsoljuk és a megfelelő

töltelékkel megtöltjük. abrosz segítségével felcsavarjuk, tépsi hosszúságúra vágjuk, tépsibe rakva vajjal, vagy olajjal megkenjük. Még melegen a tepsiiben szeljük fel és porcukorral megszórva, melegen tálaljuk.

Klopper Lea asszony,
Jeruzsálem

Cukorfondant készítése: Fél kg cukrot, negyed liter vizet, kávéskanálnyi ecetet felforralunk. A tejet és az edény oldalára rakódó szürkét habot hidegvízbe mártott tollkenővel lesepítjük. A szirupot addig főzzük, míg fehérés átlátszó lesz, amíg hólyagokat vet és ha próbaképpen egy csöppet kiskanállal kivesszünk belőle, 2-3 cm szál húzódik utána. Ekkor vízzel kiöblített tűzálló tálcára öntjük és tiszta fakanállal nagyob kavarjuk, míg kihűl és tészta puháságu, sima, fehér masszát nyertünk. Így elkészítve hosszú ideig, hónapokig is eltartható. Tetejére mindig friss nedves ruhát teszünk, hogy ki ne száradjon. Felhasználáskor a fondantot vizgöz fölé tartva testmelegségére melegítjük, különböző színekkel és ízekkel keverjük (citromhéj, citromlé, rum, kávé, csokoládé, stb).

Nasser — a diktátor, akit megbántottak...

Négy hónapon át Egyiptom Gamal Abdul Nasserje, az igazságtalanul megbántott ember szerepét játszva, suttérében a világ rokonszerében — írja a Time. De most, hogy Izrael csapata kivonulnak területéről, itt az idő, hogy közelebbről vegyük szemügyre Nasser viselkedését, multját és jövőjét és, hogy újból mérték vegyünk róla. A világ csak négy éve ismeri Gamal Abdul Nassert; kevés ember van a történelemben, kinek reputációja ilyen rövid idő alatt ilyen drasztikus változásokon ment keresztül.

Nasser látványos karrierjének felvázolása után a lap az egyiptomi diktátort a következőként parentálja el:

Nasser presztízse napról napra esik arab szövetségeseinek szemében is. Az egyiptomi diktátor remek propagandázójuk a mandulát, jól kidolgozzuk, majd tetszés szerinti cukrászfestékkel színesítve különböző formákat — gyümölcsöket, sárgarépát, burgonyát, zöldmandulát, stb. formálunk belőle.

Saját makacsságának rabja

Ma, a 39 éves Gamal Abdul Nasser, aki nem ismer kompromisszumot, saját makacsságának rabja. Az Egyesült Államokkal szemben betegesen bizalmatlan. „Ott tartunk, hogy Nasser minden amerikai javaslatot visszautasít, kizárólag csak azért, mert amerikai”, jegyezte meg bánatosan egy amerikai megfigyelő. „A hiba az, hogy Nasser az egész vonalon olyan hajthatatlanul me-

rev álláspontra helyezkedett, hogy szemében a legkisebb koncesszió is óriási engedménynek tűnik.”

De Nassert a körülmények is sarokba szorítják. Szeretne már kimászni a kommunista csapdából (és az utóbbi hetekben többször lecsapott az egyre merészebb egyiptomi kommunista mozgalomra), de sajátos módján még az ebből származó kellemetlenségeit is a Nyugat számára írja. Mikor a külföldi vállalatok „egyiptomosított” az ebből származó nyugati ellenséges reakciók felháborodással vette tudomásul.

Az hitte-jogosan cselekszik, amikor megtiltja Egyiptomot a kizsákmányoló külföldi vállalatoktól, de nyilván feltételezte, hogy ennek ellenére az angol és francia üzletemberek továbbra is be fogják fektetni tőkijüket az „egyiptomosított” vállalatokba. (Ugyanakkor utcai plakátokon az angolokat és a franciákat mérges kígyóként és emberevőként tüntet fel.)

Az invázió óta egyetlen nyilvános beszédet sem tartott. Személy szerint még mindig barátságos és a látogatók előtt még adja a megdöntött államférfi szerepét. „akivel lehet beszélni”, de egykori határtalan önbizalma mintha fogytán lenne. A szerep, amelyet önmaga és országa számára elképzelt („Egyiptom céltalanul vándorol a hős után kutatva”) egyre inkább hasonlít egy görög tragédia kibontakozásához, melynek hősei könyörtelenül futnak saját vezük felé. Nasser még továbbbi katasztrófákat okozhat, népének nagy reményeit azonban már sohasem teljesítheti. Csak a kommunizmust hívhatja be segítségül, akik a segítség áraként Egyiptom népét a rabizoltságba hajtánák. Hogy a kávéházakban és követségében utódjának nevével találják, sokan sajnálják, hogy sok reményre jogosító karrierje, tehetetlensége és makacssága folytán, összeomlóban van. Az egyiptomiak kétségbe bizonnyára úgy fognak beszélni róla, mint Cato Cézárról: „Gyűlöljük az erényeit is, mert azok tették tönkre hazánkat!”

FILMOZEMLE

OKLAHOMA

Magna Todd-AO-film — Ofir-mozi

A newyorki Times Square beöntengetegének káprázatos neonfényei alatt új színpadi műfaj született. Az amerikai zenés-vígjáték, — a „musical”. Hangszerek milliói; zenegépek százai — vendéglőkben, kávéházakban, klubokban, eszpresszóknak — és a világ rádió hangosak az amerikai „musical” slágereitől. A „Porgy and Bess” — a „South Pacific”, — „Oklahoma”, — „Guys and Dolls”, — „The King and I” és a „Can-Can” kitünő muzsikájára táncolnak az egész világon. Rövid idő alatt a „musical” nemcsak a legnépszerűbb, de a legjövendelmzőbb terméke lett az amerikai színpadnak. — Népszerűségét főleg annak köszönheti, hogy nem a kényes izlésű, kevés „connaisseur” számára írt műalkotás, hanem a nagyközönség ízlésének megfelelő tömegcikk, amely tartalmában gyakran nívós, — zenéjében mindig fülbemászó, tetsző csomagolásban kerül a Broadway színpadaira. Sztorijában elűt a szokványos operett-témáktól, — zenéjében igénytelenebb, mint az opera, kiállításában azonban felülmúlja zenei őseit. A „musical” sok dallal, táncdal, ragyogó kiállításban tálalt sztorija ugyan nem mentes a zenés vígjáték hagyományos elemeitől, de korszerű miliője, slágereinek szövege, zenéjének modern ritmusa közelebb hozza a közönséget a színházhoz, mint az operett, vagy az opera.

Tánc, dal, kórikuma, kórusok, girl-ök, színek, fények, kifogyhatatlan ötletek dinamikus egyvelege a „musical”, amely, mint a daljátékok arany közepűje a kommercializált színpad aranybányája lett Amerikában.

Minden „musical”-ben szerepel egy romantikus, fiatal pár. A fiatalok az első lé-

tásra, illetve az első felvonásban egymásba szerethnek és csak „közbejött akadémia” miatt kel a harmadik felvonásig várni, amíg egymáshoz lesznek. Ezzel el is mondjuk Rodgers és Hammerstein, immár klasszikusává vált „Oklahoma”-jának történetét is, amelynek film változatában végre megismerjük Curly-t, Laurey-t és Jud Fry-t, akiket eddig csak hangjukról ismertünk.

Filmszerűségi szempontból nézve Fred Zinnemann „Oklahoma”-ja nem mentes hibáktól. A film kissé hosszú és alapjában véve nem több, mint fényképezett színház. A tájhátter realizmusa a stílzált jelenetek közötti ellentétek helyenként kizökkentik a nézőt a mese természetességétől. Egy-két jelenet kikapcsolása jótékonyan hatott volna a filmtörténet ritmúsára. Főleg Laurey álomképe gondolkod, amelynek stílzált balettle kirívóan elüt a történet folklóriztikus lényegétől. A jelenet szimboliztikus jelentőségét sokkal rövidebb és természetesebb formában kellett volna kidomborítani. Mindezeket azonban bőségesen kárpótol bennünket Rodgers pompás zenéje és Agnes de Mille eredeti koreográfiája, amely különösen a finom és szellemes „Sok új nap következik” c. balettből, valamint „A farmer és a tehenész” című viharos néptáncban nyújt rendkívüli élvezetet. Az oklahomai táj földszagu, rusztkus hangulata az egyszerű mese minden képéből kicseng. A táj panorámikus felvételei egymagában kinematikai látványosság, amelyből többet is elbírt volna a film.

Rodgers muzsikája és Agnes de Mille táncszámai mellett — a széphangú Gordon MacRea, — a bájos Shirley Jones, valamint a sokoldalú Rod Steiger, Eddie Albert és Charlotte Greenwood alakítása az „Oklahoma” filmváltozatának főerősségei.

RIVALDAFÉNY

United Artists film — Orion mozi

(Részlet az Új Kelet 1953 október 30-iki számában megjelent ismertetéséből.)

A Rivaldafény nem mulatságos film, de mégis maradéktalanul Chaplin. Egy nagy művész, egy istenadotttal tehetséges mélységesen meggyőző igaz dokumentuma. Értelmi és érzelmi számadása egy röntgenszerű krónikásként magáról, másokról, az életről. Chaplin beszél és tanít, büzdít és az emberi lét legszebb diszpozíciójáról, a szeretetről prédikál szívhezszólan. Szerelmeiről, hirtéről, ideálokról, fiatalaságról, az élet szeretetéről és az elmulástól való félelemről beszél nekünk. Szavainak egyszerű poézise, életbölcsöletének tömör és kissé kesernyős humora, — álmódó tekintete és hangjának meghatározó őszintesége mágikus erővel hatnak. Egy elrontott életet regenerál. Egy fiatal táncosnő életének kisiklott kerékét biztos vágányokra állítja. Az élet tartalmának rejtett kincseit tárja fel neki, miközben érzi sorsának közelgő tragédiáját.

A Rivaldafény tiszta komikumát ismét a mimika és a pantomim nyújtja. Chaplin és Buster Keaton zongora hegedű kettőse a pantomim eddig soha nem látott művészi

csúcspontja. A film valamennyi jelenete Chaplin művészi felfogásának és humánnumának filozófikus összege zése. Az egyszerű történet drámai szerkezetében a játékok, a rendezés, a koreográfia és a zenei kíséret tökéletes egysége felejthetetlen képeket és a néző emlékeztetése. A film művészi komponenseinek kiemelkedésében felfedezhetők némi hibák ám egészében nézve poétikus műremek. Benjámin Peled

A SZUEZI HÁBORÚ — FELMONDÁSI OK

Eugen Sabatini őrnagy, az Egyesült Államok londoni követéségének katonai at-taséja a szuezi háború következtében elvesztette a lakását. E napokban levelet nyújtott át Sabatini őrnagynak a házastore, melyben ez állott:

„Csak most derült ki, milyen szegénytelenül viselkedett az Egyesült Államok kormányja az egyiptomi kérdésben. Sok millió angol fel van háborodva az Egyesült Államok kormányának magatartása miatt, ezért lelkiismeretem szavára hallgatok, mikor azt közlöm, hogy nem áll módomban egy ilyen kormány képviselőjét a házamban megtűrni.”

HOLNAP
RINA WEISS
HOH PÜRIM BÁLJA
OHEL-JICCHAK

március 16-án
szépségkirálynő,
a „Miss Univers” udvar-
hölgye részvételével.
nagyszabásu

este 9 órai kezdettel
SZÉPSÉGGIRÁLYNŐ VALASZTÁS. KITÜNŐ MŰSOR. SZOLID ÁRAK. ELSŐRANGU JAZZ-ZENEKAR
Hayarkon 61., (Trumpoldor-sarok)

FRANKLIN BENJAMIN

Irta: Nóti Károly

Szin: Egy villa szép kertje a Svábhegyen. Asztalok, kertiszékek. Háttérben a villa bejárata. Jobbra bokrok, fák, balról van a bejárat a kertbe az utcáról. Idő: kora délelőtti nyáron. — Amikor a függöny felmegy, a színen reggelizik Éva, egész fiatal hölgy. Pár pillanat múlva sietve bejön Tölgy, Éva férje és leül az asztalhoz.

Tölgy: Na, itt vagyok.
Éva: De remélem, most már nyugodtan fogunk reggelizni.

Tölgy: Persze, csak egy ismerősömnek kellett telefonálnom, hogy jöjjön fel ide, a Svábhegyre.

Éva: Tel Nászúton tulajdonképpen nem is lükk telefonálni.

Tölgy: Az igaz, de amikor az olyan fontos ügy. Okvetlenül beszélnem kell vele.

Éva: Nászúton csak egy fontos ügy van: a feleség.

Tölgy: Na és még?

Éva: A férj.

Tölgy: (megsókolja a kezét) Te édes... Tudod szívecském, azért mégis nagy kár volt, hogy a kedves szüleidet értesítetted az esküvőről.

Éva: Miért?

Tölgy: Az nekem nem nagyon tetszik, hogy most idejőnek hozzánk... Ráértünk volna egy hónap múlva értesíteni őket.

Éva: Nem, jobb ez így... a szülő mégis csak szülő és valljuk be, megszöktetted az intézetből. És hát legalább az esküvő után illett őket értesíteni.

Tölgy: Persze... De legalább egy nyugodt hónap kellett volna.

Éva: Ne félj szívecském, apuka megjön és ki fogtok békülni.

Tölgy: Gondolod, hogy apuka nagyon haragszik?

Éva: Az biztos, de az nem számít. Apuka mindig haragszik. A múltkor egy hentes rosszul köszönt neki, apuka olyan mérges lett, hogy megverte.

Tölgy: Apuka?

Éva: Igen.

Tölgy: Szóval, akárhogy nézem a dolgot, apuka nagyon mérges ember lehet.

Éva: Igen, de csak rövid ideig. Számaláng az egész (mosolyogva) Igen? Még ez a szerencse.

Tölgy: Azt a hentes példál mindössze talán másfél óráig tartotta, aztán mintha kicserélték volna... Egész jó kedve lett.

Tölgy: Apukának?

Éva: Igen.

Tölgy: És mondd, szívem, egyébként milyen ember apuka?

Éva: Nagyon karakteres ember.

Tölgy: En apukának nem a belbecse iránt érdeklődtem... hanem, hogy... izé... hogy néz ki?

Éva: Hála Istennek, egészséges, erős ember.

Tölgy: Hála Istennek.

Éva: Hála Istennek, ilyen vállai vannak (mutatja).

Tölgy: Hála Istennek, Apukának! Igen! Számaláng!

Éva: Tudod szívem, az a sok sportolástól van.

Tölgy: Igazán? Apuka sportolni szokott?

Éva: Hogyne. Bajnok volt.

Tölgy: Ne beszélj. Futó?

Éva: Nem, box.

Tölgy: Apuka?

Éva: Igen.

Tölgy: Hála Istennek.

Éva: Bizony... Még ma is remek horogütései vannak, hála Istennek.

Tölgy: Hála Istennek... És mondd szívecském, mi áll abban a sürgönyben, nem az, hogy csak anyuka jön?

Éva: Nem... Apuka is jön, hála Istennek...

Tölgy: Hála Istennek... Számaláng...

Éva: Egészen biztosan ki fogtok békülni... Apuka nem szokott hosszú ideig haragudni.

Tölgy: Nézd szívecském, én úgy gondolom, ha a kedves atyád másfél óráig haragba lesz velem, akkor már nem is kell, hogy kibéküljön.

Szobalány (be): Nagyságos asszony, kérem, készen van a fürdő.

Éva: Köszönöm, már jövök.

Tölgy: En addig lemegyek egy kicsit a kertbe sétálni... szervusz aranyom (indul).

Éva: Férj, pusztít.

Tölgy: Persze... (megsókolja) Te édes...

Éva: Mondd, gondoltad volna, hogy ilyen boldogság lesz az életünk?

Tölgy: Ha én ezt gondoltam volna, akkor nincs az a pénz... izé... mondom, nincs az a pénz, ami evel a boldogsággal felér.

Éva: Te édes. (El közöppen)

Tölgy (szobalányhoz): Mondja kérem, van önnek atyja?

Szobalány: Van, hála Istennek.

Tölgy: Nahát, hogy az a jó Isten éltesse. (El)

Szobalány: (utánanéző, aztán a kert bejárathoz szalad) Kezét eszokolom, jónapot kívánok.

(Borongó és Borongóné kis kofferekkel megérkeznek)

Borongó (50 év körüli, mérges úr): Jónapot. Ez a Fodor-peníz?

Szobalány: Ez nem penzión kérem, ez a Fodor-villa.

Borongó: Egy pillanat... nem lakknak itt vendégek?

Szobalány: De igen.

Borongó: Például Tölgy Ferenc úr itt lakik?

Szobalány: Igen.

Borongóné: Az ifjú nevével, úgy-e?

Szobalány: Igen.

Borongó: Lelkem, hagyjuk ezt, hogy nevével.

Borongóné: Miért fiam? Igenis a neje.

Borongó: A nemjóját annak a... (szobalányhoz) Szóval vendégek lakknak itt, úgy-e?

Szobalány: Igen.

Borongó: Akkor hát ez mégis csak penzión?

Szobalány: Nem penzión, mert azok a vendégek, akik itt lakknak, peing gesztek.

Borongó: Hogy érti ezt gyermekem, hogy peing gesztek?

Szobalány: Fizető vendégek... az nem penzión.

Borongó (mérgesen): Nézzé gyermekem, maga úgy beszél, mintha más penziónban nem fizető vendégek lakkának, hanem csak úgy utánabólnának a vendégeknek a kosztot, meg a kvártélyt. (Feleségéhez): Hallottál már ilyet? Peing geszt?

Borongóné: Demeter, ne igazad magad fiam. Gondolj arra, hogy mit ígértél otthon.

Szobalány: (kofferekkel el)

Borongó: Akármít ígértem fiam... de beszélni csak szabad...

Borongóné: Szabad, lelkem... de mit ígértél otthon. Azt ígérted otthon, hogy ezt az ügyet hidegvérrel, nyugodtan fogjuk elintézni.

Borongó (elfojtott dühvel): En ezt be is tartom. Tán nem vagyok elég hidegvérű? A nemjóját ennek a világnak.

Borongóné: Elvégre a dolgon már úgysem lehet változtatni. Megesküdtek és így az az ember a te törvényes vejed.

Borongó: A törvényes mim?

Borongóné: A törvényes vejed.

Borongó: Miért vejed, miért nem vöd?

Borongóné: Ha neked jobban esik, legyen vöd.

Borongó: Nekem sem a vej nem esik jól, sem a vöd... Nekem az esne jól, ha beverhetném a fejét annak a piszok fráternek.

Borongóné: Demeter, mit ígértél otthon?

Borongó: Kérlek, rendben van.

Borongóné: Es különben is, honnan tudod, hogy az illető egy piszok fráter, hiszen még nem is ismered, még soha nem is láttad az illetőt.

Borongó: Milyen lehet egy olyan illető, aki az intézet megszöktet egy leánygyermeket, hamis szülői beleegyezéssel feleségül veszi és csak a nászútról ír egy anélkül a gyászoló szülőeknek.

Borongóné: Demeter lelkem, ne igazad magad. Az egész nem olyan nagy szerencsétlenség.

Borongó: Ez nem nagy szerencsétlenség?

Borongóné: Nem. Az ilyesmi már többször előfordult a történelemben... Az a Napoleon is megszöktette Szent Ilonát és mégse dőlt össze a világ.

Borongó (mérgesen): Napoleon megszöktette Szent Ilonát?

Borongóné: Tán nem?

Borongó: Nem. Szent Ilona ugyanis nem egy leányzó, hanem egy sziget.

Borongóné: Az mindégy... Nem olyan nagy dolog... A gyerekek szerették egymást, megházasodtak és slusz. Igen. Elvégre a romantika se kutya.

Borongó: Esküszöm, neked egy költőhöz kellett volna feleségül menned... Milyen szép volna Sexpir Vilmosné, született Gruber Janka. Es most gyere és keressik meg a kedves vödöt.

Borongóné: A gyerekek, hogy meg lesznek lepve, hogy delután helyett, már most megérkezünk. De édes lelkem, ne felejtsd, hogy miben állapodtunk meg.

Borongó: Nem felejttem... Abban állapodtunk meg, hogy mielőtt ütnék, énekeljem el azt, hogy ne menj rózsám a tarlóra.

Borongóné: Igen.

Borongó: Jó lelkem, el fogom énekelni.

Borongóné: Nézd, lelkem, amíg az ember négy sort élnelek, mégis csak lehül egy kicsit.

Borongó: Jó fiam, bízd rám. Végre is tudok magamon uralkodni, ha kell. Azt a nemjóját ennek a világnak.

Kovács: (60 év körüli vendég. Kedves, finom úr, de középről, fejbőlintással köszön.)

Borongó: Pardon kérem, talán ön éppen a tulajdonos?

Kovács: Nem kérem, magam is vendég vagyok... Ma érkeztem én is... A tulajdonosnő bent van.

Borongóné: Köszönjük szépen... Gyere lelkem (indulnak) és ne felejtsd, amit ígértél.

Borongó: Jól van, jól van, dalolni fogok, csak hagyj már békén. Dalolni fogok. (Ketten el közöppen.)

Kovács (leül az asztalhoz és újságot kezd olvasni).

Pléh: (Az utcáról be, körülnéz, ő is leül az asztalhoz.)

Kovács (felé): Van szerencsém, nevem Kovács.

Pléh: Örvendek. A nevem Pléh.

Kovács: Pléh?

Pléh: Igen, Pléh.

Kovács: Hával?

Pléh: Nem, P-vel.

Kovács: De úgy értem, a végén.

Pléh: A végén hával.

Kovács: Mondja kérem, ön peing geszt?

Pléh: Parancsol?

Kovács: Ön peing geszt?

Pléh: Nem. Luteránus vagyok.

Kovács: Ugy értem, hogy ön itt lakik-e?

Pléh: Nem kérem. Egy telefonált, bizonyos Tölgy úr, hogy jöjjenek lakik.

Kovács: Ő is peing geszt?

Pléh: Kicsoda?

Kovács: Az a Tölgy úr.

Pléh: Nem tudom. Az apja még az volt.

Kovács: Az apja is itt lakott?

Pléh: Kinek?

Kovács: Tölgy úrnak.

Pléh: Azt én nem tudom.

Kovács: Miért tetszett mondani, hogy az idősebb Tölgy úr peing geszt volt.

Pléh (nézi): Mondja kérem, mit akar ön tőlem? Engem egy fontos üzleti ügyben hívtak és ön engem ilyen kérdésekkel gyötör.

Kovács: Remélem uram, nem bántottam meg.

Pléh: Tessék engem békén hagyni.

Kovács: Remélem uram, nem haragszik?

Pléh (mérgesen): Nem, csak hagyjon békén.

Kovács: Biztos, hogy nem haragszik?

Pléh: Biztos.

Kovács: Egész biztos?

Pléh: Uram, ha én haragszom, akkor én itt dögöljek meg. Elég ez önnek?

Kovács: Elég... Mert uram én a béke embere vagyok, ugye elhiszi rólam.

Pléh: Ön peing geszt?

Kovács: Az vagyok.

Pléh: Akkor elhiszem, hogy a béke embere.

Kovács (el).

Pléh (utánanéző): Peing geszt. Hogy milyen szavakat találnak ki az emberek.

Tölgy (a kertből be): Na, csakhogy itt van, kedves Pléh úr!

Pléh (feláll, meghajol): Van szerencsém... nagyon igyekeztem Tölgy úr kérem... tetszett mondani, hogy valami üzleti ügy, hát roppant igyekeztem.

Tölgy: Üljön le.

Pléh: Köszönöm. (Leül.)

Tölgy (deül): Maga most mivel foglalkozik?

Pléh: En most epében dolgozom.

Tölgy: Hogy-hogy epében?

Pléh: Egy nagykereskedő anyósának kivették az epéköveit és én most a hölgy mellett vagyok... naponta 10 forint.

Tölgy: Maga ápolja a hölgyet?

Pléh: Nem. Hallgatom...

Tölgy: Hogy-hogy hallgatja?

Pléh: Nézze, a hölgy két hónap óta egyebet nem csinál, csak elmondja, hogy miképp történt az operáció és tetszik tudni, a család már nagyon unja, hát én most hallgatom.

Tölgy: Es maga abból é?

Pléh: Na, van egy kis mellékes is.

Tölgy: Igen?

Pléh: Igen... Ugyanis a hölgy megszokta mutatni a köveket is... ha megnézem, az húsz fillér, naponta az is felmegy egy forintra.

Tölgy: Na, szép kis egzisztenciája van, hallja.

Pléh: Hát mit csináljak?

Tölgy: Idefigyeljen. Akar maga kétszáz forintot keresni?

Pléh: (nézegetni kezd jobbra-balra, hátrafelé.)

Tölgy: Mit keres?

Pléh: Nézem, hogy kihez beszél.

Tölgy: Magához. Akar kétszáz forintot keresni?

Pléh: Hát hogyne akarnék... Kétszáz forint... abból negyvenet adok a ruhára, negyvenet a Zsoldosnak... egy fenét, a Zsoldosnak nem adok... Etelka néni százhatalvót... nem. Annak a Zsoldosnak mégis csak kell fizetni...

Tölgy: Idefigyeljen. Az üzlet a következő. En meg-nősültem.

Pléh: Oriási.

Tölgy: Miért oriási?

Pléh: Csak mondom. Oriási. Es mikor nősült meg?

Tölgy: Négy napja.

Pléh: Oriási.

Tölgy: Nagyon kérem, kedves Bádog, izé Pléh, ne mondja, hogy oriási, mert az engem idegesít.

Pléh: Ez idegesíti?

Tölgy: Igen.

Pléh: Oriási... izé... kérem...

Tölgy: En most kvázi nászúton vagyok iten.

Pléh: Hogy-hogy?

Tölgy: Nem érti? Nászúton vagyok.

Pléh: Ezt értem! De hogy-hogy kvázi?

Tölgy: Szóval nászúton vagyok.

Pléh: A kedves feleségével?

Tölgy (mérgesen): Nem, egyedül. Persze, hogy a feleségemmel.

Pléh: De miért kvázi?

Tölgy: Hagyja már azt a kvázi... Szóval nászúton vagyok és azért telefonáltam magának, mert nekem a maga segítségére lenne szükségem.

Pléh: Ja úgy. Most már értem a kvázi. De hogy jutottam pont én az eszébe?

Tölgy: Gondoltam, hogy maga szeret pénzt keresni.

Pléh: De nem így. Tölgy úr kérem, nem így.

Tölgy: De hiszen még azt se tudja, miről van szó.

Pléh: Nem kérem. Ha maga nászúton van és az én segítségemre van szüksége, akkor igazán nem nehéz kitalálni, hogy miről lehet szó.

Tölgy: Maga barom, csak nem gondolja, hogy azért hívtam, hogy... a fene egye meg azt a buta fejét, hogy mer maga ilyesmit gondolni... csak nem gondolja, hogy a feleségemről van szó. Értesse meg, ma delután megérkezett az anyósom.

Pléh (feláll, veszi a kalapját): Pláne nem vállalom.

Tölgy: Várjon maga örült... üljön le.

Pléh (leül): Még ötszáz forintért se vállalom.

Tölgy: Üljön le. Tudja maga ki az a Franklin Benjamin?

Pléh: Nem tudom.

Tölgy: Azt találta fel a villámhárítót.

Pléh: Ne mondja. Azt az izét, hogy a falon fut lefelé a drót.

Tölgy: Igen. Most én Franklin Benjamin leszek és magát kvázi villámhárítónak fogom alkalmazni. Es ha maga vállalja, hogy villámhárító legyen, akkor kap tőlem 200 forintot.

Pléh: Tölgy úr kérem, én napi 10 forintért olyan sok marhaságot hallgatok attól a vénasszonytól... Miért kell nekem még magától is ilyen hülyeséget hallgatni?

Tölgy: Milyen hülyeséget?

Pléh: Ez talán okos beszéd, hogy ön Franklin Benjamin, én meg villámhárító legyek, amelyen villám fut keresztül.

Tölgy: Hát idefigyeljen, én rövid leszek. A feleségemet megszöktettem egy intézetből.

Pléh: Ezzel a pof... ezzel a professzori kinézéssel?

Tölgy: Igen! Miért, csak a Clark Gabienak szabad?... Szóval a szülőket még nem ismerem, ma delután fognak megérkezni. Maga bemutatkozik az apósomnak, mintha maga volna a fiatal férj és ezért kap tőlem 200 forintot. Rendben van?

Pléh: Rendben van... kérem a két darab százast.

Tölgy: Az nem úgy van... magának előbb ki kell békülni az apósommal.

Pléh: Miért? En haragban vagyok vele?

Tölgy: Nem. De ő egy kicsit neheztel magára.

Pléh: Uram, hát nem ismerem.

Tölgy: Tudja egy apa, akinek a lányát megszöktetik az intézetből, annak igazán joga van nehezteni.

Pléh: Ja úgy, most már értem ezt a Benjamin azzal a villámhárítóval. Rendben van, ne mondja, nem fog nekem a kedves apósa valami gorombaságot mondani?

Tölgy: Ugyan... hogy tesz fel ilyesmit egy úriember-ről.

Pléh: Na és, ha mond egy-két szót, 200 forint. Az Etelka néninek fizetek hatvanat... uram, a Zsoldosnak egy vasat se.

Tölgy: Hagyjon békén azzal a Zsoldossal... Maga mostantól kezdve úgy fog itt szerepelni, mintha maga volna én, érti?

Pléh: Érttem.

(Folytatás a 12-ik oldalon.)

Ugy egészen őszintén szólva a fenti cím bizonyos mértékig eltúlozza a dolgot. Dr. Landolt, a zürichi evangélikus vallású népszerű polgármestere nem igen beszél héberül, de a négy év előtti izraeli látogatása idején nagyon sok héber fogalom kifejezés megmaradt az ő beszédében. És ezeket most mi beszéljük héberül, mint mindig előszörja előttem. A „salom”-mal és a „szava”-val ottartózkodásának első órájában ismerkedett meg, amikor megérkezése után egy Haifa melletti kibucba látogatott el és a kis szábrék nagy újjongás közepette a két szóval köszöntötték. Ezzel szemben — mint mondja — a feleség egészen jól kifejezi magát héberül és jól ír és olvas is héberül.

— A feleségem igen vallásos katolikus családból származik és éveken keresztül egy többnapos tartó ívrit kurzuson tanulta meg a héber nyelvet, hogy a Bibliát eredetiben olvashassa. — mondja nekem beköszöntőül a rendkívül szerény és közvetlen „Stadpräsident”.

Mikor előző nap telefonon felhívtam és mondtam neki, hogy Izraelből jövő és szeretnék vele egy kis beszélgetést folytatni, nevetés válasza: „De kérem szépen nem értek én a nagypolitikához semmit se és mi lesz, ha nem tudok a kérdéseire válaszolni?”

Megnyugtattam, hogy ahogyan én se értek és így nyugodtan beszélgethet velem. Ami pedig a választást illeti, azt csak bízva rá, én majd segítsek neki. Másnap aztán korán reggel a gyönyörűen épített ösziparnokos híres zürichi Stadthausban, amelynek folyosóján előbb az állandó képkiallítás tekintettem meg, — a néhány perces várakozás alatt a városházában közelről megláttam, hogy milyen munkát végez és milyen apparátust mozgat a legnagyobb svájci város polgármestere.

„Kundendienst” — jutottak eszembe a svájci cégek

Héber interjú a zürichi polgármesterrel

indulata és a színes szállítóautók felirata. Kündendienstnek mondja a svájci ember a vevő jó kiszolgálását — jó áruval, tisztességes áron, tökéletes csomagolásban. — sokszor többféle papírosban, dobozban, színes etiketel, fogantyúval, sító — és a legesekélyebb megrendelésnek, vagy a megvásárolt árunak a vevő címére perenyi pontossággal való leszállítását.

Amit a polgármester két titkárnője a hatalmas városházában a telefonkapcsolásokkal véghez vitt, abból megtudhattam, hogy mi az igazi Kundendienst, amivel a város feje és az egész városháza a város minden lakójának jó kiszolgálását elősegíteni igyekszik. Basel és Bern polgármestereivel kívül a városi vízművekkel, a gázgyárral, a köztisztasági hivattal (hatalmas hóesés volt éppen) és még néhány hivattal beszél telefonon egy negyedóra leforgása alatt a zürichi polgármester.

Ugyhogy amikor a Limat folyóra néző dolgozószobájába invitált és a maga kedves közvetlenségével beszélgetni kezdett velem, már megértettem és elhittem neki, hogy az utóbbi 24 órában nem jutott hozzá, hogy rádiót hallgasson s hogy a reggeli lapokat sem volt ideje átolvasni még. Nem tudott még arról sem, hogy a kormány előző nap további 5000 magyar menekültnek Svájcba való bebecsátását határozta el.

Először erről, a menekültekről beszélgettünk. Ezerhét-hétszáz magyar menekültet vitt fel eddig Zürich, a kantonnal együtt. — mondja és hozzátesszi, hogy bizonyára szép számban vannak köztük zsidók is és nem hiszi, hogy ezeknek bármilyen panaszuk is lehet Svájcra.

A 12-13 év előtti menekültproblémát említem és megkérdem tőle, vajjon tartós lesz-e a nagy lelkesedés, amit a svájci nép tanúsított a menekültekkel szemben. Tudja, hogy mire gondolok és őszintén válaszol.

— A mostani kezdeti lelkesedés bizonyára lanyhulni fog. A náci időköt illetően pedig nem szabad elfelejteni, hogy sok tízezres zsidó menekült tömeget bocsátottunk be és hogy nem tudtuk a többieket is befogadni, azért nem a svájci nép felelős, hanem néhány szűklátókörű és keményszívű politikus. A svájci nép már abban az időben is felemelte szavát ez ellen az eljárás ellen.

A városgazdálkodás problémájára és ezzel kapcsolatban a néhány év előtti izraeli látogatására terelem a szót.

Zürich városának körülbelül ugyanannyi lakosa van, mint Tel-Avivnak, talán 40-50 ezerrel többje. — mondja neki, — milyen hasonlóságot fedezett fel a két város között és miben látja a közöttük lévő különbséget?

A jóindulata, kedvesarcú öregur egy-két percig tanakodva tekint maga elé aztán ezt mondja:

— Tel-Aviv egy amerikai tempóban fejlődő város benyomását kelti. A hirtelen fejlődés következtében, — hiszen a város csak 30-40 éves múlttal tekinthet vissza — nincs még tradíciója, nincs egységes stílusa és városképe és a városnak még nincs kialakult centruma. De a fejlődés és a nagy forgalom minden idegenre rendkívüli hatást gyakorol. S ez az, amiben Tel-Aviv és Zürich valóban sokban hasonlítanak egymásra. Megtudom, hogy Zürich városának évi budgetje 250 millió frankra rög, a város kezelésében van a vilámos, a vízszolgáltatás és a városi gázművek és hogy a

város által rendelkezésre bocsátott évi 100-200 ezer svájci frank összeggel van segítségére a polgármester a zürichi művészeknek. A festők és szobrászok megvásárolt műveiből aztán a városháza folyosóján a város minden évben nagyon érdekes és színes kiállítást rendez.

Kérdeztem tőle, vajjon kapnak-e a svájci városok állami szubvenciót?

Természetesen, sokszor egészen tekintélyes összegeket, de ez nem jelent számunkra semmiféle elkötelezettséget a kormánytól szemben. — mondja dr. Landolt, — mi a mi gazdálkodásunkat abszolút önállóan és függetlenül intézzük. Már úgy gondolom — teszi hozzá magyarázólag — hogy a városgazdálkodás és államkormányzat nálunk két teljesen különálló dolog.

— Ugy érte — mondja neki kissé találya érezve magamat, — hogy nálunk ez a két dolog nem egészen különálló valami? — Zavarban van.

Kérem ez nem akar kritika lenni az izraeli városok egyszerű teljesítményével szemben, lehet, hogy az évek előtti tapasztalt bizonyosfokú politikai befolyás már egyáltalán nem érvényesül a városok kormányzásában, hiszen Izraelnek is tudnia kell, hogy a városok a legteljesebb függetlenségben és önállóság mellett tudnak csak megfelelni igazi feladatuknak.

Ezután még a zürichi idegenforgalomról — többszáz-ezernyi turista látogatja meg évente Zürich városát, — a színházokról és a Tonhalle világhírű hangversenyéről beszél nekem. De én a magunk ügyéről szeretnék tőle valamit hallani. Hogy mit szól a Szinaj-hadjáratához, az ország fejlődéséhez és általában a nagy műhöz, amelyet a kis zsidó nép épít oda-

kint. A semleges Svájc legnagyobb városának polgármestere szemmel láthatóan nehéz helyzetben van.

— Tudja polgármester úr — mondom neki — a politikuskok rólunk való véleményét ismerjük már, a polgármesteréket meg nem igen. Pedig ezeknek a véleménye sok tekintetben mérvadóbb lehet számunkra.

Hát kérem, — mondja némi habozás után, — semmi kétség afelől, hogy a zsidó nép odakint egy maradvány államnak szilárd és bizony alapjait rakja le és hogy mindaz, amit az állam alapítása óta a legutóbbi idő-kig véghezvitt, minden ok-jektív ember eszébe jutott érdemelte ki. Ha az arab szomszédokkal a béke tényre létező, az az új államnak, de az egész Közel-keletnek is hallatlan fejlődést jelentene.

Mosolyog, mint a kisdíák, aki jól felelt és én megnyugtatom, hogy most már nem kérek tőle ilyen nehezeket.

— A zürichi zsidók mint cionista polgármesterről beszélnek Önrel. Hogy jutott el a cionizmushoz?

— Beleestem — mondja nevetve. — Öt év előtt Srágj, akkori jeruzsálemi polgármester meghívására látogattam el Izraelbe és mondhatom, azóta mindig visszavágyom oda. — Sok lelkesedéssel és meghatottsággal beszél akkori útjáról, a három nagy városról és a kibucokról is, amelyekben mindenütt olyan nagy szeretettel fogadták őt. — El kell követni mindent, mondja, hogy a világ az országépítés nagy munkáját közelebből láthassa. Bizonyos, hogy minden ember, aki egyszer Izraelbe ellátogat, az új állam odaadó híve lesz.

Általában szívesen időzik

— Remélem, rövid időn belül kint leszek megint a feleségemmel együtt, de hogy az új életre támadt régi nyelvet valaha tökéletesen fogom bírni, azt magam sem hiszem.

Menni készülök. Néhány perccel visszatartás miatt én az ablakon keresztül a Limat folyóra és a gyönyörű Grossmünsterre eső kilátást figyelem, az egyik faliszekrény fiókjából gyönyörű kiadású díszes albumot vesz elő: csodálatos felvételek gyűjteménye a patinás Zürich festői részleteiről.

— Önnek dedikálom, de Önön keresztül az egész izraeli népek küldöm szeretettel, — mondja meghatottan és még hozzátesszi: talán ők maguk, az áldozatos izraeli nép maga sem tudja és érzéi igazán, hogy milyen esodálatos és hősi munkát végez az új zsidó ország életre-hívásával. Kérem adja át a régi Zürich városának meleg üdvözlését, a kicsi új ország minden lakójának.

A szíves üdvözlését ezenel átadom.

Salamon Mihály

AZ INDISZKRETA SAJTÓKONFERENCIA

Olasz lapjelentések szerint Gina Lolobrigida, a híres filmsztár sajtókonferencián hozta a közönség tudomására, hogy — anyai örömei elé néz.

Mint hírlíró, római egyházi körök rosznéven veszik Lolobrigidától, hogy a küszöbön álló szent anyasági hivatását is hirtelen céljaira használja fel és az egykori „édes titkot” a propaganda nagyharangjára köti...

FRANKLIN BENJAMIN

(Folytatás a 11-ik oldalról.)

Tölgy: És ha kibékültek, én itt leszek valahol a villában és maga megkapja a 200 forintot. En leszek a Tölgy, melyen a villám fut keresztül.
Szobalány (be): Nagyságos úr, kérem, a nagyságos asszony kéri, tessék felmenni a szobába és addig ne tessék kijönni, amíg ő be nem szól. (El.)
Tölgy: Mit szól, hogy ezek az asszonyok milyen furcsák?
Pléh: Ja kérem, fő a nyugodt házasságot... Tudja mit, én mégis fizetek a Zsoldosnak.
Tölgy: Bánom is én. (Dühösen indul.)
Pléh: De remélem, az öreg úr nem egy haragtartó ember.
Tölgy: Ugyan, szalmaláng az egész... Legfeljebb másfél óráig haragszik.
Pléh: Pont másfél óráig?
Tölgy: Igen, másfél óráig szokott haragudni.
Pléh: No, ezt még kibírom.
Tölgy: Majd meglátjuk. (Középen el.)
Pléh (leül az egyik asztalhoz, papirost, ceruzát vesz elő)
Etelka néni kap 60 forintot, a pucérját 7.50, a Zsoldos... egy nyavalyát...
Borongó (be középről, körülnéz, meglátja Pléht, odamegy): Szabad?
Pléh: Tessék. (Számol.)
Borongó (leül, nézi Pléht hosszan): Ön peing geszt?
Pléh: Miért tetszik kérdezni ezt tőlem.
Borongó: Csak kérem.
Pléh: Hogy-hogy csak kérem? Nem is ismerem önt, az életben soha nem láttam. Mit törődik ön azzal, hogy én peing geszt vagyok, vagy nem vagyok peing geszt.
Borongó: Nono, ez csak nem sértés.
Pléh: Hát tudja mit, igenis én peing geszt vagyok.
Borongó: Szóval ön itt lakik?
Pléh: Itt lakom.
Borongó: És mondja kérem, ön nős?
Pléh: Ugyan kérem (eszébe jut, hogy ő most Tölgy). Igen, nős vagyok.
Borongó: Talán éppen ugyebár nászúton tetszik lenni?
Pléh: Ugy, ahogy mondja, nászúton vagyok.
Borongó (végignézi, aztán énekelni kezd: Ne menj kislány a tarlóra, gyenge vagy még a sarlóra.)
Pléh: (csodálkozva nézi az éneklő Borongót): Ejnye, de jókedvűnek tetszik lenni.
Borongó: Hát az van, hála Istennek. Jókedvem az van.
Pléh: Nagy kincs kérem, nagy kincs.
Borongó: És mondja, kérem, nem kegyed volt az az ur-ember, aki egy fiatal leányt megszóktat az intézetből?
Pléh: Honnan tetszik tudni?
Borongó: Itt beszélnek a peing geszték.
Pléh: Érdekes. Hogy az ilyen kalandos házasságnak a

híre, hogy elterjed, ...négy nappal ezelőtt szóktünk meg és már ön is tudja.
Borongó (mosolyogva): Szóval maga volt?
Pléh: Én.
Borongó (nézi és újra elkezd énekelni).
Pléh (nem érti, csodálkozva nézi): Mi az kérem, népdal-estét tetszik rendezni?
Borongó: Én megmondom magának őszintén, hogy miért dalolok. Megígértem a feleségemnek, hogy mielőtt ütök, eldalolok egy népdalt.
Pléh: Mielőtt ütni tetszik?
Borongó: Igen... az ember mégis lehül egy kicsit, amíg két sort eldalol. És ha teszem azt, még sem hül le, eldalolom a harmadik sort is.
Pléh: Hány sorból áll ez a kedves kis dal?
Borongó: Négyből.
Pléh: És ha teszem azt, akkor sem tetszik lehülni?
Borongó: Akkor uram vége. Akkor uram, én ütök... de nem sokáig, csak másfél óráig.
Pléh: Nagyon kedves szokás... és most például miért tetszik izgatottnak lenni?
Borongó: Mert annak az intézetbeli lánynak én vagyok az édesapja.
Pléh: Ön?
Borongó: Igen. Én vagyok az ön kedves apósa.
Pléh (a villa felé néz, ahol Tölgy eltűnt): Ez az a másfélóra. (Borongóhoz) Kérem a dolog úgy áll — ...püff neki, Etelka néni nem kap egy vasat sem... a dolog úgy áll...
Borongó (énekelni kezd, most már három sort)
Pléh: Ajajj... már a harmadik sornál tart... fuuccs a 200 forint.
Borongó: Szóval kedves Tölgy úr, maga erre mert vállalkozni.
Pléh: (Feláll és menekül.)
Borongó: Magának a házasság egy vice? (Megfogja.) Megszóktetni egyetlen leányomat? (Emeli a kezét.)
Pléh: Uram, ne siesse el ezt a dolgot... dalolni!
Borongó (dalolni kezd gyorsan.)
Pléh: Ne olyan gyorsan, annak tempója van... a fene egye meg, hogy lehet ilyen rövid nótát választani. (Indul sietve.)
Borongó (utána megy, megfogja): Szóval maga azt hiszi, hogy ez büntetlenül lehet?
Pléh: Könyörgöm, nem én szóktattam meg az ön lányát.
Borongó: Hogy érti ezt?
Pléh: Ugy, hogy én az Etelka néniéknél akartam hatvan forintot adni, de...
Szobalány (bejön. Kezében egy tálcával és a kert felé tart.)
Pléh: Jöjjön csak ide. Ismer maga engem?
Szobalány: Nem.
Pléh: Tölgy urat ismeri, ugye?
Szobalány: Hogyne. Az előbb ment be a villába.
Borongó: Szóval nem maga az én vőm?
Pléh: Dehogy vagyok... Jaj Isten ments... egy ilyen vad... egy ilyen vadászembernek, mint ön?
Borongó: Ugy? Köszönöm. (Dühösen a szobalánnyal együtt be a villába.)
Pléh: Na megállj, te Franklin Benjámín. A fene egye meg a gazemberét, 200 forintért agyon akart üttenl.

Kovács (be): Örülök, hogy itt találom. Remélem, már nem haragszik?
Pléh: Nem? Még csak most haragszom igazán.
Kovács: Uram, béküljön ki velem. Én a béke embere vagyok.
Pléh: Ugyan kérem, nekem nem önnel kellett volna kibékülnöm. Juj. (Most jut eszébe a trükk.) Uram, én boldog vagyok, hogy kibékülhetek önnel. Sőt van egy barátom, akinek elmondtam a dolgot, ő is mondta, hogy béküljünk ki... Juj (megöleli).
Tölgy (be): Eszreveszi, hogy Pléh ölegeti Kovácsot. Boldogan nézi, mosolyogni kezd és úgy kerül, hogy kacsinthat Pléhnek.)
Pléh (visszakacsint): Nagyon boldog vagyok, hogy kibékülhettünk, tudtam én, hogy ő nem fog haragudni, persze az első pillanatban egy kicsit ideges volt.
Kovács: No de kérem, szóra sem érdemes. Én a béke embere vagyok.
Pléh (átöleli és int Tölgynek, hogy jöjjön oda).
Tölgy (mosolyogva, büszkén odamegy).
Pléh (Kovácsához): Most már elárulhatom, hogy tulajdonképpen nem is én vagyok Tölgy Ferenc, hanem ő.
Kovács: Tessék?
Pléh (Tölgyhöz): Ölelje meg.
Tölgy (megöleli): Atyám... A Tölgy Ferenc én vagyok.
Kovács: Uram, én ezt az egész dolgot nem értem.
Pléh: Majd megérti. A fontos, hogy ölelje meg.
Kovács: De kérem. Igazán olyan furcsa.
Pléh (Tölgyhöz): Csókolja meg.
Tölgy (megcsókolja): Atyám, ugye nem haragszik?
Kovács: Mi az kérem?
Tölgy: Az a fontos, hogy nem haragszik, a többi majd megmagyarázom. Ugyanis (megöleli) most rohanok és elmondom a feleségemnek, hogy kibékültünk. (Indul.)
Pléh: Egy pillanat... Szabadna a 200 forintot?
Tölgy: Hogyne... Tessék... Maga ezt megérdemelte.
Pléh: Maga is.
Borongó: Melyik a Tölgy?
Tölgy: Én vagyok, mi tetszik?
Borongó: Maga?
Tölgy: Igen. De nekem most dolgom van. (Indul.)
Borongó (elkapja): Egy pillanat... (dalolni kezd):
Tölgy (Pléhhez): Mi ez?
Pléh: Ne törődjön vele... Várja meg a negyedik sort.
Tölgy: Dehogy várom. (Indul közép felé.)
Borongó (utána megy énekelve a harmadik sort, el).
Pléh (éneklő a harmadik sort).
Kovács: Mi ez?
Pléh: Most jön a negyedik sor.
Borongó (hangja hallatszik, amint éneklő: ki süt nekem lágy kenyert).
Pléh: Hát ez el van intézve (veszi a kalapját.) Ajánlom magamat.
Borongó és Tölgy berohannak, Tölgy zúhtán.
Borongó: Megszókteti a lányomat?
Tölgy: Mondja maga bitang, hát kivel békített ki maga engem?
Pléh: Akivel könnyebb volt.

— Fügöny —

Képeslap

A HALHATATLAN NINOCSKA

Írta: Pásztor Béla

A külföldi rádióállomások sugározzák a menekült magyarok néha humoros üzeneteit, amelyek persze nem névre és címre szólnak, hanem előre megbeszélte jellegre. Itt van néhány mintapéldány:

„Ugy szeretlek, majd meghalok jellegre üzenem otthon hagyott menyasszonyomnak, hogy ne aggódjék érttem, mert remélek érzem magam a szabadságban.”

„Dávaj gitár jellegre. Újszóra jelentő sógorának üdvöltök Farkas, hogy ne haragudjék, amiért az eldugott őt kézigrántót magával hozta. Mind az ötöt sikeresen felhasználta útközben.”

„Sztálin-szobor jellegre üzeni Jancsi az oroszoknak, hogy menjenek haza. Ha ők hazamennek, akkor — Jancsi is hazamegy!”

(Borszem Jankó)

A szállodai portásnál az egyik vendég érdeklődik az arra elhaladó feltűnően szép nő iránt.

— A hölgy keresztneve Erzsébet, 54 kilós, csipőbőrsége 18 centiméter, a telefonszáma 73-56-84... és én vagyok a férje — hangzik a válasz. (Schweizer)

(Illustrierte Zeitung)

A dániai Aalborg városka Márkus-templomából egyre-másra kezdtek elmaradni a hívők. Amikor a pap körkérdezt minden izében, hogy miért szüntették be a misék látogatását, azt a meglepő választ kapta, hogy az istentiszteletnek nagyon unalmasak. A pap erre nagyszabású rejtélynyilvánítást hirdetett, espedig olyan formában, hogy utasítást adott az orgonistának, játsszon le őt rövid egyházi melódiát, a hívőknek pedig ki kellett lálniuk, milyen dallamokat hallottak. A megfekték között jutalmat oszt ki a találgatóknak, akinek ötletét most más templomokban is alkalmazzák.

(Dagens Nyheter, Stockholm)

Az Ohio állambeli Columbus város állatkertje történelmi jelentőségű esemény színhelye volt. Christinának a kilenc éves gorillának utóda született. A 126 kilós gorillamama 20 kilós cseméjét hozta a világra. Az újszülöttet egy állatorvosnő hallgató vette észre az állatkert majomházában. A szülés végére érkezvén, elvágta a köldökzsinórt és amint észrevette, hogy a gorillaesemétet a kimúlás veszélye fenyegeti, szétfésztette annak száját, levegőt fújt bele, majd mesterséges légzést alkalmazott.

Az esetnek állattörténelmi jelentősége van, mert a gorillák nem szoktak a fogságban utódokat a világra hozni. Az állatkert igazgatója szerint, ez az első ilyen eset. (Science Magazin, Boston)

Az amerikai Oak Ridge-i atomkutató intézet egyik laboránsának a felesége atomszármazék kimutató készüléket vásárolt és valahányszor férje a hitvesi ágyba akar jönni, előbb igyekszik a készülékkel megvizsgálni, vajon nem lett a napi munka után — rádióaktív.

Mir szerint az atomkutatóban alkalmazott férfiak feleségei is beszereztek a készüléket és hasonló vizsgálatnak kívánják alávetni férjüket, nehogy a férjüket hátrahagyó áldozataivá váljanak.

Az Oak Ridge-i rádióaktív gyanús laboráns nem volt hajlandó alávetni magát neje előzetes vizsgálatának és bejelentette, amennyiben ehhez a jövőben is ragaszkodik, úgy megindítja ellene a vádlóbeszédet.

(Times, Chicago)

1939 november 19-én nagy izgalom volt New-Yorkban. A Radio City Music Hall körül lezarták az utcákat, csak a 6500 személyes nagy mozihoz lehetett közeledni; úgynevezett „Hollywood premier” volt, ami azt jelentette, hogy a Ninocska első előadásán „personal appearance” lesz, vagyis megjelennek a film alkotói, főszereplői és főleg az „isteni” Garbo. Tízezerre várták az utcán, hogy egy másodpercig láthassák, amint kiszáll az autójából és a mikrofonon át kihirdetik: megérkezett Ninocska.

Tizenhét évnél több telt el azóta és a közelmultban Tel-Avivban egyik mozi reprire tűzte (ki tudja, hányadszor) a Ninocska-t. Ha van a filmnek, ennek a legfiatalabb művészetnek „klasszikus” alkotása, úgy ez a film annak számíthat, tizenhét év nagy idő ebben a technikához kötött, tehát rohamosan fejlődő és változó művészetnek a történetében, sok minden elterjedt, megkopik, elavul, sőt szármalassá és komikusá is válik. Hogy van az, hogy ezt az „örög” filmet mind az öt világrészben ujból és újból szeretettel, izgalmas érdeklődéssel fogadják nemcsak a régi közönség, hanem a „beérett” új publikum is. Ilyen időálló csak egy „Meisterwerk”, egy remekmű, egy klasszikus lehet. A „Ninocska” amerikai film, de minden ízében európai produktum. Előszörben a szerzője: Lengyel Menyhért, a világhírű magyar-zsidó író, a „Tajfun” remektollírója és sok igen nagyszerű darab szerzője tessz európaivá. Aztán az egész színter, az élen Lubitsch Ernővel, a szenális rendezővel, akinek finom, szellemes, ötletes stílusát eddig még egyik kollegájának sem sikerült túlszárnyalnia. Lubitsch is magyar földről indult el. Reinhardt tanítvány volt. Három főközmű: a berlini zsidó Felix Bressart és a bécsi Alexander Granach, meg a pozsonyi Sigi Ruhmann olyan triót alkot, amit nem lehet megismételni. (Előbbi kettő Buljanov és Kapalsky népbiztosok szerepében, mintha már akkor Bulgant és Chruscsevet karikirozták volna. Kisértetiesen édes humorral. És a szigorú komiszár szerepében Lugosi Béla szerepelt. Az egyedüli nem zsidó a férfiak között Mert Melwyn Douglas (eredeti néven M. Hesselberg), a férfifőszereplő is az. Huszonnygy filmben játszott Greta Garbo. A Ninocska volt a 23-ik. Mindent 18 év alatt. Mint egy üstökös jött, gyújtott, lángolt, világított. Lyonel Barrymore, aki hat filmben játszott vele, mondta róla: „A legnagyobb színésznő, akit valaha a vásznon láttunk.” — „Garbo személye, élete, meséje legendává vált életében, — mégpedig akarata ellenére. Talán az egyetlen út legendává lenni” — írta róla egyik életrajzírója, John Bainbridge, „Garbo” című vaskos kötetében.

Furcsa, kütötte ember, misztikus, bogaras, ideges; kiismerhetetlen, nagyvonalú, tisztelelet parancsoló, bámulszató egyéniség. Ezek a jelzők csak töredékei annak a dicséret terminológiának, amivel Garbot pályafutása alatt és azóta is övezik. Sajtóval, riportokkal, műtermen kívül fényképekkel a mai napig is hadilábon áll. A szó szoros értelmében küzdött, védekezett ellenük. Soha interjú nem adott — egyetlen kivétellel, azt is megbánta. Ujságíró számára megközelíthetetlen. Ilyen neveknek emlegettek: A svéd szifinx. — A szemérmes rejtély. — A fogynak forradalm.

(A nagy „véletlen”)

Stiller és Greta találkozás „nagy találkozás” volt. Stiller 40 éves volt, Greta 17. Mint a nyers gyémántot a kőszőrű ügy csiszolta igazi drágakővé. Irányította sorsát. Nevet adott neki: Greta Garbo. Tanította, leterkelta, bátorította, küzdött érte, míg a világ első sztárja nem lett. De Mauritz nemcsak hivatásból mentora volt, hanem benső barátja, karakterének, személyiségének formálója és — talán egyetlen szerelme. Stiller rendezésében, svéd néma filmen játszotta életének első főszerepét a Gösta Berlingben, Selma Lagerlöf megfilmesített művében. Ezután Európában még csak egy filmben játszott. Hugo Bettauer, a zsidó bécsi író: Freudlose Gasse című bécsi filmjében. Mauritz Stiller a Gösta Berling premierjének sikere után Hollywoodba szerződött, de ő csak úgy akarta aláírni a szerződést, ha a fiatal Garbot is szerződötték. Csak kényszerűségből meg is írték 300 dollár heti fizetéssel. Stillernek heti 1500-at adtak.

Mauritz orosz zsidó volt. Csaknem két méter magas, nagylábú, nagykezdű, hosszú arcú, elegáns óriás. Apja zenező volt a cári hadseregben. Az ő neve Mózes volt, barátai, Garbo is „Moje”-nak hívták.

1925-ben érkezett New-Yorkba. Stiller azonnal dolgozhatott. Sokáig, sokáig tartott, míg Greta Garbo első szerepét megkapta. Nem tudták, mit kezdjenek vele. Stiller ment a maga nagyszerű útján, de közben mégis kiküzdötte Greta első főszerepét. Temptress volt a címe. (A csábító). Féltékeny volt, de Garbo jó kritikát kapott. Második szerepe: The Torrent kimondott bukás volt, de Garbo még több elismerésben részesült. Egyik se volt nekiráló szerep. És ekkor jött a nagy sláger: *Flesh and the Devil*. Sudermann „Es war...” c. regénye után. John Gilbert, az akkori idők dédelgetett szerelmes színésze és Greta olyan forró, véperzselő játékokat produkáltak, hogy a filmet az egész világon „csók akadémiának” meg „szerelem egyetemnek” nyilvánították. A Garbo-láz elindult. Egyik nagy feladat a másik után jött: Anna Karenina 1927-ben, *The Divine Woman* 1928-ban és még ez év-

ben a *Mysterious Lady* is. És miatt legelőbb filmjének partnerével John Gilberttel a közvélemény és a hollywoodi pletyka szerint szerelmi regénye szövődött, — megérkezett a gyászír, hogy irányította, nevelője, szerelme: Mauritz Stiller 45 éves korában hirtelen meghalt.

Boldog színész — boldogtalan asszony

Magányosságra. Melankóliára hajlamos természete a teljes zárkózottságra vitte Garbot „Moje” halála után. Később elutazott Stockholm-ba, ott egyedül kereste meg a Jewish North Cemetery-ben az elővárosi zsidó temetőben az imádott férfi sírját. Örökké gyászolni fogja. Stiller sohase volt nő. — Garbo, sose akart férjhez menni. Talán, ha Stiller életben marad, részedi, hogy menjen férjhez, John Gilberthez, akivel együtt úgy emlegették, mint ideális párt, mint Romeót és Juliát, Dantet és Beatricet, Antoniuszt és Cleopatrákat, a halhatatlan szerelmeket. A lehetőségnek Garbo végül szakította egy nyilatkozattal: John és én jó kollégák vagyunk csupán. — Biográfia írói — sok könyv jelent meg róla — egyelőre nem abban, hogy a nagy, az irigylet, a körülrajongott, szerencsés Garbonak nem adott az élet egyetlen boldog évet sem.

Clare Booth Luce, az írónő, nagykövethő is tanulmányt írt róla, főleg Garbo „szerelem térképéről”. Azt írta: Igazi nagy nő nincs a történelemben nagy szerelem nélkül. Szép Heléna — Páris nélkül, XIV. Lajos nélkül — Pompadour, Salome — Keresztelő János nélkül elképzelhetetlen. Garbo mellett nincs partner. John Gilbert lenne az? Szalmaláng volt!” — A boldogság elkerülte Gretát. Kitűnő férfiak, nagy nevek, nagy vagyonok urai küzdöttek érte. Sokáig emlegettek Rouben Mamoulian román származású rendezővel, Georg Brent színesszel, a milliomas George Schlee newyorki bankárral. Báró Erich Goldschmidt Rotshild is feleségül kérte. Syward herceg, a svéd trónörökös öccse is az udvarhoz tartozott. A gazdag orvosok: Gaylord Hauser, a Look Yungner-Live Longer szerzője máig is követi mindent. Közben lezajlott a már-már házassági befejezést ígérő regény Leopold Stokovskyyal, a nagy karmesterrel. Ez is füstbe ment.

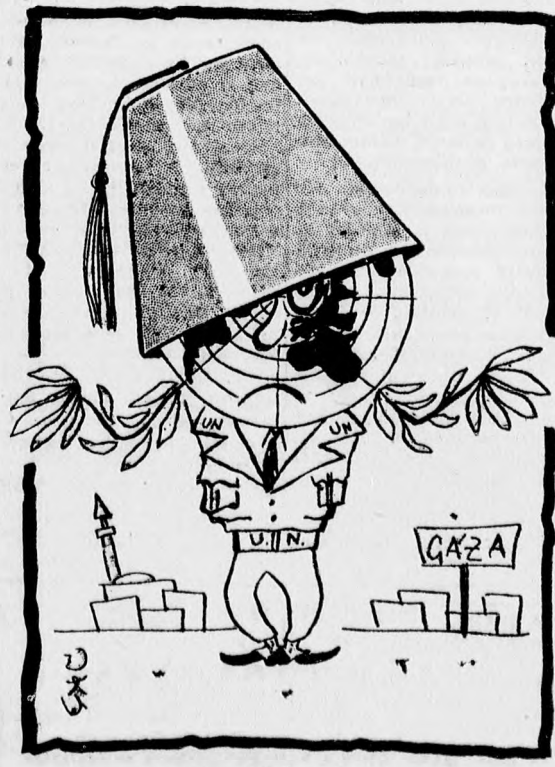
Film-mérföldkövek

A munka volt az élete, vizsgálta, öröme. A siker a szerelme. Csak fel kell sorolni főbb filmjeit. Egy-egy állomása a filmtörténelemnek: *Vad orchideák*, *Anna Christie*, *Románc*, *Mata Hari*, *Grand Hotel*, *Szines fátyol*, *Anna Karenina* másodsor, *Krisztina királynő*, *Kamélias hölgy*, *Waleszka grófnő* és *Ninocska*.

A Ninocska után a *Metronak* az az ötlete támadt, hogy a nagyhírlő Greta Garbot mint modern, rövidhajú, amerikai flapper-gírlőt tálalják a *Two Faced Woman*. — Kétarcú Asszony címszerepében. Garbo érezte, hogy a szerep nem neki való. Küzdött, könyörgött — és George Cukor rendező rábeszélte mégis. Elvállalta és megbukott. Azóta hallani sem akar filmeséről. 16 éve halgat. (A vele egyidős Marlene Dietrich ezalatt 9 filmet játszott.)

Garbonak is minden évben megújítják az ajánlatot. Van nekik nekiráló nagy feladatok. Az ő alakításában filmre kívánkozik: *Bovorné*, *George Sand*, *Sarah Bernhard*, *Duce Eleonora*, a *Cyrano Roxanának* alakja. Egyik ujság azt írta a napokban, hogy *Daphne de Maurier* regényét, a *My Cousin Rachel*-t fogja hamarosan eljátszani Hollywoodban. A szerep ideális Garbo figura. — Bár már a jegyváltásnál tartanak. — Akár szívesen sorba is állunk.

PURIM (?) GAZA'BAN

A Hitachdut Oléj Hungaria közleményei:

TEL-AVIV:

AZ ÚJ HOH KULTURHÁZ ELSŐ BÁLJA

A telavivi HOH nagyszínház purimi mulatságát március 16-án, szombat este 9-kor az „Otel diehak” (Social Center) helyiségében rendezi meg. (Házárkon 61. Trumpeldor sarok.)

Esti királynő választás — Nagyerőkö tombola. — Pompadour hangulat és tánczenekar. — Szóid árk. — Fésőrangó jazz.
A szépségverseny zárójelében résztvevő többek között Rina Weiss a „Miss Univers” első udvarnokgye, aki átnyújtja a bálón a megválasztott Esti királynő címet. Tekintettel arra, hogy a közönség lényelme szempontjából jegyeket csak korlátozott számban bocsátunk ki, kérjük, mindegyik szomszédoké előre beelő-jegyet! Az utolsó feladás nines.

Költészetek kiadás szerepmű-jából KÜNN meghívókat nem küldünk.
Jegyek elővételben kaphatók: „Hadash” kölcsönkönyvtár (Házárkon 59). „Jambor” kölcsönkönyvtár (Házárkon 54). „Davit” kölcsönkönyvtár (Borshid 36). Lóbi Margit kölcsönkönyvtár (Házárkon 10). Taami kölcsönkönyvtár (Dizengoff 201). HOH-iroda (Náciát Benjamin 40) **Rámát-Galim**. „Filmfotó” Reh. Rav Kuk 1. — „Tekia” Dizengoff utca 58.

JERUZALEM

A HOH Szociális Bizottsága f. hó 20-án, szerdán este 10 órával kezdettel

PURIMI TEAESTET
Rendez a Művészklubban a „King David” színház mellett. Házárkon 59. Horváth Pál. Léb. Bálánok. Ing. Müller László és Ing. Neher Bláha. — Művészklub. Tanc. Beledjái megvalósításmén kérjük a résztvevőket, hogy fehérműt vagy ágyműt szegállatassanak be a menekültek javára. A nemes cél érdekében kérjük, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

CHOLON

A choloni HOH ezúton hívje meg tagjait f. hó 19-én, kedden este 7:30-kor a Savoy kávéházban megtartandó

rendes évi közgyűlésére
Határozatképtelenség esetén ugyanaznap este 8:30-kor másodszor ül össze a közgyűlés és a megjelentek számára való tekintettel nélküli határozatképes. — A közgyűlés keretében

dr. Hermann Dezső

aktuális kérdésekről tart előadást.

TÁRGYSOROZAT:

1. Megnyitó. 2. Beszámoló a múltadról. 3. Pénztári jelentés. 4. Ellendri jelentés. 5. A tevékenység megadása. 6. Az elnök és választmány megválasztása.

Vendégeket és új öleket is szívesen látunk. A vendéglátás.

OFAT

A HOH ofati csoportja értesíti tagjait, barátait és ismerőseit, hogy szombaton, f. hó 16-án este 8 órakor a „Herzlia” szálló nagyszobájában megtartandó

PURIMI TEAESTET RENDEZ.
Esti királynő választás. Tombola. Az ezekből befolyt összeg tiszta jövedelmet a magyar menekültek felelősségére fordítjuk. Meghívókat Grünbaumnál, az Kelet bizalmasosánál lehet beszerezni.

NAHARA

A városunkban letelepedett új magyar menekült öle javára, az Amidárbán levő moziban, pesterben, 1957 március 15-én, este 9 órával kezdettel

MŰVÉSZ-ESTET
Rendezünk. — A műsor keretében fellépnek: Stefanidesz Ily. és alkalommal ivit nyelven is; Fírdi Lászlóné ökl. zongora- és ének-tanárnő. Müller Jenő előadóművész. Rubin Anel ritmikus tornatanárnő gyermekcsoportja. Drexler Vera. Kabina Pista. Rubin Gusafi helyiosportunk kedves műkedvelői.

Beleptéti, tekintettel a szociális időre. II. 1.000 és 1.000. Jegyek elővételben dr. Somogyi partfümeriában és dr. Lázár fotoszaküzletében kaphatók.
Kérjük városunk magyarjait lakosait, nemkülönben a környékbeli kibucokat, mozgókort, azokból Akko magyarjaink közönségét, hogy ezen rendezvényünkön minél nagyobb számban jelenjenek meg, ezzel is támogatják munkájában a helyi szociális vezetéseket.

ASRALON

Folyó hó 16-án, szombat este 9:30-kor vidám műsoros, táncos

PURIM-ESTET

rendezünk a Májú nagyszínházban, amelyre szeretettel meghívjuk magyarszájti közönségét.

RISON LE-CHON

PURIM-BAL

A rison-lechoni HOH szociális bizottsága ezúton hívja meg összes tagjait, barátait folyó hó 16-án, szombaton este 9 órával kezdettel az Engel-vendéglő Rina Herzl 64. sz. alatt tartandó purimi táncos bálra, melyet szociális kitta-kapra rendezünk. Vendégeket szívesen látunk.

1957 III 15 Új Kelet 18

APRÓHIRDETÉSEK

ADÁS-VETEL

FRIGIDAIRET keresek, jó állapotban, megvételre (lehet hisz Amec) Sugár, Azor, Sikun Góg. Dr. Licht-u. 3.

ALKALOM! Uj luxuságy, rézmű, fotelek, olcsón eladó. - Tel-Aviv, Allenby 97., II. lépcsőház, III. emelet, 13-as sz. ajtó. (12-4, 7-9).

Uj "PILAZAK" továbbá Singer-vasgép, minden fajtában, megvételre. - Ing. Hirschenson, Jaffa, Buzstani-utca 12. Tel. 82503.

Gyönyörű FURNIROS SZERKENY alkalmi áron eladó. - Tel-Aviv, Katsenelson-utca 9. ajtó 3. esti órákban.

1000 CSODAS amerikai ruha, tavassz és nyári szezonra. Krasznik, T. A., Gottlieb-utca 3 (KRL-nek).

TAVCSÖVEKET VENNEK, vidék-ről is. Ajánlatok ár- és minőség megjelölésével: Weiss, Moskor Chájim, Jeruzsálem, Bét Lávan.

MISZADA ELADÓ VAGY BERRE-ADÓ Muzsábi környékén. Erdék-ész: Fortuna, T. A., Idelson-utca 20. sz.

ELADÓ Tel-Aviv környéki MESER, Állandó, biztos megvételre. Késlelges elcséreltem tel-Aviv-i kintlétező lakásra. „2490/57” jelűre a kiadóba.

BÚTOR-HITEL 12 HONAPIG: ruházatkészletek, 2, 3, 4-üléses. Kombi-ágy, 6-8-üléses. Kényelmes és beépített rádió-granó-fónnal, szalon- és dupla-reklámé, fotelek, frididrejt, -Wagenberg, T. A., Rambam-utca 8.

Bütörszövet
GYARI LERAKAT: SPITZER,
T. A., Merkáz Miszchári 15. tel. 84723, Jaffa, 3-u. 16.

LAKÁS-BÉRLET

LAKÁS, ÜZLETHELYISÉG a közismert „Express” iroda átjárn, Tel-Aviv, Merkáz Bálái Metáchá 5. sz. Tel. 8376. (10-1, 4-6).

LAKÁST, ÜZLETHELYISÉGET bérbedünk, eladó, gyönyörű, Ferduljon bízalommal a Weinberger Irodához. Tel-Aviv, Merkáz Bálái Metáchá-utca 12. - Telefon: 4923. (10-1, 4-7-9).

JERUZSÁLEMBEN legjobban eladja lakását **WILLIAM** lakásközvetítő iroda Kitiünő társulások, komoly párnaszák. Luxuslakások. **BEN JEHUDA UTCA 5. Jeruzsálem.**

KIADÓ SZOBA a Keren Májje-meten, 5250.-. Egyosztós lakás Gordonon, 3850.-. - Bütörozott 2 szoba (vagy három) 80.-, „Habasisz”, T. A., Allenby 119. 10-12, 4-6-ig.

Kellemes pürimol

És százhöz évig tartó boldogságot kívánok azok lakóitól, akiknek a lakásuk olyan, amilyen, mint az én lakásom, aki hajlandó lenne egy kitünő referenciával rendelkezni, egytől-kettőt, majd egy új otét, kuceapenz nélküli, tód-szerű hávi bérét egy 1-2 szobás lakáshoz juttatni - Tel-Avivban. - Sürgös válaszokat „OPTIMISTA” jelűre Tel-Aviv, P.O.B. 4227. címre kérek.

KÉT SZOBA, KONYHA, melletk-helyiség, 3.500.-ért átadó. - Tel-Aviv, Buzstani-utca 13. sz., Eden moznál.

Különféle lakások

kiadók és eladók. Exisztenciák - üzletek. Gyors és kitünő szolgálat az

ADIN Közvetítő irodában, **TEL-AVIV, Allenby 56.**, tel. 6451. 10-12, 4-5-ig. **A lakáspolitikai vezetője: HABERFELD ERZSI „MALDAN”**

JERUZSÁLEMBEN LAKASOK. Eladók, társulások BLECHNER úján, Hotel „Zion”, 10-12, 4-6.

ELADÓ ÜZLETEK NAHARIAN. Jó megvételre mérsérolnak, fod-raknak, kol-bo üzletek, kiosz-knak, stb. Ádám Menáse, Naharia, Herzl-u. 110.

Eladó 100 m²-es ÜZLETHELYISÉG Naharia ipari negyedben. - Erdékész: Janai, Kfar Háree.

Kétszobás nagykonyhás LUXUSLAKÁS 1/2 dunám udvarral, gyümölcs-fékkal, olcsón eladó. Azonnal beköltöztethető. **Grünblatt Dávid, Natanja,** Sikun Miszchári 400. a postánál.

KOZMETIKA

MARIANNE

FÉSTÉS DAUER EGYSZEMELT FRIZURA KOZMETIKA PEDIKUR T. A., Allenby 87. (udvarban)

SOPHIE KOZMETIKAI SZALON. Tel-Aviv, Gordon-utca 20. Kétfoldi diploma. Szakmai kiképzés, esti és nappali kurzusok, játékos árak. - Ránctalanítás, végleges szároltávolítás. Délelőtt 9-től délután 6-ig.

A SZŐRELTÁVOLÍTÁS TERÉN Uj Speciális elektromos utókeze-léssel 1600 hajszálát távolít el órántokt arcról, karról, lábról, karantálan - végleges, rövidhullám-eljárással kizárólag „JARDENIA”. Tel-Aviv, Jochnám Hászandár 18.

SZŐRELTÁVOLÍTÁS VEGLEGES SZEN és NYOMTALANUL, teljes karacéval, arcról, karról, lábról, a legmodernebb villanygépekkel. „ORADIN”. T. A., Ben Jehuda 238. (Azéllt Makkabi 7.) Tele-fon: 20583.

OKTATÁS

TOMASCHOFF SZARA néber és angol órákat ad Jeruzsálem, Ka-tzinon, Amddár 6.

KÜLÖNFÉLE

PEDIKUR BNE-BRAKBAN „Salm” épületében, Rabbi Aliba-utca 43. Lábápolás: 8-1, 4-7.

Bütörszövet
Legjobb divató tweed, tisztagyapjú építé, sima pamut-szövetek

KERESÉSEK

FELKÉREM azt az urat, aki a közel-multhban érkezett Magyarországról és az Uj Kelet szerkesztőségében a címem után érdeklődött, hogyha a személyes látogatásban akadályozva van, adjon lehetőleg-et arra, hogy én keressem fel. - Abádi Ervin, Rámát-Gán, Reh. Herzl 60.

108/20 UKRAJNAI MUSZ-század-ból (1942/43. Almás), 305/5 sz. hajmáskéri (1944) musz-századbeli bajtársakat, akiket 1945-ben Né-metországban szabadítottam, ke-resek kölcsönös igazolás végett. Kráusz Jákov, Rechovoit, Sikun Miszchári.

BINÉT GYULÁT, valamint RETHI JENG építésztervezőket, Budapest-ről, akikkel együtt érkeztem fel-tárú 25-én Haifába, kérem, közöl-jék címüket: Moskovits Szerén, c/o Natán Zúzman, Mosáv Bét-Mér, Prozdor Jeruzsálim.

MUSKAL ARJÉT, szül. FOREST (Transzilvánia) - keresi Berkovits Melus, Givát-Adá, Sikun 13.

GOLD SANDORT (Zalambily-fáról) 1944-ben a jánosházi ket-től deportálták. Aki további soráról tud, értesítse bevegét: Gold Keá, Givát Aljia, 412-es u. 1. sz.

Szentendéről 1941-ben elhurcolt FENYÖ IMRE muszós bajtársát címét keresi igazolás céljából ajs. Fen y 6 Jenő osztalos, Naharia, Amddár 53.

GROSZMANN KALMANT, 1951-ben Migdál-Gádban lakott, keresi Goldstein Tibor, Bern, Schützenweg 22., Sváje.

SINGER ERVINT, aki 1948-ban átjázott és Haifán szerszámkészítő lakatos volt, keresi Gonda Fista megbízásából: Múler Méir, Tel-Aviv, Schatz-utca 9.

1944 MAJUSATOL - Csepel, Fertő-rákos, Mauthausen, Günskirchen-i bajtársakat keresek kölcsönös igazolásra. Salomon József, Naharia, Sikun Memsdti 26.

AUSCHWITZ, PLASOV, GER-HARDSDORF, ST. GEORGEN-THAL-i nyírborgátalak, vagy más-olnak kérem címüket (Spillin-ger Bóké), Hana Jivni, Akko, R. B. 7.

Könyvek - Könyvtárak

JÓ ÉS UJ KÖNYVEKET olvashat Jám bor Eliseva kölcsönkönyvtá-rából. Tel-Aviv, Allenby 84. sz. udvarban. Könyveket a legmaga-sabb áron veszek.

350 JO MAGYAR REGÉNY EL-ADÓ. Rison Lecion, Rothschild 44.

TÁRS

5000 EMBER vanul el naponta tel-Aviv-i Betelem elől. **SLAGER-CIKE** eladását keresem. „50%” jelűre a kiadóba.

Levelézés - Házaság

JÓMEGJELENESU, szerény, 67 éves asszony megismerkedne há-zaság céljából biztos existenciájú férfivel. - „Berendezett lakásom van” jelűre a kiadóba.

Az ország legrégibb és leg-forgalmasabb magyar nyelvű házasságkötöztető irodája „FORTUNA” Kitiünő külföldi összekötő-télek - megfizethető, pontos intézköztetés „FORTUNA” a fánli: kitiünő, pártképes, vagyonszó hölgyeket és pri-ma existenciájú rendelkező urakat. **TEL-AVIV,** Idelson-utca 26. Reggel 10-től este 10 óráig.

INTELLIGENS, jóméglelésű férfi, biztos állásban, feleségül venne helyes nőt 37-ig, esetleg gyerekekkel. Haifa, P.O.B. 1909.

CSINOS, jóméglelésű, elvált asszony, berendezett kis lakással, férjehezmenne megvételre bír őriemberhez. 50-ig. - Tel-Aviv, P.O.B. 4227. „Szimpatikus” jel-űjére.

Haifa és környéke! Figyeltem **„Fortuna”** házasságkötöztető irodá. Összekötőtélek az egész or-szághban. Nemzetközi kapcsola-tok. Turisták.

HAIFA, Bécél-utca 6., III. em. D. u. 4-s. péntek kivételével

JÓMODU, nagyon szép, 32 éves övegyasszony részese keresek ko-moly, finomlelkű, valóságos érzel-mel férfi, házasság céljából, „Gyermekezerető” jelűre a ki-adóba.

WILLIAM a legismertebb házasságkötö-zető iroda elnöke pártképes, ajánl, előzetes költségek nélküli, jobb körülmény, diszkretné, eredményesen.

JERUZSÁLEM, Ben Jehuda 5. I. emelet. **P.O.B. 123.**

38 EVES, cseh-slovéniai úriú, rendezett anyagokkal, férje-hezmenne állással és lakással, nem-délkező 45 körül férfihez. „774” jelűre, T. A., P.O.B. 2592.

BAJOS, ötvönes, némi vagyonnal rendelkező nővérem szeretném boldognak látni hozzáállni, intelli-gens, jóméglelésű, keresettel bíró úriember oldalán. „Nemeslel-ki” jelűre a kiadóba.

ÁLLÁS FOGLALKOZÁS

TELEFONALJON 3637-NEK. „Rudi” iroda. T. A., Javne-u. 2. sz. munkaszűrket kiadó mindenféle munkára. Keres továbbá ozeréteket bentlakással T. A.-ba és kör-nyékére.

ÖNÁLLÓ
varrónöket és kézimunkásokat EGESZ FINOM NŐI RUHA KONFЕКCIÓHOZ azonnala FELVESZEK CSAKI ELSŐREN DÜ MUNKASZERETEK

„RACHEL” T. A., Házjárd-utca 11. II. em.

ÖZERÉTEKET, metapleteket és mindentféle állást „Express” át-ján. T. A., Merkáz Bálái Metá-chá-u. 5. tel. 8376 (9-1, 4-6)

MUNKASZERET könnyű mun-ka felvételre. Balogh Bördisz-műves, T. A., Herbert Samuel-u. 66/II. (tengervári).

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTAT azonnala felvesz: Zsálon Buda-pest, Tel-Aviv, Allenby 28. szám. Tel. 62678.

FIATAL BUTORASZTALOS-SEGÉD periz munkára, felve-szék. Foltúrozó, előnyben. Jelent-kezi: Uj Kelet, Natanja.

VASALÓNÉT, szög Áef-Áfelet keresünk bízőkhoz. - „Opera” Laundry, Tel-Aviv, Ben Jehuda 13.

Elsőosztályú FODRASZTÓNÉT keresünk továbbá tanulókat. Jáv-szalón, Tel-Aviv, King George 105. (udvarban).

NŐI KONFЕКCIÓ-MUNKASZÉ-KET - bíz-, szoknya-speciális-takat - keres Juster, Tel-Aviv, Hánevilim-u. 37.

SZABÓT keres mértékű munkára: Blum, Tel-Aviv, Bialik-u. 8.

MERKAZ HADIROT

DNÉ-BRAK, ARIABA-U. 56. Telefon: 72903. (Dubeck-gyárral szemben)

1. 1 1/2 SZOBA, LUXUS, bájt mesulái. Akiba-utca köz-pontjában, 4.800.- kp. és 1000.- jelzőlőkötésön

2. KIADÓ KÉT SZOBA, Komplett. Bné-Brák köz-pontjában, 2.600.-ért. Azonnal beköltöztethető.

3. TNUVA-ÜZLET, frididrejt, bájt mesulái, 6800. Jó megvételre.

4. EGY SZOBA, konyha külön a Dubeck gyárnál, 900.-. Azonnal beköltöztethető.

„HAUGA” UJ CUKRASZDA. CHEDERA

és környéke nagyarájú kö-zösége szives megvásárlá-hozzuk, hogy új cukraszdaunkat Chederán, a Mákkabi új futball-pályá mellett megnyitottuk. - Rendeléseket esküvőkre, bär-nedvákra, nesefekre vállalkunk. Pontos kiszolgálás. - Nagyobb rendeléseket házhoz szállítunk. **Erri Roos, Chedera.**

Művészalú
bérlőt keres a helység egyetlen vendéglőjének vezetőségére.

Középkorú házaspár részere kedvező alkalom existenciára megválaszolására. Az átvételre szűkös összeg 11 a k á s s a l együtt! 6000.- font. Alacsony házber. Ajánlatok az Uj Kelet kiadóhivatalához küldendők. - Művészalú jelűre.

Az izraeli rádió magyar adása 20.45 órakor a 33.3, 43.8, 407 és 480 m-es hullámhosszon hallható.

Péntek: Hírek - Sajtőzlemle. Szombat: Hírek - Hétvégi krómika.

6: A haifai rádió adása. 6.30: Műv. tovu, 6.35: rövid hírek, 6.37: torna, 6.47: zenélő óra, 7: hírek, 7.15: hangbeművek, 7.58: rövid hírek, 12: énekszámok, 12.30: fúvószenekari hangverseny, 12.50: zenei egyveleg, 13.30: hírek, 13.45 (párhuzamos műsor): hangbeművek, 15.30: kábálát sá-bát műsor, - 16: Ifjúsági műsor, 17: rövid hírek, 17.05: klasszikus zene kivánásműsora (Rossini: „Selyemlétra”-nyitány; - Rimszki-Korsakov: Seherzade; - Dávid Oistrach (hegedő) közreműködésével), 18 (párhuzamos műsor): hangversenyművet, 18.30 (párhuzamos műsor): könnyű zene, 19: hírek, 19.30: „Százhuszú”, a Náchál énekarának műsora, 20.25: zenei miniatűrök, 21: hírek, 21.15: Kabalevsky: „A bohócok”; Mozart: „Zenes bohózat”; Milhaud: „Ókör a házétért”; Offenbach: „Szevit a Szép Heléná”-ból; - 22.30: néptáncok, 23: hírszűfoglalás.

A hadsereg műsora: 18.02: Képzés dalok, 18.30: hírek, 18.35: Sábát ünneplés, 18.45: zene, 19.10: katonadalok, 19.40: Soupe; „Költő és paraszt”-nyitány; Bizet: Carmen-részlet; Brahms: Magyar táncok; Glinka: Fantázia; Ponchelli: „Az órák tánc”; - részlet a „Glocondán”-ból; Harold: „Zampa”-nyitány; 20.30: Johann Strauss: „A kezdet”; - operetűl-részletek, 21.10: „1900-as postaldala”; „Tetszésed szerint”; - 22: tánczene.

Jiddis műsor: 19.15: Péntek esti dalok, 19.24: hírek, 19.34: politikai beszámoló, 19.44: Péntek esti gyertyafényed.

SZOMBAT
7.30: Adon olám és hanglemezek, 8.30: hírek, 8.45: Izraeli dalok, 9: (Auber: Divertissement; Milron: Purim kantáta, Chanoch Schlesinger: Purim egyveleg), - 10: zenei találkozóverseny, 11: könnyű zene a Koi Jiszraél zenekarral előadásában, 11.30: „Hárman egy csónokban”, vidám műsor, 12.30: Ivri dalok kivánásműsora, 13: színház és filmzene, 13.30: hírek, 13.45 (párhuzamos műsor): házánadalok, 15.15: szó-rakoztató zene, 16: operarészletek, 17.25: néptáncok, 18 párhuzamos műsor): néptáncok, 18.30 (párhuzamos műsor): könnyű zene, 19: hírek, 20: kérdés és feleletlek, 20.25: a Koi Jiszraél zenekarrának hangversenye, 21: hírek, 22: tánczene, 23: hírszűfoglalás, 23.05: tánczene, 24: Hatikva.

HABIMAH
Tel-Aviv, márc. 16. szombat
ANNA FRANK NAPLOJA
Este 9.30-kor
ANNE CHRISTIE

JIDDIS KOMEDIA SZINHÁZ
MAX PERLMAN
Tira, március 15.,
péntek este 8.30:
DRAJ TECHTER
IZ NIS KAJN GELECHTER
Tel-Aviv, márc. 16., szombat
„Ohel-Sém”, 7 és 9.15 órakor
DRAJ TECHTER
IZ NIS KAJN GELECHTER

Uj olénak
2 1/2 szobás lakás Kfar-Átán, raktárral és mŷ-helynek, vagy üzletnek megfelelő helyiséggel. - Haifa, P.O.B. 4174.

Indonéziában elrendelték az ostromállapotot

Soekarno elnök diktatóri felhatalmazást kapott

Dzsakarta, (Reuter). - Soekarno indonéziail elnök tegnap elrendelte az ostrom-állapotot az egész ország területére. A rendelet úgyszólván diktatóri jogokat biztosít az államelnöknek, aki az alkotmány szerint a hadsereg parancsnoka is. Mint ismeretes, tegnap lemondott az indonéziail kor-mány ellen fellázadt Ce-lesbes és Borneo a szigeteken uralkodó helyzet miatt. A legutóbbi sorozatos lázadá-sok következtében a közpon-ti kormány voltaképpen csak Jáva szigetén gyakorolja a hatalmat. A krízishez az is hozzájárult, hogy be akar-

ták vonni a kormányba a kommunistákat is, amire a koalícióban résztvevő pártok egyrészt, lemondással vála-szolt.

Tric
MASQUE
széppé teszi az arcát
Kapható minden jobb üzletben

Tiltott fegyverviselés miatt

Nicosiában felakasztottak egy 19 éves görögöt

A sziget nagyobb városában tiltakozó sztrájkok voltak a kivégzés ellen

Nicosia, (Reuter). - Hi-vatalos jelentés szerint teg-nap felakasztották Abago-rasz Pelikaidesz 19 éves cip-rusi görögöt, akit február 25-én fegyverviselés vádjá-val halálra ítélték. Pelikal-desz a legfiatalabb görög volt, akit terrorista tevé-kenység miatt kivégeztek. Az ítélet végrehajtása előtt beszélgetett szüleiivel. „Re-mélem, hogy én leszek az utolsó ciprusi, akit az Eno-sisért felakasztanak. Ha így lesz, akkor a halálom nem volt hiábavaló” - mondotta nekik.

Ciprus nagyobb városai-ban tegnap a görögök sztrá-jkoltak. Limasolban a kikötőben állomásozó hajók le-gényősége is résztvevett a sztrájkban. Nicosiában az is-kolák és az ipari üzemek sztrájkoltak, de az üzleteket csak reggel zárták be egy-

két órára. Az angol bázisokon foglalkoztatott görög munkások sem jelentkeztek munkahelyükön. Athén, (Reuter). Szalonikiben az egyetemi diákok tüntetést tartottak a ciprusi ítélet végrehajtása miatt. A tömeg feloszlására kirende-lt rendőrség és a diákok között verekezés tört ki, amelynek során egy rendőr és egy diák megsebesült. Athén, (AFP). - A görög főváros utcáin több ezer diák rendezett tüntetést a cipru-si kivégzés elleni tiltakozás-ul. A hatóságok megerősít-tett járőroket vezényeltek ki az utcákra, de különösen az angol és török követéségek elé. Szalonikiben egy rendő-r és egy diák megsebesült az ottani tüntetés során. Mindkét város egyetemén 48 órára felbszakították az elő adásokat.

Senki sem várta Luddon a westminsteri hercegnőt

A meghívott „váratlan” vendég nagy botrányt csapott a repülőtéren

A luddi repülőtéren a csü-törtökre virradó éjjel nagy izgalmat keltett a westmin-steri hercegnő érkezése, fő-leg azért, mert a hercegnő-re nem várt senki. Loualla Ponsonby westminsteri her-cegnő a Weizmann-intézet meghívására érkezett vala-mivel éjjel előtt az Air France repülőgépén és amik-or megtudta, hogy nem várnak rá, nagy botrányt csapott. Az Air France iro-da igazgatójának tanácsára, végülis taxiba ült és egye-nesen Rechovotha utazott. Az igazgató ezután felhívta dr. B. Blochot, a Weizmann-intézet igazgatóját és érte-sítette az illusztris vendég érkezése körüli bonyodal-makról.

A hercegnő még nem ér-kezhett meg Rechovotha, amikor Luddra befutott a Weizmann-intézet autója a hercegnő elé küldött tisztvis-selével. Kiderült, hogy a Weizmann-intézet az El-Al géppel várta a hercegnőt, amely tényleg csak éjjel után érkezett. Nem maradt más hátra, minthogy a Weiz-

mann-intézet igazgatósága bocsánatot kérjen a feldúl-tan Rechovotha érkező Pon-sonby hercegnőtől.

Fisch budapesti főkéntor elindult Izraelbe

Tel Aviv, (Az Uj Kelet tu-dósítójától.) - A telavivi nagyteltemplom vezetőségétől nyert információk szerint a napokban indult el Bécs-ből Izraelbe J. Fisch, a bu-dapesti Kazinczy utcai ortho-dox főtemplom éveken ke-resztül volt főkéntor. Fisch főkéntor, aki a megboldo-gult és Európa-zerle híres Hartmann Dávidnak és utó-dának Holzer főkéntornak az örökét töltötte be, több mint 15 éven keresztül mű-ködött a Kazinczy utcai fő-templomban és a rendkívül muzikális és széphanjú fő-kántor nagy szeretettel és tisztelőtelkedéssel híveit körében, de ismert volt or-szágszerte is. A telavivi Al-lenby úti főtemplom előjá-rósága a magyar jisiv embe-reitől nyert információk alapján, minden próba nél-kül 9000 font évi kezdőfize-tessel akceptálta Fisch fő-kántort és erről őt távira-tilag értesítette. A volt budapesti orthodox főkéntor a napokban érkezik meg hajóval Haifára.

ALICE

DIPL. KOZMETIKUS (WIEN-NEW-YORK)
Teljes kezelés 2.800
Speciális kozmetikai kúrások
T. A., Allenby 41., III. em. (Bejárati: Csernchovsky-u. 2.)

1957 III 15 Uj Kelet 15

Anglia nemzetközi ellenőrzést kíván a gázai sávban

Selwyn Lloyd szerint Izrael és az arab államok közötti határok le nem békésnek, de „nem beszél kényszerrendezésről”

don, (Reuter). Selwyn Lloyd angol külügyminiszter tegnap az alsóházban bejelentette, hogy az angol kormány a leghevesebben megfogadja azt tartaná, ha a gázai övezet katonai és polgári szempontból egyaránt nemzetközi ellenőrzés alá helyeznék valamilyen formában. Miután az UNO-nak nem sikerült megoldani az arab-izraeli kérdést, a legbiztosabb az volna, ha az UNO közvetlen felelősséget vállalna a gázai övezetért.

Az angol kormány — folytatta Lloyd — meg van győződve arról, hogy az éjjeli öbölnek nemzetközi vizitának kell lennie.

Az a tény, hogy ez az út két szomszéd állam területiális vizéin megy keresztül, nem jelenti azt, hogy jóhiszemű hajózáshoz nincs átkelési joga a szoroson keresztül. Az angol kormány véleménye szerint az arab államok és Izrael közötti rendezés a következő irányvonalak szerint történhet:

1. Az arab államok számára garanciákat kell adni Izrael területi terjeszkedése ellen.
2. Izrael számára garanciát kell nyújtani az ellen, hogy az arab államok megsemmisítsék.
3. Kompromisszumos megállapodást kell teremteni a menekültek, a határok és a vízforrások tekintetében.
4. Ezidőszakra a legfontosabb a béke megőrzése a határokon.

Aneurin Bevan főbeszakította a külügyminisztert és figyelmeztette Izrael nyilatkozatára, amely szerint nem hajlandó kompromisszumra abban a tekintetben, hogy az ország területének jelentős részéről lemondjon.

Selwyn Lloyd erre kijelentette, hogy az Izrael és az arab államok közötti jelenlegi határok lehetetlenek. Aki egyszer Tel Aviból Jeruzsálembe utazott, — mondotta, — akaratlanul is arra a felismerésre jut, hogy a jelenlegi határok mellett nem lehet békét teremteni. Megállapodás nélkül nem lehet semmiféle rendezésre jutni „én nem beszélek kényszerrendezésről”.

A Szovjetunióknak a közlekedési kérdések rendezésére vonatkozó jegyzékéről Selwyn Lloyd azt mondotta, hogy az nem egyéb propagandaművelet. Az UNO

a legsúlyosabb presztízsveszteséget fogja elszenvedni, ha nem tud legalábbis valamelyes enyhülést elérni a jelenlegi helyzetben.

Ezidőszakra 15 kilátások vannak nemcsak átmeneti, hanem hosszulejárati együttműködésre a nyugati hatalmak között a közellelti kérdésben.

„Az Egyesült Államok most már világosabban ismeri a körzet nehézségeit, ami az Eisenhower-doktrínában is megnyilatkozik, melyet örömmel üdvözlünk. Azt hisszük, hogy azok, akik nyomást gyakoroltak ránk, Franciaországra és Izraelre, most már tisztán felismerték a

tényeket és magukra vállalták a felelősség jelentős részét a problémák megoldásában.”

Aneurin Bevan, aki a külpolitikai vitában a munkáspárt álláspontját ismertette, feltette a kérdést, hogy a külügyminiszter az 1947 évben létezett, valamint az 1949-ben aláírt fegyverszüneti egyezményben megjelölt határok közötti kompromisszumra gondol-e, ahogyan annakidején Sir Anthony Eden javasolta.

Lloyd erre kijelentette, hogy meggyőződése szerint feltétlenül megegyezésre kell jutni a határok kérdésében a probléma rendezése érde-

kében. „Nem vagyok azonban olyan ostoba, — tette hozzá —, hogy én mondjam meg az egyik, vagy a másik félnek, hogy milyen területről kell lemondania.”

Bevan szerint mindkét pártnak gondoskodnia kell arról, hogy „Izraelnek bátoritást és bizalmat mutató lépése, azaz a gázai övezetből való visszavonulása, ne maradjon ellenszolgáltatás nélkül.”

Borzasztó volna, — mondotta —, ha Ben Gurion, aki politikai karrierjét veszélyeztetette, amikor népét visszavonulásra bírta, olyan helyzet elé kerülne, amelyet csak árulásnak lehetne nevezni azok részéről, akik erre a lépésre rávették. — Egyiptomnak hálát kell éreznie az UNO iránt és késznek kell lennie arra, hogy a legmaximálisabb módon együttműködjön és biztosítsa a békét a gázai övezetben — fejezte be Bevan.

A kopt püspök átszivárgókkal üzent Jordániába, hogy szabadítsák ki

Megígérte, hogy senkit sem fog elárulni a kémkedésével kapcsolatban

Joachim el-Anthony jordániai kopt püspök kémkedési perében tegnap Achmed Szalame Abu Maaris, egy Jordániából beszivárgott arab, aki a püspök cellatársa, tett a jeruzsálemi törvénytörések előtt tanuvallo-mást. Elmondotta, hogy a pap, aki azt hitte, hogy a tanut másnap visszaengedik Transzjordániába, két embernek küldött vele üzenetet: egy Szadek Nazif nevű tisztnek, a fegyverszüneti bizottság tagjának, valamint a kopt egyház papjának.

A tisztnek azt üzenté, hogy 27 nappal ezelőtt elrabolták arab területéről, minden éjjel négyszer-ötször kihallgatják és senkit sem engednek hozzá.

„Lebuktam, de nem buktatok le másokat. Nőtlen vagyok és számomra nem sokat jelent a börtön.”

A jordániai kopt egyháznak a következőket üzenté: „A papotokat bezárták, de ne féljétek, ő semmit sem ismer be. A nála talált papokról azt mondotta, hogy könyvet akar írni az adaktokból. A kellemetlenkedések ellenére is kitartott ezen állítása mellett és nem ismer be semmit.” A pap kérte, hogy próbálják meg a kiszabadítását az UNO útján, azzal az állítással, hogy az izraeliek arab területeiről rabolták el.

A püspök azt is mondotta a tanúnak, hogy az izraeli rendőr, aki megtalálta nála a repülőterekről és hadianyaggyárakról szóló jegyzéket, „szamárvolt”, mert a fontosabb iratokat nem találta meg és azokat sikerült át-csempésznie Transzjordániába.

A pap szemrehányást tett önmagának, hogy miért írta ki nyilat, hogy „repülőter”, amikor jeleket is csináltatott volna és akkor nem jöttek volna rá.

A beszélgetés során el-Anthony figyelmeztette Maarist, hogy a cellában mikrofon lehet elhelyezve és ezért kérte, hogy beszéljen csendesebben. Ő utólag arra gondolt, hogy talán csakugyan volt mikrofon a cellában és a rendőrség mindent tud, ezért jobbnak találta, ha értesíti a börtönhatóságokat a beszélgetésről.

A tárgyalás során tegnap még egy beszivárgó, a börtön egy másik foglya és egy alezredes tett tanuvallo-mást.

Dr. Kasztnér állapota

(Folyt. az 1. oldalról)

sából folyó egyetlen lehetséges konzekvenciát.

A rendőrség körében biztosak benne, hogy a merénylő végrehajtásáról terrorista szervezet döntött, mely elhatározta, hogy a maga kezébe veszi a történyt és „végrehajtja az ítéletet” dr. Kasztnér Rezső ellen.

A harmadik gyanúsított, Jozsef Menkesz erőlesen cáfolja, hogy valami köze volna a merénylethez és azt állítja, hogy annak éjszakai Kfár Szaláméban levő lakásán aludt. Nem tudott azonban magyarázatot adni arról, hogy revolvert találtak lakásán a néhány nappal ezelőtt lakásán tartott házkutatás alkalmával.

A merénylővel kapcsolatosan letartóztatott tíz gyanúsított közül a rendőrség a közeli órákban hat embert szabadlábra fog helyezni. Minthogy a letartóztatások a terror elleni törvények alapján történtek, amelynek rendelkezései szerint a terrorselekmények fölött hadbíróság illetékes, a gyanúsítottak szabadlábra helyezésétől is a katonai ügyészségnek kell döntenie.

Tegnap megjelent a telavivi törvénytörések Cvi Nussblat rendőrtiszt és hat szabadlábra helyezési irlapot kért, hogy azokat Dávid alezredes, katonai ügyész elé terjeszthesse. Mint annakide-

jén megirtuk, Csernobilszki vizsgálóbíró megtiltotta a merénylő többi gyanúsítottjai nevének közlését.

Ugyancsak tegnap Dávid alezredes, katonai ügyész elé terjesztették Chéruti Jákó ügyvéd szabadlábrahelyezési kérését. Védője, dr. Goldenberg a kérés azzal indokolja, hogy Chéruti le-tartóztatásának nincs semmi oka. A katonai ügyész ma tartja meg a tárgyalást a szabadlábrahelyezési kérésekben.

Időközben a rendőrség folytatja a vizsgálatot annak a fenyegető levélnek az ügyében is, amelyet dr. Hermann Dezsőnek küldtek

és amelyben azzal fenyegették meg, hogy dr. Kasztnér sorsára juttatják. A rendőrségnek két feltevése van a levéllel kapcsolatban. Az egyik szerint a földalatti szervezetnek még szabadon lévő tagja írta, a másik hipotézis pedig az, hogy a levelet nem építmény ember küldte, vagy pedig nem volt egyéb felelőtlen elemek ostoba tréfájánál.

Dr. Kasztnér Rezső állapotában nem állt be rosszabbodás.

Az orvosok reménykednek abban, hogy szervezete legyőzi a második beavatkozás után beállott krízist. Dr. Kasztnér tegnap eszméletlenül volt és üdvözölni tudta családtagjait.

Eskol további adóemeléseket jelentett be

A mezőgazdasági tanács konferenciáján, amelyet tegnap rendeztek meg Tel Aviban, Lévi Eskol pénzügyminiszter kijelentette, hogy „az alijával kapcsolatos pótköltségvetés 72 millió fontjának biztosítására valamivel fel kell emelnünk az adókat.”

Kadis Luz földművelésügyi miniszter elmagyarázta, hogy a mezőgazdaságon végigvonuló krízisnek az oka abban keresendő, hogy az elmúlt években a termelés a háromszorosára emelkedett, míg a lakosság száma nem növekedett arányosan. Ennek következtében a piac telítet-

ttség jeleit mutatja és annak ellenére, hogy az árak lemennek, továbbra is fokozódik a termelés. Az idén néhány zöldségfajtában 50 százalékos felesleg fog mutatkozni. A mezőgazdáknak ezért az ipari növények termelését kell fokozniuk és igyekezniük kell, hogy termékeiket minél nagyobb mennyiségben tudják exportálni, a kormánynak pedig ugyanakkor segítenie kell a nehézségekkel küzdő mezőgazdáknak. Az alijja fokozódása talán könnyíteni fog valamivel a helyzeten.

HIREK

5717 Adár Bét 12.
1957 március 15., péntek
Gyertyagyújtás ideje:
Jeruzsálem 5.09
Tel-Aviv 5.27
Haifa 5.18

5717 Adár Bét 13.
1957 március 16., szombat.
„Sabbat Zacher”
Heti zsidó: Cáv.
Háftára: Sámuel I. 15.
„Ko Amár Hásém Cevát”
Szombat kimenetele:
Jeruzsálem 6.23
Tel-Aviv 6.20
Haifa 6.24
Szombat este: A purimi Meglila (Eszter könyve) felolvasása.
Vasárnap, Adár 14: Purim.

— Az új magyar követ bemutatkozó látogatása Golda Meírnól. A kormány sajtóirodája közli: Golda Meír külügyminiszter tegnap fogadta Kálló Iván új magyar követet. A követ ányújtotta neki megbízólevelének másolatát. Az eredeti megbízólevelet Magyarország első izraeli követe (mint ismeretes, Magyarországot eddig csak ügyvivő képviselte Izraelben) kedden nyújtja át az államelnöknek jeruzsálemi rezidenciájában.

— Jeruzsálemi olvasóink és hirdetőink figyelmébe! Ezúton közöljük, hogy az Új Kelet jeruzsálemi fiókiadóhivatala március 15-én a Ben Jehuda-u. 5. sz., I. e. alatt levő Williams lakásközvetítő cég helyiségébe költözik. Kérjük olvasóinkat és hirdetőinket, hogy minden előfizetéssel és hirdetéssel kapcsolatos ügyben forduljanak jeruzsálemi megbízottunkhoz, Erdős Béla-hoz, aki készséggel áll rendelkezésükre.

* A Pinocchio purimi kabaré előadásaira a jegyek a már közölt jegyárúsitóknál a következőképpen kaphatók: Natanján: március 19., keddtől; Jeruzsálemben: március 20., szerdtől; a ramáti-gáni előadásra (Rech-nitz, R. G., Roccoco; T.-A.) március 18., hétfőtől.

— Két gázai arab nő menedéket kért Jeruzsálemben. — Szerdán reggel Nir Am kibucban két gázai arab nő jelentkezett és menedéket kért Izraelben. Előbb az áskáloni rendőrségre vitték őket, ahol lefolytatták kihallgatásukat. Azt állították, hogy őket és családjukat üldözik a fidainok, mert együttműködtek az izraeli hadsereggel.

* Haifa legjobb kölesönkönyvtára „Tarbut”, Arlozoroff kettő. Kibucoknak, mosávoznak, oléknak kedvezmény.

— Jugoszláv menekültek érkeztek Olaszországba. — Pescaraból jelentik: Az elmúlt éjjel 13 jugoszláv menekült érkezett az olasz partvidékre. Hat menekültet, akik halászbárkán akartak átkelni az Adriai tengeren, Bari közelében olasz hajó vette fel és hozta Pescaraba.

* A Pinocchio purimi kabaré haifai előadására jegyek Grünbergernél, vasárnap délután 2-től kaphatók. Előjegyzés nincs.

* Új ulpán Beér-Seván. 1957 március 19-én internátussal egybekötött új ulpán nyílik Beér-Seván szabadfoglalkozásuk és szakemberek számára. Tanulmányi-ideő 4 1/2 hónap. Bejáró tanulókat is felvesznek. Beiratkozás a Szochnut irodában: Tel-Aviv, Haifa, Jeruzsálem, Beér-Seva.

— Elő akarják adni a „Világ teremtése” című Haydn-óratoriumot. Ráfáél Arjá, a nemzetközi nevű basszus-énekes, aki háromhetes látogatáson volt családjával Izraelben, elutazása előtt elmondotta, hogy tervek vannak Haydn „Világ teremtése”-nek Izraelben való előadásáról. A művet az év októberében adnák elő, az izraeli függetlenség kikiáltásának tízedik évfordulója elő. Az előadásban ömaga két másik szólistával, 200 tagú ének-karral és 60 tagú zenekarral venne részt.

Eszter királynőt megkoronázták
Ma már minden nő ragyogóan csillogóvá változtathatja haját. A Neca lanolin shampooól fényes lesz a haja, — szépségének koronája — mint a selyem.
Neca
Lanolin shampoo
Terjesztli: Nurit Co Ltd.

— Május 17-ikén érkezik a „Theodor Herzl” Hermann Cvi, a CIM hajózási vállalat igazgatója tagja, aki háromhetes angol látogatás után a csütörtökre virradó éjjel visszaérkezett az országba, elmondotta a luddi repülőtéren, hogy a „Theodor Herzl”, a legnagyobb izraeli utasszállító hajó május 17-ikén fog először hazai kikötőben horgonyt vetni. A hajó, amelyet a német kártérítési számlára építettek, Angliából és Franciaországból hoz magával utasokat.

* „Carmen-Eastern Ltd.” utazási iroda, alapítva 1938. Tel-Aviv, Lilienblum-u. 36., megoldja összes utazási problémáit. Hivatalos árak. Díjtalan felvilágosítás. Magyarul beszélünk.

* Önnek a legjobb kell? Olvasson „Hadash” könyvet! — Közvetlen autóbussz Jaffa, Givat-Aljija, Rámát-Gánból, „Hadash” kölesönkönyvtár - könyvesbolt, Tel-Aviv, Hajarkon utca ötvenkilenc.

— Purimi gyermekünnepségek a telavivi állatkertben. Vasárnap és hétfőn a telavivi állatkertben megrendezik a szokásos purimi gyermekünnepségeket. Hétfőn ötven díjat osztanak ki a legszebb és legeredettebb jelmezbe öltözött gyermekeknek. Az első díjat Cháim Levanon polgármester fogja személyesen átnyújtani.

* Új olé és vátk! Ne kíséreltezzék. Ötven éve vezet a „Barbien” kősnéki borotválópor, amely percek alatt simára borotválja. — Gyógy- és illatszertárakban harminchat piastert.

* Éli Leichtner-László Pál, a „kis Billicsi”, a legtehetségesebb fiatal pesti művészek egyike, aki a Pinocchio purimi kabaré-műsorában mutatkozott be a közönségnek.

— Emléktáblát avattak Jeruzsálemben a szinjai hadjárat hősi halottainak. Ünnepléses körülmények között avatták fel tegnap a szinjai hadjáratban elesett tíz fővárosi hős emléktábláját a jeruzsálemi városházán. Az olajfából készült emléktábláról az egyik gyászoló szülő vette le a leplet, miközben Bár-Zakáj kantort is felvesznek. Az emléktáblán megjelent Jesájahu jeruzsálemi megyefőnök és Ch. Herzog ezredes is.

Zuhogó esőben győzött Haifán az Újpest

Újpesti Dózsa—Makkábi Haifa 4:0 (2:0)

Haifa (Az Új Kelet tudósítójától). Futball helyett valóságos vízipólok mérkőzés alakult ki tegnap délután a haifai városi sportpályán, ahol az Újpest csapata zuhogó esőben, bokáig érő vízben, de végig fölényesen játsza 4:0 arányban győzte le a haifai Makkábi együttesét. A félidőben a magyar csapat 2:0-ra vezetett.

Mintegy ötezer néző jelent meg a mérkőzésen, amelyet a 25-ik percben váratlanul jött jégzápor miatt néhány percre meg kellett szakítani. A mérkőzés napsütésben kezdődött, de az erősen felázott talajon nem bontakoz-

hatott ki igazi futballjáték. Az első húsz percben az Újpest nyilvánvaló fölényével szemben a helyi együttes dicséretre méltó ellenállást fejtett ki és néhányszor veszélybe is hozta a vendégcsapat kapuját. A 23-ik percben, szakadó esőben, az Újpest támadását Bencics jobbszélső értékesítette góljával. A 35-ik percben Virág jobbszélső gólja állította be a félidő eredményét.

Szünet után az Újpest négy, a Makkábi három új emberrel jelent meg a terepen. A második félidő a magyar csapat döntő fölényének jegyében játszódott le és csak a Makkábi kitűnő védelmének, elsősorban Schulz kapusnak köszönhető, hogy a vendégcsapat sorozatos támadása nem eredményezett több gólt. A harmadik és negyedik gólt a 30-ik, illetve 40-ik percben Tichy középcsatár lőtte. A rendkívül gyors és kitűnő kondícióban lévő magyar csapatall szemben, amelynek minden tagja brilirozott, a haifai Makkábi elismerésre méltó és végig sportzerű játékot tanusított.

MINDENFAJTA
magán- és kereskedelmi
autó
vétele és eladása
Különleges havi részletfizetési rendszer.
AUTO MARATHON
Tel-Aviv, Geula-utca 8.
Telefon: 66898.

KAMATMENTESEN
vásároljon részletekért eredeti árakon: bútor, mosógépet, varrógépet, rádiót, textilt.
Térts és női ruhát, cipőt, gyermekágyat, optikus árut, kerékpárt, ágyneműt, stb.
TAAM-HAIM
Hauaga: 1 Titusváros
27 ALLENBY RD. TEL-AVIV
Esz Shop in Helyzetgyógy. Term. 22083